

Milletvekilleri için El Kitabı

Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismara
karşı Korunmasına ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi
(Lanzarote Sözleşmesi)

Kapak Tasarım: Gemma Aguiasca – © Avrupa Konseyi
Basım Yeri: Alp Ofset Matbaacılık Ltd. Őti.
Basım Tarihi: Ekim 2014
ISBN: 978-605-86716-5-2

Milletvekilleri için El Kitabı

Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismara karşı
Korunmasına ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi
(Lanzarote Sözleşmesi)

Elinizdeki El Kitabı, uzman danışman Severina Spassova tarafından Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Sosyal, Sağlık ve Aile İşleri Komitesi Sekretaryası ile işbirliği halinde hazırlanmıştır.

Elinizdeki El Kitabının İngilizce'den Türkçe'ye uyarlanmasına katkı veren Yasama Derneğinden Habip Kocaman'a; TBMM Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonundan Salih Sağlam ve Seyit Günal'a; Uluslararası Çocuk Merkezinden Adem Arkadaş-Thibert ve Selim Cesur'a en içten teşekkürlerimizi sunarız.

Sosyal, Sağlık ve Aile İşleri Komitesi Sekretaryası

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi
F-67075 Strasbourg Cedex
Tel: +33 (0)3 90 21 47 78
Fax: +33 (0)3 90 21 56 49
<http://assembly.coe.int>

İÇİNDEKİLER

1. Avrupa Konseyi ve Parlamenterler Meclisi	1
2. Parlamenterler Meclisi Başkanı'nın Önsözü	3
3. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'nın Önsözü	5
4. Genel Bakış	7
Giriş ve El Kitabının hedefleri	7
Yasal düzenleme örnekleri – Ön açıklamalar	9
Arka plan	10
Bu alandaki belli başlı uluslararası standartlar	13
Bu alandaki Avrupa Konseyi girişimleri	15
Ulusal parlamentoların ve Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin çocuklara yönelik cinsel şiddete karşı mücadele çabalarındaki yeri	16
5. Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismara karşı Korunmasına ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi, Lanzarote Sözleşmesi (CETS No. 201)	20
Sözleşme'nin amacı	20
Ayrımcılık yapmama ilkesi	21
Tanımlar	21
Engelleyici önlemler	22
Uzman önleme mercileri ve eşgüdüm organları	30

Koruyucu önlemler ve mağdurlara yardım	30
Müdahale önlemleri	35
Bilgilendirme ve onay	37
Fiillerin suç sayılması	37
Kurumsal sorumluluk	60
Yaptırımlar ve ağırlaştırıcı durumlar	63
Önceden alınan cezalar	64
Usuller	64
Cinsel suçlardan hüküm giymiş kişilerle ilgili verilerin kaydedilmesi ve saklanması	68
Uluslararası işbirliği	68
İzleme Mekanizması – Taraf Devletler Komitesi	69
Diğer uluslararası belgelerle ilişki	71
Sözleşmede yapılacak değişiklikler	71
Sözleşmenin son hükümleri	72
6. Avrupa Konseyi Genel Sekreter Yardımcısının Sonsözü	73
Ek I: Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismara Karşı Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (CETS No. 201)	75
Ek II: İmza ve Onay Tablosu	103

1. Avrupa Konseyi ve Parlamenterler Meclisi

Avrupa Konseyi kıtanın en eski siyasal örgütüdür. 1949 yılında kurulan örgütün 800 milyonu aşkın Avrupalıyı temsil eden 47 üye devleti, beş gözlemci devleti (Kanada, Vatikan Devleti, Japonya, Meksika ve ABD) vardır.

Örgütün başlıca amaçları şunlardır:

- ▶ Tüm üye devletlerde insan haklarını, parlamenter demokrasiyi ve hukukun üstünlüğünü korumak;
- ▶ Üye devletlerin sosyal ve hukuksal pratikleri arasında belirli bir uyum sağlamak üzere kota ölçeğinde anlaşmalara gidilmesini sağlamak;
- ▶ Farklı kültürleri kesen ortak değerler temelinde Avrupa kimliğine ilişkin bir duyarlılık geliştirmek ve daha ileri bir birlik sağlamak.

1990 yılı Kasım ayından bu yana orta ve doğu Avrupa'dan 22 ülkenin daha katılımıyla Avrupa Konseyi gerçek anlamda tüm Avrupa ölçeğinde bir boyut kazanmıştır. O zamandan bu yana Konseyin başlıca işi şunlar olmuştur: Avrupa'da tüm demokrasiler için daha büyük siyasal dayanak noktası ve insan hakları denetleme örgütü olarak hareket etmek; siyasal, hukuksal ve anayasal reformları gerçekleştirmelerinde ve pekiştirmelerinde devletlere yardımcı olmak ve insan hakları, yerel demokrasi, eğitim, kültür ve çevre gibi alanlarda örnek uygulamaların paylaşılmasını sağlamak.

Avrupa Konseyi'nin daimi merkezi Fransa'nın Strasbourg kentindedir. Statü gereği iki kurucu organı bulunmaktadır: Üye devletlerin Dışişleri Bakanlarından oluşan Bakanlar Komitesi ve 47 ülke parlamentosundan delegeleri bir araya getiren Parlamenterler Meclisi (AKPM).

Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'ni (<http://assembly.coe.int>) oluşturan 636 kadın ve erkek yılda dört kez bir araya gelmektedir. Bu toplantılarda siyasal konular ve ortak sorunlar ele alınmakta, Avrupa'daki hükümetlerden taleplerde bulunulmakta ve bu hükümetler uygulamaları dolayısıyla bu organa hesap vermektedir.

Toplantıya katılanlar, seçecekleri herhangi bir konuda temsil ettikleri 800 milyon Avrupalı adına konuşmaktadır ve Avrupa Konseyi'nde Bakanlar Komitesi aracılığıyla temsil edilen Avrupa hükümetleri de onlara yanıt vermek durumundadır. Bu delegeler, büyük Avrupa'nın demokratik vicdanıdır.

2. Parlamenterler Meclisi Başkanı'nın Önsözü

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına dair Sözleşme tüm çocukların “cinsel sömürü ve cinsel istismarın her biçiminden korunma” hakkını öngörmektedir. Ne var ki, yapılan tahminlere göre her BEŞ çocuktan BİRİ yaşamı boyunca en az bir kez cinsel istismara maruz kalmaktadır. Bu ürkütücü rakamlar karşısında her birimizin derin kaygılar duyması gerekir.

Ayrıca, çocukların cinsel istismara maruz kaldıkları olayların faillerinin çoğu kez “çocuğun yakınındaki güvenilir çevreden” kişiler olması da kaygı vericidir. Burada kastedilen ana babalar, akrabalar, arkadaşlar, öğretmenler ve çocuklara bakan kişilerdir. Bu çocukların maruz kaldıkları şiddeti bildirmeleri son derece güçtür. Dolayısıyla failerin çoğu yargıdan kurtulurken mağdurlar da genellikle yaşamları boyunca suskun kalmaktadır.

Bu kısır döngüyü kırıp çocuklarımızı cinsel şiddetten korumak bizim yapmamız gereken bir iştir. Temmuz 2007'de imzaya açılan Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismara karşı Korunmasına ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (Lanzarote Sözleşmesi, CETS No. 201) de bunu amaçlamaktadır.

Bu kapsamlı ve hukuken bağlayıcı belge (üye devletlerin çocukların cinsel sömürsü ve istismarına karşı mücadelede 15 yılı aşkın kararlı çalışmalarının ürünüdür), bu alanda ceza düzenlemeleri getiren ilk uluslararası anlaşmadır ve evde olsun, aile içinde olsun her tür şiddeti kapsamaktadır. Sözleşme bu bakımdan Avrupa yasal düzenlemelerindeki boşluğu kapatmakta ve ülkelerdeki mevzuatın uyumlulaştırılması açısından mükemmel bir kaynak sunmaktadır. Çocuklarımızın korunması, bütünüyle onların haklarına odaklanan bu sözleşmenin tam merkezinde yer alan noktadır; Sözleşme çocukların iyi olma hallerini güvence altına almakta, ihtiyaçlarını en ön plana çıkarmakta ve dikkate almakta, onların yüksek yararını gözetmektedir.

Lanzarote Sözleşmesi 1 Temmuz 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Sözleşme'nin tüm çocuklara etkili bir koruma sağlayabilmesi için

Avrupa Konseyi üye devletlerinin tamamı bu belgeyi imzalamalı, onaylamalı ve uygulamalıdır. Parlamenterler Meclisi, çocuklara yönelik cinsel şiddeti durdurmayı amaçlayan BEŞTE BİR Kampanyasını tümüyle desteklemektedir ve çocuklara yönelik cinsel şiddete karşı mücadele edecek olan, halen 50 üyesi bulunan Parlamenterler İrtibat Ağını bu destek sonucu oluşturmuştur.

Parlamenterler Meclisi Başkanı olarak üye devletlerin tüm parlamenterlerine BEŞTE BİR Kampanyasına destek vermeleri ve oluşturulan Ağın çalışmalarına devam etmesi çağrısında bulunuyorum. Gerçekten de, hiç kimse, halen 32 üye devlet tarafından onaylanmış bulunan Lanzarote Sözleşmesi'nin imzalanmasını, onaylanmasını ve uygulanmasını yaygınlaştırma açısından parlamenterler kadar etkin konumda değildir.

Bu El Kitabı, parlamenterler olarak bizlere bu sözleşmeyi daha etkili biçimde tanıtır savunma olanakları sağlayan pratik bir araçtır. Ayrıca, Sözleşmenin getirdiği ek değer de bu araçla daha net biçimde ortaya konabilir. Kitap, ulusal mevzuatça ele alınması gereken duyarlı konulara ışık tutmaktadır.

Çocuklara yönelik cinsel şiddete karşı mücadelede hepimiz birlikte yer almalıyız. Çocuklarımızın mutlu ve güvenli biçimde gelişmelerini sağlayabilelim ki yetişkinliklerinde de mutlu ve eksiksiz bir yaşam sürdürebilsinler

Jean-Claude Mignon
Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Başkanı

3. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'nın Önsözü

Zorlu ve yetersiz şartlar altında yaşayan, özel koruma ve ilgiye ihtiyacı olan çocuklar tüm ülkelerin gerçeğidir. Her ülke çocukları korumakla, onlara mümkün olan en iyi yaşama ortamını sunmakla yükümlüdür. Çocuk mağduriyetinin farklı şekillerde dünya ölçeğinde varlığını sürdürmesi, çözüm yönünde uluslararası işbirliğini gerekli kılmaktadır. Bu işbirliğinin hukuki zeminini uluslararası sözleşmeler oluşturmaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) ilgili uluslararası sözleşmeleri iç hukukumuza kazandırarak çocukların hayatını olumsuz etkileyen sorunlara çözüm konusunda ilk adımı atmaktadır. Bunun dışında TBMM'nin çocuk hakları alanındaki duyarlılığının en somut göstergeleri arasında Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonumuzun bünyesinde kurulmuş olan Çocuk Hakları İzleme Komitesi'ni, milletvekillerimizin TBMM Başkanlığına sundukları çocuk haklarına yönelik kanun tekliflerini ve harekete geçirdikleri parlamenter denetim araçlarını sayabiliriz. Bunların yanında, İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunun ve Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonunun çalışmaları; okullarda şiddet, sokakta yaşayan çocuklar, İnternetin çocuklar ve toplum üzerindeki etkileri, kaybolan çocuklar gibi konularda kurulan Meclis araştırması komisyonları da çocuk odaklı parlamento faaliyetlerinden hemen akla gelenler arasındadır. Ayrıca her yıl 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı ve 20 Kasım Çocuk Hakları Günü çerçevesinde TBMM'de çocukların da katıldığı etkinlikler gerçekleştirilmektedir.

Uluslararası toplumun etkili ve saygın bir üyesi olan Türkiye Cumhuriyeti Devleti, çocukları koruma konusunda en gelişmiş ve kapsamlı düzenlemeler olan Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi'ni ve Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismara karşı Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'ni (Lanzarote Sözleşmesi) kısa sürede onaylayarak iç hukukunun bir parçası yapmıştır.

Çocuklara en fazla zarar veren ve ülkemizin sosyal, ekonomik ve kültürel geleceğini tehlikeye atan sorunlardan biri olan çocuğa karşı cinsel sömürü ve istismar konusunda uluslararası toplumun ulaşabileceği en üst yasal ve uygulama standartları Lanzarote Sözleşmesi ile hukukumuza dahil edilmiştir.

Anlaşmalar, kanunlar, yönetmelikler, diğer ikincil düzenlemelerden oluşan hukuki zemin çocukları istismardan ve şiddetten korumak için çok önemlidir. Bir o kadar önemli olan boyut da TBMM'den başlayarak bu düzenlemelerin farkında olunması, kuralların içselleştirilmesi, hükümlerin gerçekten hayata geçirilmesidir.

Geleceğimiz dediğimiz çocukları korumak, onları her türlü istismardan uzak tutmak, sağlıklı gelişimlerini sağlamak hepimizin görevidir. Bunun için uluslararası kuruluşlar, TBMM, kamu kurum ve kuruluşları, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları birlikte çalışmalı ve herkes üstüne düşen görevi yerine getirmelidir. Bu kapsamda hazırlanan Milletvekilleri için El Kitabı Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi, Uluslararası Çocuk Merkezi (UÇM) ve Yasama Derneği (YASADER) işbirliğinde Türkçemize kazandırılmıştır.

Çok boyutlu çabaların ürünü olan bu El Kitabı Lanzarote Sözleşmesi'nin bilinmesi ve anlaşılmasına katkı sağlayacağı gibi parlamenterlerin farkındalığını artırarak mevzuatımızın iyileştirilmesine, çocukların sömürü ve istismardan korunma hakları alanındaki gelişmelere destek verecektir.

Çocukları sömürü ve istismardan koruma faaliyetlerinin kamu - sivil toplum ortaklığı ve uluslararası işbirliği temelinde devam etmesi dileklerle katkı sağlayanları, emeği geçenleri tebrik ederim.

Cemil Çiçek
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

4. Genel Bakış

*“dile gelmeyen acı, zaten dolu olan yüreğe akar,
onu parçalar.”*

William Shakespeare

Giriş ve El kitabının hedefleri

Çocukların cinsel sömürüsü ve cinsel istismarı konusu son yıllarda Avrupa Konseyi ve onun üye devletlerinin siyasal gündeminde önemli bir yere yükselmiştir. Cinsel istismar, çocuklar açısından büyük acıların kaynağıdır. Konuyla ilgili herkes bu tür olaylara karşı eşit kararlılıkla mücadele etmeli, bu arada istismar ya da sömürünün aldığı özel biçime göre bunlara karşı özel girişimlerde bulunmalıdır.

Avrupa Konseyi devlet ve hükümet başkanları Mayıs 2005'te Varşova'da gerçekleşen 3. Zirve Toplantısı sırasında, özel girişimlerde bulunarak ve gerektiğinde hukuksal araçlar da geliştirerek çocuklara yönelik şiddetin ve cinsel sömürünün tüm biçimlerine son verme kararlılığını ilan etmişlerdi. Bu kararın takibi olarak Bakanlar Komitesi 2006 yılında Avrupa Suç Sorunları Komitesi'ne (CDPC) çocukların cinsel sömürüye karşı korunmasıyla ilgili mevcut uluslararası anlaşmaların uygulanma durumuna ilişkin bir araştırma yapma görevi verdi. Bu araştırmada, bu alanda yeni bir uluslararası belgeye ihtiyaç olup olmadığı değerlendirilecek, ihtiyaç olduğu sonucuna varılırsa da bu yönde bir belge hazırlanacaktı.

25 Ekim 2007 tarihinde Lanzarote'de çocukların cinsel sömürüsü ve cinsel istismarına karşı uluslararası ölçekte en ileri ve kapsamlı belge, üye devletler arasında geniş bir mutabakatın ardından imzaya açıldı. Aynı zamanda “Lanzarote Sözleşmesi” olarak da bilinen Çocukların Cinsel Sömürüsü ve Cinsel İstismara karşı Korunmasına ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (CETS No. 201) 1 Temmuz 2010 tarihinde yürürlüğe girdi. Bugüne dek (Eylül 2014) sözleşme 32 üye devlet tarafından onaylanmış, 15'i tarafından da imzalanmıştır.

Bu Sözleşme'nin özgünlüğü ve getirdiği katma değer çeşitli disiplinleri kucaklayan yaklaşımdadır. Amaçlanan, çocukların cinsel sömürüsü ve cinsel istismarını önlemek, bu tür suçların çocuk mağdurlarını korumak ve failleri yargı önüne getirmektir. Belge cinsel suçlara karşı mücadeleyi çeşitli yönlerden ele aldığından ve taraflara taahhütlerini yerine getirmelerinde yardımcı olacak bir izleme mekanizması da getirdiğinden hem kapsamlı hem de proaktif sayılabilir. Belirli koşullar yerine getirildiğinde, Avrupa Birliği gibi, Avrupa Konseyi üyesi olmayan devletler de sözleşmeye taraf olabilirler.

Avrupalı parlamenterlere yönelik bu El Kitabı, Avrupa Konseyi'nin çocuklara yönelik cinsel şiddeti durdurma kampanyasının parlamento boyutunun bir parçası olarak hazırlanmıştır. Söz konusu kampanyanın kendisi de "Çocuklar için ve Çocuklarla Birlikte Avrupa İnşası" programının bir parçasıdır. 2010 Kasım ayında Roma'da başlatılan kampanya öncelikli olarak tüm Avrupa Konseyi üye devletlerini Lanzarote Sözleşmesi dahil olmak üzere çocuklara yönelik cinsel şiddetle ilgili Avrupa Konseyi belgelerini imzalamaya, onaylamaya ve uygulamaya özendirme amacını gütmektedir. İkinci hedef ise, çocuğun güvendiği çevredeki cinsel şiddet konusunda genel kamuoyu farkındalığını artırmak, bu tür olayların önlenmesinin ve gerekli yerlere bildirilmesinin önünü açmaktır

El Kitabı en başta Avrupa'nın yıllardır mücadele verdiği bir sorun olarak çocuklara yönelik cinsel şiddetin her biçimi konusunda parlamenterler arasında daha ileri bir farkındalık oluşturmak üzere hazırlanmıştır. Tüm üye devletlerin, çocuklara yönelik cinsel şiddete karşı mücadelede Avrupa Konseyi'nin başlıca aracı durumundaki Lanzarote Sözleşmesi'ni imzalamaya, onaylamaya ve uygulamaya özendirmek bir başka hedefdir. El Kitabı bu amaca yönelik olarak parlamenterlere, parlamentoları ile birlikte ve kendi ulusal hükümetleri nezdinde yürütecekleri çalışmalarda kullanabilecekleri pratik bir araç sunmaktadır. El Kitabı, bu yeni ve baştan sona yenilikçi belgeyi anlamalarında ve tanıtımalarında onlara yardımcı olacak bir araçtır. El Kitabı ayrıca sözleşme hükümlerinin ulusal mevzuata nasıl yansıtılabileceğine ilişkin örnekler de vermektedir.

Yasal düzenleme örnekleri – Ön açıklamalar

Lanzarote Sözleşmesi'nin 4. Maddesi “Taraflardan her birinin çocukların her tür cinsel sömürsünü ve istismarını engellemek ve çocukları korumak için gerekli yasal ve diğer önlemleri alacağını” belirttiikten sonra madde madde giderek alınacak somut önlemleri sıralamaktadır. Bununla birlikte Sözleşme bu önlemlerin alınması için gerekli yasal düzenlemelere ilişkin bir açıklamada bulunmamaktadır. Birçok örnekte, sözleşmenin maddeleri üye ülkelerin ceza yasalarına aktarılmıştır. Ancak, kimi maddelerin uygulanması için yasal düzenlemeler anlamında başka araçlara gerek vardır; örneğin, çocukların ve gençlerin korunması ve refahı, sosyal hizmetler gibi alanlarda. Kimi devletler çocukların korunma haklarını ayrıca anayasalarına da koymuşlardır.

Bu El Kitabında¹ sunulan ulusal mevzuat örnekleri de bu nedenle farklı yasal düzenleme türlerine atıfta bulunacaktır. Bunların seçilmesinde dört ölçüt gözetilmiştir:

- ▶ çocukların ve reşit olmayanların cinsel istismarına açıkça atıfta bulunulması;
- ▶ “çocuğu cinsel sömürüye hazırlama” ya da istismar görüntülerinin internet aracılığıyla yayılması gibi yeni istismar biçimlerinin içerildiği durumlarda yenilikçi özellikler taşıması;
- ▶ söz konusu fiillerin suç sayılmasına ek olarak cinsel istismarın önlenmesi konusuna güçlü bir vurgu yapılmış olması;
- ▶ ceza yasaları dışında, çocukların ve ergenlerin korunmasına yönelik özel yasalara yer verilmiş olması.

Bu yayında yapılan seçim, “örnek uygulama” örnekleri sunarak benimsenebilecek yasal önlemleri gösterme amacını taşımaktadır. Ancak bu, seçmeye alınmayan yasal düzenlemelerin bir kenara bırakıldığı ya da yargılandığı anlamını taşımamaktadır. Yayının, sözleşmeyle ilgili izleme mekanizmaları çerçevesinde Taraf Devletler Komitesi tarafından ülkelerdeki yasal düzenlemelerle ilgili değerlendirmelere yol gösterme gibi bir amacı da yoktur.

¹ Resmi olmayan tercüme

Arka plan

Çocukların cinsel sömürüsü ve cinsel istismarı, çocuk haklarına yönelik en ağır ihlal olarak görülebilir. Çünkü bu fiillerin çocukların fiziksel sağlığı, psikolojik gelişimi ve psikososyal durumu üzerinde kısa ve uzun dönemli derin etkileri vardır. Bugün, bu tür fiillerin nadiren ortaya çıkmayıp belirli bir yaygınlık kazandığı kabul edilmektedir; nitekim HER BEŞ ÇOCUKTAN BİRİ yaşamı boyunca en az bir kez cinsel şiddete maruz kalmaktadır. Bununla birlikte, farklı kaynaklarca (polis, yargı, sağlık hizmetleri, hükümet dışı kuruluşlar, sivil toplum örgütleri, yani STK'lar), insani yardım kuruluşları ve diğerleri) derlenen rakamlar buzdağının yalnızca görünen tarafını oluşturmaktadır. Bu gibi durumlar meydana geldiklerinde nadiren gerekli yerlere bildirilmektedir. Genel olarak, mağdurlar, yaşamış oldukları durumdan aylar, hatta yıllar sonra söz etmektedir. Genel olarak görülen, insanların yaşadıkları bu olaylardan, o da ederlerse, ancak yetişkinliklerinde söz etmeleridir. Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından 2006 yılında yapılan bir araştırmaya göre, 18 yaşından küçük tahminen 150 milyon kız ve 73 milyon erkek çocuk zorla cinsel ilişkiye girme ya da cinsel şiddetin diğer biçimlerine maruz kalmıştır.² Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 2000 yılı tahminlerine göre de fuhuş ve pornografi bağlamında cinsel sömürüye maruz kalan çocuk sayısı yaklaşık 1,8 milyondur.³ Bu arada UNICEF tüm dünyada her yıl 2 milyon çocuğun seks endüstrisi tuzağına çekildiğini tahmin etmektedir.⁴

Konuyu araştıranlara göre küçüklerin cinsel sömürüsü, çocukların ya da ergen yaştakilerin anlayabilecek durumda olmadıkları, yaşlarına ve psikoseksüel gelişim aşamalarına uygun olmayan ya da aile üyelerinin rolleriyle ilgili sosyal tabulara aykırı cinsel etkinliklere şiddet ya da kandırma yoluyla zorla dahil edilmeleri anlamına gelir.⁵ Uluslararası hukuk metinlerinde “çocukların cinsel istismarı” terimi, çeşitli fiillerle gerçekleştirilen kötü muamele anlamına gelir. Vücutça temasın

² http://www.who.int/violence_injury_prevention/violence/global_campaign/en/chap3.pdf?ua=1

³ http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_publ_9221124169_en.pdf

⁴ http://www.unicef.org/publications/files/pub_profiting_en.pdf

zorunlu sayılmadığı bu fiiller arasında ensest, tecavüz, zorla cinsel ilişki kurma, erotik öpüş, fuhuş, pornografi, teşhircilik, pornografik sunumlara katılım ve fuhuşa teşvik yer alır.⁶ Tüm bu fiillerde fiziksel ve psikolojik zulüm söz konusudur ve ceza hukuku terimleriyle bunlar ahlak dışı saldırı ya da tecavüz sayılır.

Genellikle, cinsel şiddet, çocuğun yakın çevresinden, örneğin bir aile üyesi ya da akraba veya çocuğun eğitim ortamından bir kişi gibi onun güvenine sahip kişiden gelir. İstismar olaylarının yaklaşık %80'i bu bağlamda gerçekleşmektedir. Çocukların yaşadıkları bu deneyimi sözlerle ifade etmeleri çok güçtür. Cinsellik ve istismar gibi konuların konuşulması gerek çocukların kendilerine gerekse ailelerine utanç duygusu verir. Saldırgan kişinin uyguladığı psikolojik kontrol ve misilleme korkusuyla çocuklar genellikle herhangi bir girişimde bulunmazlar ve acılarını sessizliğe gömerler. Eğer cinsel suçu işleyen kişinin kendisiyle yakın ilişkileri varsa veya yaşamları ona bağlıysa, çocukların maruz kaldıkları istismarı açıklamaları çok güçtür. Kimi durumlarda mağdurlar başlarına geleni bildirebilecekleri yollardan ve çözüm mekanizmalarından habersizdir ya da sonuca güvenmeyip çözüm aramanın bir işe yaramayacağı kanısındadır. Çocukların cinsel sömürüsü ve istismarı konusundaki bilgi eksikliğinin bir diğer nedeni de bu olayların meydana geliş koşulları ve yerleridir (çocuk fuhuşunun ve ticaretinin cereyan ettiği gizli ağlar, tabuların hüküm sürdüğü kapalı aile çevreleri, çocukların yerleştirildikleri bakım ya da infaz kurumları, yetimhaneler, engeli olan ya da psikiyatrik rahatsızlığı bulunan çocuklara bakım verilen yerler, sokaklarda yaşayan çocuklar, vb).

İstismara maruz kalan çocuklara özel özen gösterilmesi ve koruma sağlanması gerekir. Çünkü bu çocukların çoğu yaşları, kimi durumlarda etnik kökenleri, engelli oluşları ya da toplumdaki yerleri ve yetişkinlere bağımlılıkları dolayısıyla güç durumda olduklarından

⁵ Bu konuyu ilk ele alıp inceleyenler arasında şu isimler yer almaktadır: R. Krugman ve D. P. Jones ("Ensest ve diğer cinsel suistimal biçimleri", Darbe Alan Çocuk içinde, Chicago Üniversitesi, 1980) ve R. S. Kempe ve C. H. Kempe (Ortak Sır: Çocukların ve Ergenlerin Cinsel Sömürü ve İstismarı. New York, NY, W. H. Freeman ve Co., 1984).

⁶ Lanzarote Sözleşmesi "cinsel istismara / sömürüye hazırlama" olarak bilinen bu ihlali yeni bir suç kategorisi olarak tanımlamaktadır.

bu olumsuzluğa maruz kalmıştır. Çocukların güvenliği ve yararı, hem kendileriyle ilgili siyasal tartışma ve kararlarda, hem de onlarla birlikte ve onlar için çalışanlara verilecek eğitimlerde ön planda tutulmalıdır. Çocuklara yönelik cinsel şiddet sorunu farklı bakış açılarından irdelenebilir. Örneğin soruna yaklaşımda bazı hareket noktaları şunlar olabilir: insan hakları, halk sağlığı, eğitim ve adalet sistemleri ve çocuğun kaç yılının cinsel şiddetin getirdiği mağduriyet içinde geçtiği. Olumsuz sonuçlar, gerek mağdurlara gerekse faillere yönelik tıbbi ve psikiyatrik tedavi, ayrıca ceza adaleti sisteminin ve sosyal koruma kurumlarının yönetimi açısından topluma çok pahalıya patlar.

Cinsel şiddete karşı etkili bir mücadele verilmesi için üye devletlerden her birinin mevcut yasal ve yapısal boşlukları tespit etmesi, risk etmenlerine karşı yeterli kaynak ayırması ve mevcut durumu değiştirmesi gerekir. Mevcut durumun değiştirilmesi için başvurulabilecek yöntemler arasında bilgilendirme ve önleme kampanyaları, öğretim ve mesleki eğitim stratejileri, mağdurlara destek ve tazminat düzenlemeleri, çocuklarla güçlü ilişkiler ve güven bağları oluşturmaya yönelik uygulamalar ve şiddet içermeyen tutumların yaygınlaştırılması yer alır. Çocuğun yaşam hakkının, onurunun, fiziksel dokunulmazlığının ve gelişiminin güvence altına alınabilmesi için devletlerin bir kişinin yaşamının en özel alanlarından birine müdahalede bulunması gerekir.

Farkındalık düzeyinin yüksek olduğu, siyasal programların geliştirilip uygulandığı ülkelerde bile gerekli somut girişimlerin tamamının gerçekleştirilip tüm imkânların kullanıldığı söylenemez. Dolayısıyla, uluslararası ve Avrupa'da örnek uygulamaların paylaşılmasını öngören işbirliği bu alanda çok önemli bir araçtır. Dahası, genellikle ulus ötesi ölçekte ortaya çıkan bu fiillere karşı etkili bir mücadele verilecekse, gerek devletler arasında gerekse Europol ve Interpol'le işbirliği yaşamsal önemdedir. Çocukları sömürenler ve istismar edenler yeni teknikler geliştirmişlerdir ve yeni teknolojileri de kötüye kullanmaktadırlar. Örneğin internet ve en son geliştirilen cep telefonları bu amaçla kullanılmaktadır. Çocukların cinsel sömürsünün giderek organize hale gelip bir ticaret olarak yürütülmesi özellikle kaygı vericidir.

Bu alandaki belli başlı uluslararası standartlar

Uluslararası topluluk çocuk haklarının korunmasıyla ilgili olarak çeşitli metinler benimsemiştir:

- ▶ Kasım 2014’da 25. yılına giren Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına dair Sözleşme (1989). Bu Sözleşme’nin 34. Maddesi taraf devletlerden çocukları “cinsel sömürü ve cinsel istismarın her biçimine karşı” korumalarını istemektedir. Bunların arasında çocuğu cinsel ilişkiye zorlama ya da tahrik etme, çocukların fuhuş yoluyla ya da pornografik içerikli materyallerde ve gösterilerde kullanılarak sömürülmeleri de yer almaktadır;
- ▶ Çocuk Haklarına dair Sözleşme’ye ek Çocuk Satışı, Çocuk Fuhuşu ve Pornografisi ile ilgili İhtiyari Protokol (2000), teşebbüs halinde kalma ve suç ortaklığı dahil bu tür fiilleri suç sayarak Sözleşme’yi tamamlamaktadır;
- ▶ Uluslararası Çalışma Örgütü’nün 182 sayılı Çocuk İşçiliğinin En Kötü Biçimlerine Son Verilmesi ve Acil Eylem Planı Sözleşmesi (1999) Madde 3 (b)’de çocuk işçiliğinin en kötü biçimlerini tanımlarken “çocuğun, fuhuş, pornografik materyal üretimi ve pornografik gösteriler için kullanılması, temini ve sunulması” ifadesine de yer vermektedir;
- ▶ Avrupa Birliği’nin çocukların cinsel sömürüsü ve çocuk pornografisine karşı mücadele Konsey Çerçeve Kararı (2004/68/ JHA) ülkelere cinsel sömürü kapsamındaki suçları cezalandırma yükümlülüğü getirmektedir. Burada özellikle kastedilen fuhuş ile birlikte gücün/ tehdidin ya da güvenilirlik/yetki sahipliği konusunun cinsel ilişki amacıyla kullanılmasıdır. Çocuk pornografisi kapsamına giren suçları işleyen kişiler, bu suçlar bilgisayar sistemlerinin kullanılmasıyla işlenmiş olsun ya da olmasın ceza yasalarına da tabi olacaklardır; yukarıda belirtilen fiilleri kışkırtan, yardım eden, suç ortağı konumundaki ya da teşebbüs etmiş kişiler de aynı durumda sayılacaklardır;
- ▶ Avrupa Birliği’nin mağdurların yargı süreç ve işlemleri sırasındaki konumuyla ilgili Konsey Çerçeve Kararı (2001/220/JHA) suç mağduru kişiler için özel koruma önlemleri getirmektedir. Devletlerden, başta en güç durumdakiler olmak üzere mağdurlarla ilgili işlemlerde

yer alan ya da onlarla çalışan personelin özel eğitim görmesini sağlaması istenmektedir;

- ▶ Çocukların Ticari Amaçlı Cinsel Sömürüsüne karşı 1996'da Stockholm'de, 2001'de Yokohama'da ve 2008'de Rio'da toplanan üç Dünya Kongresinde kabul edilen bildirgeler. Stockholm Bildirgesi ve Eylem Gündemi şu konularda tavsiyeler içermektedir: çocukların ticari amaçlı cinsel sömürüsünün suç sayılması; bu tür suçların faillerine cezalar getirilmesi ve devletlerin sınır ötesi yasal düzenlemeler getirmeye özendirilmesi. Bildirge ayrıca çocuk dostu yargı usulleri için standartlar getirmekte ve mağdurların hukuksal, sosyal ve tıbbi yardım haklarını güçlendirmektedir. İkinci Dünya Kongresi'nde kabul edilen Yokohama Küresel Taahhüdü Stockholm'de benimsenen tavsiyeleri teyit etmekte ve ayrıca özellikle internetteki çocuk pornografisi başta olmak üzere yeni teknolojilerin olumsuz yönlerin karşı gerekli önlemleri ele almak üzere ilgililere çağrıda bulunmaktadır. Rio'da yapılan Üçüncü Dünya Kongresi ise, yayınladığı Bildiride ve Eylem Çağrısında bu alanda mücadeleye devam ve mücadelenin salt ticari olanlar ötesinde cinsel sömürünün diğer biçimlerini de kapsamayı yönünde güçlü bir taahhütte bulunmuştur;
- ▶ Avrupa Birliği Parlamentosu ve Konseyi tarafından Kasım 2011'de kabul edilen ve 2004/68/JHA sayılı Çerçeve Kararı kaldıran çocukların cinsel sömürüsüne, istismarına ve çocuk pornografisine karşı mücadele direktifi. Bu direktif, çocukların cinsel sömürü ve cinsel istismara karşı korunmaları açısından en yüksek uluslararası standart kabul ettiği Lanzarote Sözleşmesi'nin girdilerini içermektedir. Direktif, mevcut düzenlemelere katma değer getirecek kimi hususlar da içermektedir. Bunlar şöyle sıralanabilir: ceza yasasına yeni suç tanımları getirilmesi; verilen cezaların birbiriyle daha fazla uyumlu hale getirilmesi; üye devletlerden, suçlu bulunan kişilerin çocuklarla düzenli temas gerektiren işlerde yer almamaları için önlemler getirmelerinin istenmesi; mağdur çocuklar için cezalandırılmazlık hükmü getirilmesi; yargı kurallarının, üye devletlerin kendi toprakları dışında işlenmiş suçlar için de hüküm verilmesini mümkün kılacak şekilde güçlendirilmesi ve mağdurlarla ailelerine daha fazla koruma sağlanması.

Bu alandaki Avrupa Konseyi girişimleri

Çocukların cinsel şiddet ve sömürünün her biçimine karşı korunma hakkına Avrupa Konseyi'nin çeşitli belgelerinde atıfta bulunmaktadır ve konu üst düzey tartışmalarda ele alınmaktadır:

- ▶ Avrupa Konseyi Avrupa Sosyal Şartı (1961, ETS No. 35) 7. Maddesinde çocukların ve gençlerin maruz kaldıkları fiziksel ve ahlaki tehlikelere karşı özel olarak korunma hakları olduğunu belirtmektedir. Değiştirilmiş Sosyal Şartın (1996, ETS No. 163) 17. Maddesinin 1.b alt paragrafında, hükümetlerin çocukları ve gençleri ihmal, şiddet ve sömürüye karşı koruyacak uygun ve gerekli tüm önlemleri almaları öngörülmektedir;
- ▶ Sanal Ortamda İşlenen Suçlara ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (2001, ETS No. 185) devletlere, bilgisayar ağı ya da sistemi aracılığıyla gerçekleştirilen pornografiyi suç sayma yükümlülüğü getirmektedir. Bu kapsamdaki fiiller arasında çocuk pornografisi materyallerinin üretilmesi, sunulması/temin edilmesi, dağıtılması/aktarılması, tedarik edilmesi ve bulundurulması yer almaktadır;
- ▶ İnsan Ticaretine Karşı Eyleme ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (2005, CETS No. 197). Bu Sözleşme 4. Maddede insan ticaretini tanımladıktan sonra devletlerden 18 yaşından küçüklere özel önem vererek bunu suç saymalarını istemektedir.

(Çocukların) sömürü amacıyla toplanmaları, nakledilmeleri, barındırılmaları ya da başkalarından devralınmaları, bu kişilerin onayının alınması için zora, güce, kandırmaya ya da yetki istismarına başvurulmamış olsa bile insan ticareti sayılır;

- ▶ Bakanlar Komitesi'nin çocukların cinsel sömürüye karşı korunmalarıyla ilgili olarak üye devletlere ilettiği Tavsiye Kararı "Rec (2001)16", çocuk fuhşunun, çocuk pornografisinin ve çocukların cinsel amaçlarla alınıp satılmalarının suç sayılması çağrısında bulunmaktadır. Tavsiye Kararı, devletlerden, yargı sürecinde mağdur çocuklar için özel önlemler almalarını, haklarını yargı süreci boyunca korumalarını istemektedir. "Yargı mercileri çocukların cinsel sömürüsüyle ilgili davalara öncelik tanımalı, ayrıca dava zaman aşımı süresinin

mağdurun reşit olduğu tarihte işlemeye başlamasını sağlamalıdır.” Tavsiye kararı ayrıca çifte suçluluk durumu yaratmadan, bu alanda daha iyi bir uluslararası işbirliği ve ülke dışında işlenen suçlarla ilgili yargı yetkisi çağrısında bulunmaktadır;

- ▶ Avrupa Konseyi Devlet ve Hükümet Başkanlarının 3. Zirvesinde (Varşova, 2005) benimsenen Eylem Planında, devlet ve hükümet başkanları bir eylem programı başlatarak ve gerekiyorsa sürece sivil toplumun katılımını sağlayacak hukuksal düzenlemeleri de yaparak çocuklara yönelik her tür şiddeti ortadan kaldırmak üzere somut girişimler başlatma taahhüdünde bulundular. “Çocuklar için ve çocuklarla birlikte bir Avrupa inşası” başlıklı program⁷ (2006-2011) ve bu programın çocuk haklarını teşvik etmeyi ve çocukları şiddetten korumayı amaçlayan 2009-2011 ve sonraki stratejileri işte bu eylem programının ürünüdür.⁸ Programın başlıca amacı, ilgili tüm aktörlere ve karar vericilere yardımcı olarak çocukların korunmasını ve çocuklara yönelik şiddete son verilmesini hedefleyen ulusal stratejiler geliştirilmesi ve uygulanmasıydı.

Ulusal parlamentoların ve Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisinin çocuklara yönelik cinsel şiddete karşı mücadele çabalarındaki yeri

Politika ve yasa yapıcılarını olarak parlamenterlerin bu olguya karşı mücadelede çok önemli yerleri vardır. Bu yöndeki girişimlerinin hedefleri şunlardır:

- ▶ Lanzarote Sözleşmesi’nin bir bütün olarak imzalanması ve onaylanması için çalışmalar yapmak. Bu, örneğin aşağıdaki şekillerde gerçekleştirilebilir:
 - konuyla ilgili parlamento araştırmaları başlatılması;
 - ilgili hükümetlere konuya ilişkin somut sorular yöneltilmesi;
 - ulusal (kendi meclislerinde) ve yerel (seçim bölgelerinde) tartışmalar düzenlenmesi;
 - ilgili tüm belgelerin parlamento belge merkezinde bulundurulması;
 - genel kamuoyuna yönelik her tür girişimin başlatılması ve

⁷ <http://www.coe.int/t/dg3/children/>

⁸ Şu anda uygulamakta olan strateji 2012-2015 yıllarını kapsamaktadır. Bkz. [http://](http://www.coe.int/t/dg3/children/StrategyAdopted_en.asp)

www.coe.int/t/dg3/children/StrategyAdopted_en.asp

desteklenmesi (basında konuya ilişkin yazılar, okullarda ilgili etkinlikler vb);⁹

- ▶ eğer henüz yoksa konunun yakından izlenmesini sağlayacak bir mekanizma oluşturulması için ulusal meclisleri içinde daimi bir çocuk haklarını izleme komisyonu kurulması;
- ▶ ülkedeki yasal düzenlemelerin başta Lanzarote Sözleşmesi olmak üzere bu alandaki uluslararası taahhütlerle uyumlu hale getirilmesi;
- ▶ filleri bildirdikleri andan başlayarak, bir yandan daha önceki istismara karşı korunurken diğer yandan az çok normal yaşama dönmelerini sağlayacak onarımlara kadar geçecek süreçte ve cinsel şiddet mağduru çocuğun yargı sürecindeki ihtiyaçlarının ve çocukların yüksek yararının daha fazla dikkate alınmasını sağlamak üzere ülkedeki yasal düzenlemelerin gözden geçirilmesi ve güçlendirilmesi;
- ▶ çocuklara yönelik cinsel şiddeti ortadan kaldırmaya yönelik yasal düzenlemelerin güçlendirilmesi ve etkili biçimde uygulanmasının sağlanması; gerekiyorsa, verilecek cezaların ağırlaştırılması ki bu olmadan cinsel şiddetin yasaklanması bir işe yaramayacaktır;
- ▶ zaman aşımı konusunun incelenmesi; bu bağlamda hukuk davalarının başlatılabilmesi için suçun ağırlığına bağlı olarak zaman aşımı sürelerinin uzatılması ve sürenin çocuk 18 yaşını doldurduğunda başlatılması üzerinde durulması;
- ▶ çocuklarla birlikte ve çocuklar için görev yapan her kategoriden personelin çocukların cinsel sömürüsü ve istismarı ile ilgili özel konularda eğitim almasının mümkün kılacak, hatta bunu zorunlu tutacak yasal düzenlemelerin yapılması ve okullardaki çocuklar için bilgilendirme kampanyaları düzenlenmesine izin verilmesi;
- ▶ diğer Avrupa ülkelerindekine mümkün olduğunca benzeyen ve arada uyum sağlayan yasal düzenlemeler getirilmesi; böylece çocuklara daha güçlü koruma sağlanması ve bu alanda etkili bir uluslararası işbirliğinin kolaylaştırılması;

⁹ Ayrıca bakınız; Parlamentolar arası Birlik ve UNICEF tarafından yakınlarda hazırlanan ve son derece yararlı bir yayın: Çocuklara yönelik şiddetin ortadan kaldırılması– Parla-menterler için Elkitabı, No. 13 – 2007. Bu yayında parlamenterler tarafından benimsenebilecek çok sayıda önleme yer verilmektedir. <http://unicef.org.tr/files/bilgimerkezi/doc/Cocuklara%20Yonelik%20Siddetin%20Ortadan%20Kaldirilmasi.pdf>

- ▶ en başta çocuklara yönelik cinsel şiddetin engellenmesi, önlenmesi ve buna karşı mücadele edilmesi, sonra da failerin rehabilitasyonu için de kaynak gerekmele birlikte öncelikle mağdurlar için gerekli onarımın sağlanması için yeterli kaynakların ayrılması;
- ▶ güç durumdaki grupların ve mağdurların sayısının belirlenmesi için bir ulusal veri toplama sistemi oluşturulması;
- ▶ çocuklara ve herhangi bir olayı bildirmek isteyenlere danışmanlık yapmak üzere çocuk haklarının korunmasından sorumlu bağımsız bir organın, telefon yardım hatlarının ve diğer destek hizmetlerinin oluşturulması.

Avrupa Konseyi kampanyasının parlamento boyutunun geliştirilmesi açısından şu yol izlenebilir:

- ▶ çocuklara yönelik cinsel şiddeti durdurmak üzere kampanyada yer alan parlamenterler ağı çerçevesinde bilgi ve uzmanlık paylaşımı;
- ▶ uluslararası ve ulusal düzeylerde ortaklıklar oluşturulması (meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları (STK'lar), Avrupa Çocuk Ombudsmanları Ağı (ENOC), Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, Parlamentolar Arası Birlik (IPU), vb.);
- ▶ Avrupa kurumlarının çocukların haklarını ve yararlarını korumak için yürüttükleri lobi çalışmalarına destek;
- ▶ çocukların riskli durumlarını azaltmaya ve güvenliklerini artırmaya yönelik ulusal stratejilerin geliştirilmesine katkı (örneğin engelleyici ve önleyici kampanyalar aracılığıyla);
- ▶ sorunun çözülmesine yönelik yasal reformları başlatabilmeleri için bunu talep eden devletlere teknik/hukuksal yardım sağlanması;
- ▶ ülke düzeyinde bulunup kullanılabilir iletişim ve kampanya araçlarının üretilmesi (elinizdeki El Kitabı, konuya ilişkin yasa metinlerini ve kampanya materyallerini içeren taşınabilir bellekler).

Lanzarote Sözleşmesi'nin hükümlerini ayrıntılı biçimde incelemeden önce, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin kurumlardaki çocuk istismarıyla ilgili 1934 sayılı son Tavsiyesine (2010) de bakmak gerekir: burada, mağdurların tam korunmasının sağlanması öngörülmekte; mümkün olan yasal, idari ve siyasal girişimler konusunda üye devletlere ve ulusal meclislerine bir dizi öneri

sunulmaktadır. Birleşmiş Milletlerin farklı kuruluşlarında olduğu gibi Parlamenterler Meclisi de yasal düzenlemelerdeki reformları çocukların tam anlamda korunması için bir ön koşul saymaktadır. Bununla birlikte bu reformların engellemeye, önlemeye, belirlemeye, araştırmaya ve iyileştirmeye/tedaviye dönük başka önlemlerle tamamlanması gerekir.¹⁰

Parlamenterler Meclisi, kararlı, çeşitli sektörleri içeren ve uluslararası eşgüdümlü girişimler aracılığıyla “çocuk istismarı görüntülerine” karşı mücadeleye ilişkin 1834 sayılı Kararında (2011) ve 1980 sayılı Tavsiyesinde (2011), çocuk pornografisi ve bununla bağlantılı suçlara karşı daha kararlı girişimler için çağrıda bulunmuş ve Avrupa Konseyi’nden Lanzarote Sözleşmesi’ne ek bir protokol hazırlamasını istemiştir.

¹⁰ Corinne May-Chahal, Maria Herczog (koordinatörler): Avrupa’da çocukların cinsel sömürüsü ve istismarı, Avrupa Konseyi yayını (2004)

5. Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismar karşı Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi, Lanzarote Sözleşmesi (CETS No. 201)

Lanzarote Sözleşmesi, cinsel suçların önlenmesi yolunda atılan önemli bir adımdır. Sözleşme, çocukların cinsel sömürüye ve istismara karşı korunmalarında yaygın ve kapsamlı bir yasal güvence sağlamakta, ayrıca bu tür suçların failleri oldukları iddia edilen kişilerle ilgili yasal işlemlere de değinmektedir. Sözleşme metni bu alandaki mevcut standartları pekiştirmekte ve belirli boşlukları doldurmaktadır. Bir uluslararası anlaşmada çocukların cinsel istismarı ilk kez bu kadar geniş biçimde tanımlanmakta ve suç sayılmaktadır. Metnin diğer güçlü yanları arasında şunlar yer almaktadır: önleme konusuna yapılan vurgu; çocuklar ve mağdurlar için kapsamlı koruma önlemleri öngörülmesi; 18 yaşına kadar tüm çocukların kapsanması ve çocukların bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) kullanılarak sömürülmeleri gibi şiddetin yeni biçimleri konusunda da hükümler içermesi. Son olarak, Sözleşme içerdiği hükümlerin taraflarca etkili biçimde uygulanmasını ve tarafların bu hükümlere uymalarını sağlamak için güçlü bir izleme mekanizması getirmektedir.

Sözleşme'nin amacı

Sözleşme'nin üç temel amacı vardır:

- ▶ çocukların cinsel sömürüsünün ve istismarının önlenmesi ve bu olgulara karşı mücadele edilmesi;
- ▶ cinsel sömürü ve istismarın çocuk mağdurlarının haklarının korunması;
- ▶ bu olgulara karşı ulusal ve uluslar arası planlarda işbirliğinin geliştirilmesi.

Belçika

Çocukların Cinsel Sömürüsüne karşı Ulusal Komisyonun çalışmalarından sonra Belçika Parlamentosu 23 Mart 2000 tarihinde anayasa değişikliğini benimserken, anayasaya çocukları “tam anayasal özneler” olarak tanıyan özel bir hüküm ekledi.

Belçika Anayasasının 22. Maddesi

Her çocuğun, ahlaki, fiziksel, psikolojik ve cinsel bütünlüğüyle saygı görme hakkı vardır.

Ayrımcılık yapmama ilkesi

Sözleşme, hükümlerinin taraflarca uygulanmasında ayrımcılığı yasaklamaktadır (nesnel ve makul bir gerekçeye dayanmadan farklı davranma). Bu, özellikle mağdurların haklarının korunmasına yönelik önlemler söz konusu olduğunda geçerlidir. Ayrımcılık zeminleri listesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 14. Maddesinde ve bunun 12 sayılı Protokolünde sıralananlarla aynıdır: cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi ya da başka görüş, ulusal ya da sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensup olma, mülkiyet, doğum ya da başka herhangi bir statü. Sözleşme ayrıca üç zeminden daha söz etmektedir: cinsel yönelim, sağlık durumu ve engellilik.

Tanımlar

Avrupa Konseyi üye devletlerinde yasal düzenlemeler arasında var olan farklılıklara karşın bu sözleşmenin amaçları açısından ortak tanımlarda anlaşmaya varılmıştır:

- “çocuk” – Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına dair Sözleşme ile İnsan Ticaretine Karşı Eyleme İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi'nde yer alan tanım temelinde “çocuk” 18 yaşından küçük herhangi bir kişidir. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, Lanzarote Sözleşmesi'nin belirli maddelerinde farklı bir yaşın belirtilmiş

olmasıdır – fiil cezalandırılabilir bir suç olmadığı durumlarda, cinsel ilişkiye girmede yasal yaş. Cinsel ilişkiye rıza göstermede yaş Avrupa ülkelerinde farklılık göstermektedir. Örneğin bu yaş İspanya’da en düşük (13) iken Malta ve Türkiye’de en yüksektir (18);

- ▶ “çocukların cinsel sömürsü ve cinsel istismarı” – Sözleşme, mağdurun ailesi ve yakın sosyal çevresindeki istismarla birlikte ticari ya da kar amaçlı fiilleri kapsamına alma amacındadır. Örneklenen şu davranışlar bu kategoriye girmektedir: cinsel istismar, çocuk fuhuşu, çocuk pornografisi, çocukların fuhuşa sürüklenmesi. Temel fikir, küçüklere yönelik her tür uygunsuz cinsel davranışın suç sayılmasıdır;
- ▶ “mağdur” Sözleşmede sıralanan davranışlardan herhangi birine maruz kalan çocuktur. Burada dikkat edilmesi gereken önemli nokta, cinsel sömürü ve istismarla ilgili olguların çocuk mağdur sayılmadan önce tespiti gibi bir zorunluluk olmamasıdır.

Çocuğun cinsel istismarına ilişkin diğer tanımların derinlikli olarak incelenmesi ve verili kültürel bağlam içinde belirlenmesi gerekir. Bu konu, Sözleşmenin hazırlanması sırasında karşıt görüşleri savunan taraf devletler arasında tartışma yaratmıştır. Tartışma konuları, örneğin, aileler içinde “normal” sayılabilecek davranışlarla istismarcı sayılabilecek davranışlar arasındaki veya; çocuklar arasındaki “normal” cinsel keşiflerle başka çocuklar tarafından gerçekleştirilen istismar (“akran istismarı”) arasındaki veya karşılıklı onaya dayalı cinsel etkinliklerle gücün eşitsiz dağılımı çerçevesinde “zorlananlar” (örneğin bir eğitici ya da öğretmenle cinsel ilişki gibi) arasındaki sınırlardır.¹¹

Engelleyici önlemler

Sözleşme metni, çocukların cinsel sömürü ve istismarın her biçiminden korunması için ülke düzeyinde uygulanacak bir dizi önlem saymaktadır. Bunların arasında, profesyoneller arasında ve kamuoyunda farkındalık yaratmaya, çocuklarla birlikte ve çocuklar için çalışanlar için eğitimler düzenlenmesine ve çocukların

¹¹ Corinne May-Chahal, Maria Herczog (koordinatörler): Avrupa’da çocukların cinsel suistimali, Avrupa Konseyi yayını (2004).

okullarında bu konuda bilgilendirilmelerine yönelik önlemler yer almaktadır.

Portekiz

Portekiz'deki yasal düzenleme, Lanzarote Sözleşmesi'nde belirtildiği gibi önlemeye güçlü bir vurgu yaparak ve Sözleşme'ye açık atıfta bulunarak, çocuklarla düzenli temas içinde bulunmayı gerektiren görevlere getirilecek personelle ilgili ayrıntılı kurallar getirmektedir.

Çocuklarla düzenli teması gerektiren görevlere yapılacak atamalar için uygunluğun değerlendirilmesi bağlamında çocukları korumaya yönelik önlemler getiren 17 Eylül 2009 tarihli ve 113 sayılı yasanın 2. Maddesi

- 1. Ücret karşılığı olmasa bile**, kamusal ya da özel, çocuklarla düzenli teması gerektiren işlere, görevlere veya etkinliklere personel alımında, personeli alacak taraf başvuran kişiden adli sicil özetini istemeli ve bu kişinin işe uygunluğunu değerlendirirken bu belgedeki bilgileri dikkate almalıdır.
- İlgili taraf, belgeyi isterken, bunun niçin istendiğini; mesleğin, işin, görevin ya da etkinliğin maksadını ve bunun çocuklarla düzenli teması gerektirip gerektirmediğini belirtmelidir.
- Gerçek (tüzel olmayan) kişiler tarafından (1)'de belirtilen maksatla istenilen belge çocuklarla düzenli teması gerektiren görevler için istenip istenmediğini belirtmeli ve 18 Ağustos 1998 tarih ve 57 sayılı yasanın 11. maddesinde düzenlenen bilgilerin yanı sıra aşağıdaki hususları da içermelidir:
 1. Ceza Yasasının 152, 152-A maddeleri ile II. kitabının V. bölümünün I. başlığı altında tarif edilen suçlardan giyilen hükümler;
 2. Ceza Yasasının 152 ve 179'uncu maddeleri uyarınca ek cezalar getiren ya da ilgili faaliyeti yasaklayan güvenlik önlemleri;
 3. Önceki alt paragraflarda belirtilenlerin sonucu, amacı ya da infazı mahiyetinde olup etkileri sicili iptal etmeyecek kararlar.
- 18 Ağustos 1998 tarih ve 57 sayılı yasanın 12 (2) Maddesindeki hüküm, yukarıda (1) uyarınca kişilerce istenilen belgeler için geçerlilik taşımaz.

5. Kişilerce yukarıdaki (1)'deki gerekçe ile istenilen belgede başka ülkelerin mahkemelerince verilen kararlar da (3)'ün alt paragraflarında öngörüldüğü gibi yer alacaktır.
6. (1)'de belirtilen hüküm, ihlali Ceza Yasasının 353. Maddesine göre cezalandırılacak ek ceza ya da güvenlik önleminde kaynaklanan yasaklar ve sınırlamalara uyma zorunluluğunu ortadan kaldırmaz.
7. İşe alınan kişinin (1)'deki hükme uymaması, idari bir suç anlamını taşır. Bu durumda, asgari ve azami miktarları idari suçlarla ve buna ilişkin usullerle ilgili yasanın 17. Maddesinde belirtilen para cezası uygulanır. Söz konusu yasa 27 Ekim 1982 tarih ve 433 sayılı infaz yasasınca onaylanmış olup, aynı yasanın 21-A maddesinde belirtilen hususların geçerli olması halinde Madde 21 (b), (c) (e) (f) ve (g) paragraflarında belirtilen ek yaptırımlar da getirilebilir.
8. İhmal cezaya tabidir.
9. İdari suçlarla ilgili işlemlerde gerçeklerin ortaya çıkarılması, para cezalarının ve ek yaptırımların uygulanması gibi işler ilgili faaliyetleri denetlemekle yetkili idari organların sorumluluğundadır ve bu konularda idari suçlarla ilgili yasanın 34. Maddesi ve ilgili usul yerine göre kullanılabilir.
10. Para cezalarından elde edilen hâsıla uygulamayı yapan hizmet birimi ile Devlet arasında sırasıyla %40 ve %60 olmak üzere paylaşılır.
11. İşe alan taraf, adli sicil kaydında belirtilen bilgilerin gizliliğini korumakla yükümlüdür.

Çocuklarla temas halinde görev yapacak kişilerin işe alınmaları, eğitilmeleri ve duyarlılaştırılmaları

Çocuklara yönelik cinsel şiddet genellikle gizlilik içinde ve üstü örtülen bir durumdur ve dolayısıyla ortaya çıkarılması da güçtür. Bu tür durumlar ancak saydamlığı, dikkatli olmayı ve samimi yardımı destekleyen bir ortamda gün ışığına çıkarılabilir. Sözleşme taraflardan, çocuklarla düzenli temas içinde olanların hepsinin, çocukların ulusal ve uluslararası belgelerce tanınan hakları, cinsel sömürü ve istismarla ilgili konular, bunların sonuçları ve çocukların verebilecekleri olası işaretler gibi konularda yeterince bilgilendirilmelerini istemektedir.

Cinsel şiddet olaylarının açığa çıkarılması için çocuklarla çalışan kişilerin nelere bakılması gerektiğini bilmeleri gerekir. Bu hükmün kapsadığı kategorilerdeki kişiler eğitim, sağlık, sosyal güvenlik, yargı ve kolluk kuvvetleri ya da spor, kültür ve kendine ait zaman etkinliklerinde, gönüllülük temelindeki işlerde ve bakıcı ailelerde çocuklarla birlikte çalışanlardır. Dolayısıyla, işe başvuran kişilerin cinsel sömürü ya da istismar gibi fiillere karışmamış kişiler olmalarını sağlama açısından tarafların, çocuklarla düzenli temas gerektiren işlere personel alırken daha titiz denetim uygulamaları gerekir.

Çocuklar için eğitim

Ana babalar çocuğa en yakın kişilerdir. Çocuklarıyla kararlı, müşfik ve güven verici ilişkiler kurması, onları genel olarak cinsellikle ilgili konularda, özellikle cinsel sömürü ve istismar riski konusunda eğitmesi, maruz kalabilecekleri cinsel girişimlere direnecek ve bunları öteleyecek bağımsızlık ve güç duygusunu onlara kazandırması gerekenler de onlardır. Gerçi bazı ebeveynler konuyu zor bulmakta ve çocuklarıyla konuşma konusunda çekingen davranabilmektedirler. Bu nedenle Sözleşme, özel olarak okullara atıfta bulunmadan ve eğitim müfredatı içinde bilgi verilmesini zorunlu tutmadan taraflardan çocukların eğitimleri sırasında cinsel sömürü ve cinsel istismar riskleri hakkında bilgilendirmelerini sağlamalarını istemektedir. Ayrıca, çocukların bu risklerden kendilerini nasıl koruyacakları da olgunluk düzeylerine göre ve yetişkinlere duyulan saygıyı azaltmayacak şekilde anlatılmalıdır. Bu bilgiler, örgün olmayan bir çerçevede, ana babalar olsun olmasın ziyaretler ya da telefon görüşmeleriyle verilebilir. Bilgilendirme, cinselliğin gelişimi, kendi kaderini tayin, potansiyel riskler, korunma ve yardım isteme yolları gibi konularda temel eğitim biçimini de alabilir. Veri aktarımını (resim ve video) mümkün kılan yeni cep telefonları ve internetin yaygınlaşmasıyla birlikte, çocukların internet kullanımı sırasında karşılaşılabilecekleri tehditler konusunda bilgilendirilmesi büyük önem kazanmıştır.

Engelleyici müdahale programları ya da önlemleri

Sözleşmede atıfta bulunulan engelleyici önlemler arasında, çocuklara karşı cinsel bir suç işleyebileceğinden endişe eden kişilerin, böyle

bir riski değerlendirip önlemler alacak şekilde hazırlanan müdahale programlarına ya da önlemlerine başvurma yolu da vardır. Böyle bir yolun gerekli olduğu açıktır; çünkü öbür türlü çocuklar hep riskli durumda kalacak istismar döngüsü süreklilik kazanabilecektir. Amaç olarak engelleyici mahiyette olan bu seçenek, haklarında herhangi bir soruşturma ve kovuşturma olmayan ya da hapiste bulunmayan kişiler için geçerlidir.

Almanya

Birçok ülkede, ceza yasaları dışında çocukların ve ergenlerin korunması ve bu kesimlere yardım amacıyla hazırlanmış özel yasalar vardır. Örneğin Almanya'da durum böyledir. Sosyal Yasanın (Sozialgesetzbuch Buch VIII) 8. Bölümü çocuklara ve gençlere Kinder- und Jugendhilfe) yardımıyla ilgili hükümler içermektedir (Bunlar, engelleyici stratejilerin hukuksal formülasyonuna örnek teşkil etme açısından özellikle ilgi çekicidir).

Sozialgesetzbuch, Buch III, 8 a- (Çocuğun esenliğine tehdit oluşturabilecek durumlarda çocuğu koruma yükümlülüğü)

1. Bir çocuğun ya da gencin esenliğine yönelik tehditle ilgili önemli kanıtlar Gençlik Refah Ofisi'nin dikkatine sunulmuşsa, Ofis risk potansiyelini uzmanlarla birlikte değerlendirmeye tabi tutar. Ana baba ya da vasiye, ayrıca sağlanacak bu etkili korumayı riske atmadığı sürece çocuğun ya da gencin kendisine de danışılır. Gençlik Refahı Ofisi tehdidin savuşturulması için yardımın uygun ve gerekli olduğu kanısına varırsa bu yardım ana baba ya da vasiye sunulur.
2. Buradaki hükümlere göre sunulacak hizmetlerden sorumlu olan organlar ve mercilerle yapılacak anlaşmalarda, bu organ ve mercilerin uzman personelinin alt kesim 1'de belirtilen görevleri layığına yerine getirmelerini ve risk potansiyeli değerlendirilirken bu alanın uzmanlarına danışmalarını sağlayacak hususların yer almasına dikkat edilmelidir. Özellikle, bunun gerekli bulunması halinde uzmanların ana babaları ya da vasileri uyarma ve kabul edilen yardımın tehdidin giderilmesi açısından yetersiz görüldüğü hallerde bu durumu Gençlik Refahı Ofisine bildirme görevlerini belirten bir hüküm yapılacak bu anlaşmalarda yer almalıdır. Ana babaların ya da vasilerin risk potansiyelinin değerlendirilmesine

katılamayacakları ya da katılmak istemedikleri durumlar için de bu husus geçerlidir. Ortada yakın bir tehlike varsa ve mahkeme kararının beklenmesi mümkün değilse, Gençlik Refahı Ofisinin ilgili çocuğun ya da gencin güvenliğini sağlama yükümlülüğü vardır.

3. Tehdidin savuşturulması açısından diğer hizmet sunucularının, sağlık hizmetlerinin ya da polisin girişimleri gerekliyse, Gençlik Refahı Ofisi ana babaları ya da vasileri bu yardımlara yönlendirecektir. İvedi olarak harekete geçilmesi gerekliyse ve ana babalar ya da vasiler bu hususta işbirliği yapmıyorlarsa Gençlik Refahı Ofisi tehdidin giderilmesinden sorumlu diğer organlara kendisi başvuracaktır.
4. Tehdidi bertaraf etmek için diğer hizmet sağlayıcılar, sağlık bakımı kuruluşları ya da polis tarafından bir eylem gerekiyorsa, Gençlik Refahı Ofisi ebeveynleri ya da vasileri bu hizmet sağlayıcılardan yardım almaya sevkeder. Acil eylem gerekiyorsa ve ebeveynler ya da vasiler tehdidi bertaraf etmek için işbirliği yapmıyorlar ise, Gençlik Refahı Ofisi doğrudan tehdidi bertaraf etmek için sorumlu olan diğer hizmet sağlayıcıları doğrudan çağırır.

Romanya

Romanya Çocuk Haklarına dair Sözleşme'yi 1990 yılında 18/1990 sayılı yasa ile kendi iç hukukuna aktarmış, bu yasa daha sonra 272/2004 sayılı yasa ile değiştirilmiştir. Değiştirilmiş haliyle yasa, riskli durumların erkenden belirlenmesi ve istismarcı davranışların engellenmesi konularına açıkça atıfta bulunmaktadır

272/2004 Madde 34

1. Kamu sosyal güvenlik hizmetleri riskli durumların erken tespit edilmesi için gerekli bütün önlemleri alacaktır. Bu kapsamda, örneğin, çocuk ailesinden ayrı yere yerleştirilebilir, ana babanın istismarcı davranışlarına ve şiddete karşı önlemler alınabilir
2. Çocuğun ana babasından ayrılması ve ebeveynlik haklarının kullanılmasına getirilen sınırlama gibi önlemlerden önce, yasanın öngördüğü sistematik hizmetler ve yardımlar sağlanmış olmalıdır. Burada özellikle önemli olan hususlar, belirli bir hizmet planı temelinde ana babaların yeterince bilgilendirilmesi, danışmanlık sağlanması, terapi ve arabuluculuktur.

Genel kamuoyuna yönelik önlemler

Genel kamuoyunda farkındalık yaratmaya ve onu cinsel şiddetin türleri konusunda bilgilendirmeye yönelik stratejiler yaşamsal önemdedir. Bilgilendirme kampanyaları düzenlenmesi genel kamuoyunun soruna ilişkin olarak harekete geçirilmesine yardımcı olacak ve duyarlılığı artıracaktır. Bununla birlikte, Sözleşmede de belirtildiği gibi taraf Devletler, Sözleşmede tanımlanan suçların övüldüğü materyallerin yayılmasını önlemeli ya da yasaklamalıdır.

Çocukların, özel sektörün, medyanın ve sivil toplumun katılımı

Politikaların belirlenmesi sırasında az sayıda ülke çocuk koruma kurumlarıyla birlikte çalışmakta ya da çocukların doğrudan katılımını öngörmektedir. Diğer ülkeler, bunların üretilmesinde çocukların doğrudan yer almaları yerine ilgili bilgileri çocuklara aktarmakla yetinmektedir.

Sözleşme, olgunluk düzeylerine (“gelişim düzeyi”) göre çocukların cinsel şiddete karşı mücadeleye katılmalarını özendirilmektedir.

Özel sektörün (bilgi ve iletişim teknolojileri, turizm ve seyahat, bankacılık ve finans sektörleri) cinsel şiddetin önlenmesine yönelik çalışmalara katılımı da yararlı olacaktır.

Sanal ortamda işlenen suçların yaygınlaşması konuya yeni bir boyut katmakta, internete erişim sağlayanların, cep telefonu ve arama motoru operatörlerinin engelleyici önlemlerin ve politikaların hazırlanmasında yer almalarını önemli kılmaktadır. İnternet kullanıcıları bu yolla işlenen suçlara karşı mücadelede uzmanlaşmış kurumların varlığından daha fazla haberdar edilmeli ve bu kuruluşlar çocuklara yönelik tehditler konusundaki bilgileri yaygınlaştırmalıdır. Kullanıcılar, internette karşılaştıkları şok edici görüntüleri ya da davranışları ilgili yerlere hemen bildirebilecek durumda olmalıdır.

Seyahat ve turizm endüstrisi, giderek yaygınlaşan “seks turizmi”¹² olgusuna karşı mücadele açısından özel olarak kapsanmıştır. Burada söz konusu olan adeta menüden seçme fuhuştur ki bunun kendisi de pornografinin sunduğu durumların gerçek yaşam varyasyonudur; fuhuş ve pornografiden oluşmuş bu iki dünya, insanları sömürmek ve bedenlerini sanayileştirmek üzere bir araya gelmektedir.¹³ Önleyicilik açısından iyi bir yaklaşım, broşürler, havayolu şirketlerinin web sayfalarında görsel-işitsel mesajlar ve açıklamalar aracılığıyla, seyahat edenleri yurt dışında işlenen cinsel suçlara yönelik cezai işlemler konusunda bilgilendirmektir. 1998 yılında, çocuk fuhşunun, çocuk pornosunun ve çocukların seks amaçlı ticaretinin sonlandırılması için çalışan uluslararası organizasyonlar ağı olan ECPAT (Çocuk Fuhşuna, Çocuk Pornografisine ve Çocukların Cinsel Amaçlarla Alınıp Satılmalarına Son Ağı), Dünya Turizm Örgütü ile birlikte “Çocukların Seks Turizminden Korunmasına Yönelik Davranış Kuralları”nı hazırlamıştır.¹⁴

Finans ve bankacılık sektörlerinin de sürece dahil edilmesi çok önemlidir. Çünkü finans kurumları, yasaları uygulamakla görevli kurumlarla birlikte görüntü karşılığı ödeme yapılan pedofil web sitelerini destekleyen finansal mekanizmaları çökertebilir ve bunların ortadan kaldırılmasına katkıda bulunabilir.

Sözleşme aynı zamanda çocukların cinsel sömürüsü ve cinsel istismarı konusunda bilgi vermesi ve farkındalık yaratması için medyayı da özendirilmektedir. Medyanın, kamuoyunun bu konularda eğitilmesi, konunun belgeseller ve televizyon filmlerinde gerçekçi biçimde ele alınması, ana babaların rolünün ve cinsel sağlık konusunun öne çıkarılması gibi başlıklarla kuşkusuz önemli bir rolü vardır. Bu rol, önce medyanın bağımsızlığı ve basın özgürlüğü ilkelerine saygılı olunarak, sonra da tüm çocuk mağdurların özel yaşamlarının gizliliği gözetilerek yerine getirilmelidir.

Bu alanda aktif diğer aktörler de sivil toplum örgütleri ve gönüllü sektördür. STK’ların çalışmaları kabul görmeli ve bunlardan

¹² Yerel halkla, genellikle ücret karşılığı cinsel ilişki için yasaların daha gevşek olduğu ya da ekonomik açıdan yoksul ülkelere gitme.

¹³ Franck Michel, Le Monde diplomatique, Ağustos 2006.

¹⁴ <http://www.thecode.org/>

yararlanılmalıdır. Sözleşmede taraf Devletler, cinsel sömürü ve istismara karşı mücadeleye ve çocukları bu fillerden korumaya yönelik sivil toplum proje ve programlarının mali olarak desteklenmesinin önünü açmaya davet edilmektedir.

Uzman önleme mercileri ve eşgüdüm organları

Sözleşme taraf Devletlerin, ulusal ve yerel planları çerçevesinde, önlemeye yönelik çok disiplinli bir yaklaşım benimsemelerini ve ilgili taraflar arasında etkili bir eşgüdüm sağlamalarını öngörmektedir. Uygulama açısından bu, aşağıdaki anlama gelmektedir:

- ▶ eğitim ve sağlık sektörleri, sosyal hizmetler, kolluk kuvvetleri ve adli makamlar arasında işbirliği ve eşgüdümün sağlanması;
- ▶ çocuk haklarının korunması ve tanıtılması, uygulanan sosyal politikaların çocuklar üzerindeki etkilerinin değerlendirilmesi için bağımsız kurumlar oluşturulması;
- ▶ görevi çocukların cinsel sömürüsü ve istismarı konusunda kamuoyunda duyarlılık yaratmak olan bir kişinin ya da kurumun belirlenmesi.¹⁵ Bir dizi ülke farklı adlarla bilinen bu tür kurumlar oluşturmuştur: Çocuk Ombudsmanlığı, Çocuk Savunuculuğu, Çocuk Hakları Komiserliği, Çocuk Hakları Komitesi vb gibi. Bu yöndeki yaklaşımlara yeterli kaynaklar ayrılması ve net sorumluluklar verilmesi de önemlidir;
- ▶ sivil toplumla birlikte, çocukların cinsel sömürüsü ve istismarı olgusunu izleyip değerlendirecek, kişisel verilerin korunması hususuna gerekli özeni göstererek bilgi eksikliğini giderecek veri toplama mekanizmalarının oluşturulması;
- ▶ çocukların cinsel sömürüsünün ve istismarının önlenmesinde ve bu olguya karşı mücadelede yetkili merciler, sivil toplum ve özel sektör arasında işbirliğinin özendirilmesi.

Koruyucu önlemler ve mağdurlara yardım

Cinsel sömürü ve istismara karşı verilen mücadelede başlıca hedef bu olgunun önlenmesi olsa da, bu suçların mağduru olan çocukların ve onlarla yakın ilişkisi olan kişilerin mümkün olan en iyi desteği ve yardımı almalarını sağlamak da büyük önem taşır.

¹⁵ Parlamenterler Meclisi, çocuklar için bir Avrupa ombudsmanı atanmasını önermiş bulunmaktadır (bakınız, 1460 sayılı Tavsiye, 2000).

Kuşkulanılan cinsel sömürünün ve cinsel istismarın bildirilmesi

Çocuklarla ya da aileleriyle düzenli temas içinde olduklarından, sağlık alanındaki profesyoneller çocukların yüksek yararlarının korunmasında başlıca aktörlerden biridir. Burada önemli olan nokta, sağlık çalışanlarının rollerinin, sorunların temelinde yatan aile içi aksaklıkların düzeltilmesinden ibaret olmadığına bilinmesidir; sağlık çalışanları, bunların dışında gerçekleşmiş şiddet olayları hakkında duyarlılığı artırma ve ilgili hizmetleri harekete geçirme rolleri de vardır. Sözleşme, bunu zorunlu tutmamakla birlikte, doktorlara, psikiyatlara, psikoterapistlere ve çocuklarla düzenli olarak ya da zaman zaman çalışan diğer kişilere mesleki **gizlilik kurallarını aşarak** çocukların cinsel sömürüye ve istismara maruz kaldıkları yolundaki makul kuşkularını çocuk hizmetlerine bildirme olanağı tanımaktadır. Çocukların cinsel sömürüsü ya da istismarı ile ilgili bilgisi ya da kuşkusu olan diğer kişiler de ilgili hizmetlere bilgi vermeye teşvik edilmektedir.

Norveç

Norveç'teki **medeni hukuk düzenlemeleri**, ciddi suçların önlenmesi amacıyla polise bilgi verme ya da diğer yollara ilişkin net kurallar sıralamaktadır (Adalet Bakanlığı ve Polis Tarafından Yapılan Açıklamalar).

- Ciddi suçların önlenmesi görevinin daha iyi yerine getirilebilmesi için 1902 tarihli Ceza Yasası'nın 139. Bölümü 25.06.2010 tarih ve 47 sayılı yasayla değiştirilmiştir.
- Yapılan bu değişikliğe göre, bir kişinin herhangi bir suçun işlenmekte ya da işlenmek üzere olduğuna ilişkin kuşkusu varsa güvenilir kanıtlara sahip olma koşulu aranmayacaktır.
- Ayrıca, suçu önleme görevinin, mesleki sırları saklı tutma görevinden önce geldiği belirtilmektedir.
- Bunların ötesinde, suçu önleme görevi ve bu görevi yerine getirmemede uygulanacak ceza kapsamı genişletilerek ek kimi suçlar da buraya dahil edilmiştir: aile içi şiddet ve çocuklara karşı işlenen ağır cinsel suçlar (kişinin kendi bakımı altındaki biri çocukla, üvey çocukla ya da 18 yaşından küçük herhangi

biriyle cinsel ilişkiye girilmesiyle ilgili 199. Bölüm, 16 yaşından küçük çocukla cinsel filleri ya da bu yaşlardaki çocuğun cinsel açıdan saldırgan ya da ahlak dışı davranmaya yönlendirilmesini kapsayan 200. Bölümün 2. Paragrafı)

Birleşik Krallık (BK)

BK'daki 2003 tarihli Cinsel Suçlar Yasası, küçüklerin cinsel istismarı dahil olmak üzere cinsel istismar kapsamındaki suçların önlenmesi amacıyla belirli bildirim zorunlulukları getirmektedir.

2003 tarihli **Cinsel Suçlar Yasası**'nın 80. Bölümü

Bildirim zorunluluğuna tabi kişiler

1. Kişi, aşağıdaki durumlarda 82. Bölümde belirtilen dönem boyunca (“bildirim dönemi”) bu Bölümdeki bildirim zorunluluklarına tabi olacaktır:
 - a. Çizelge 3'te belirtilen bir suçtan hüküm giymiş olma;
 - b. akli dengenin yerinde olmayışı nedeniyle bu fiilden suçlu bulunmama;
 - c. engellilik durumunun tespiti ve kendisine yönelik suç oluşturana fiili bu nedenle işlemiş olma ya da
 - d. İngiltere ve Galler'de ya da Kuzey İrlanda'da bu tür bir suçla ilişkin sabıkalı bulunma.
2. Verili an itibarıyla bu Bölümdeki bildirim zorunluluklarına tabi olan kişiye “ilgili suçlu” denir.

ÇİZELGE 3 – Bölüm 2 bağlamındaki cinsel suçlar: İngiltere ve Galler

1. 1956 tarihli Cinsel Suçlar Yasası'nın 1. Bölümü kapsamındaki suç (c. 69) (ırza tecavüz).
2. Bu Yasa'nın 5. Bölümü kapsamındaki suç (13 yaşından küçük kız çocukla ilişkiye girme).
3. Fail 20 yaşında ya da daha büyükse bu Yasa'nın 6. Bölümü kapsamındaki suç (16 yaşından küçük kız çocukla ilişkiye girme).

4. Mağdurun ya da (duruma göre) diğer tarafın 18 yaşından küçük olması halinde bu Yasa'nın 10. Bölümü kapsamındaki suç (erkek tarafından ensest).
5. Aşağıdaki durumlarda, bu Yasa'nın 12. Bölümü kapsamındaki suç ("fili livata"):
 - a. failin 20 yaşında ya da daha büyük olması ve
 - b. mağdurun ya da (duruma göre) diğer tarafın 18 yaşından küçük olması.
6. Aşağıdaki durumlarda, bu Yasa'nın 13. Bölümü kapsamındaki suç (erkekler arasında uygunsuz ilişki):
 - a. failin 20 yaşında ya da daha büyük olması ve
 - b. mağdurun ya da (duruma göre) diğer tarafın 18 yaşından küçük olması.
7. Aşağıdaki durumların geçerli olması halinde bu Yasa'nın 14. Bölümü kapsamındaki suç (bir kadına umumi adaba aykırı saldırı):
 - a. mağdurun ya da (duruma göre) diğer tarafın 18 yaşından küçük olması ya da
 - b. suçlunun, suç ya da bulgu açısından, o an ya da geçmişte aşağıdaki durumlardan birinde bulunması:
 - en az 30 ay hapse mahkum edilme ya da
 - kısıtlılık haline tabi olmak üzere hastaneye kabul edilme.
8. Aşağıdaki durumların geçerli olması halinde bu Yasa'nın 15. Bölümü kapsamındaki suç:
 - a. mağdurun ya da (duruma göre) diğer tarafın 18 yaşından küçük olması ya da
 - b. suçlunun, suç ya da bulgu açısından, o an ya da geçmişte aşağıdaki durumlardan birinde bulunması:
 - en az 30 ay hapse mahkûm edilme ya da
 - kısıtlılık haline tabi olmak üzere hastaneye kabul edilme.
9. Mağdurun ya da (duruma göre) diğer tarafın 18 yaşından küçük olması halinde bu Yasa'nın 16. Bölümü kapsamındaki suç (fili livata niyetiyle saldırı).
10. Bu Yasa'nın 28. Bölümü kapsamındaki suç (16 yaşından küçük kız için fuhuşa teşvik etme, buna yol açma, ilişkiye girme ya da umumi adaba aykırı saldırıda bulunma).

Telefonla yardım hatları ve Mağdurlara yardım

Kişilerin herhangi bir cinsel sömürü ve istismar olayı hakkında bilgi sahibi ya da bu tür fiillerin mağduru olduklarını açıkça ortaya koyabilecekleri ya da bu konuları kendi olağan çevreleri dışından başkalarıyla konuşabilecekleri ve bunları belirli bir güvenlik içinde yapabilecekleri yolların bulunması önemlidir. Çocuk refahı alanındaki profesyoneller ve siyasal karar vericiler, çocuklara yardım hatlarının gerekli yardımların sağlanmasında, yaşadıkları deneyimlerin öğrenilmesinde ve çocukların uygun hizmetlere yönlendirilmesinde temel bir kaynak olduğunu giderek daha yaygın biçimde kabul etmektedirler. Telefon burada özel bir yere sahiptir; çünkü çocuklar telefonla kendilerini istedikleri zaman özel olarak, yüz yüze temasın sıkıntısını yaşamadan ifade edebilmektedir. Devletler, çocukların dinlenmesi ve kendilerine tavsiyelerde bulunulması açısından bu tür yardım hatlarının oluşturulmasını özendirmelidir. Bu hizmetler mümkün olduğu ölçüde yaygın olmalı ve çocuklarla çalışma açısından uygun özelliklere sahip personel çalıştırılmalıdır.

Mağdurlara gerekli yardım iki yönden ele alınmalıdır: birincisi, gerçeklerin ortaya çıkmasıyla tetiklenen kriz durumunun sürecin bütününe kapsayan yardım ve ikincisi de, cinsel şiddetin yarattığı fiziksel ve psikolojik travmanın tedavisi. Buna ek olarak, mağdurların daha fazla istismara karşı korunmaları gerektiği de açıktır.

Sözleşme, taraf Devletlerin mağdurlarla ilgili olarak almaları gereken önlemleri şöyle sıralamaktadır:

- fiziksel ve psikolojik olarak kendilerini toparlayabilmeleri için mağdurlara kısa ve uzun dönemde yardım. Meydana gelen zararın ciddiyetine bağlı olmak üzere bu yardım çocuğun kendini tam olarak toplamasına kadar sürdürülmelidir. Verilecek bakım fiziksel sonuçlar ve psikolojik etkilere odaklanmalı ve çocuğun uzun dönemde sağlıklı gelişimini gözetmelidir. Cinsel şiddetle birlikte ortaya çıkıp etkilerini yetişkinlik döneminde de sürdüren sonuçlar olabilmektedir. Çocukluk dönemlerinde mağdur olan yetişkinlerin eğer gerekiyorsa yaşadıklarını anlatabilecekleri ve

yardım alabilecekleri ortamlar oluşturulmalıdır;

- ▶ çocuklara karşı fiillerin faillerinin çocuğun ana babası ya da ona bakan kişi olduğu durumlarda faillerin bu ortamdan uzaklaştırılması ya da mağdurun aile ortamının dışına çıkarılması. Her tür temasın hemen kesilmesi yönünde alınacak karar önemlidir. Cinsel şiddetin aile içinde ortaya çıktığı durumlarda, her ne kadar ortamdan uzaklaştırılan genellikle çocuk olsa da faile yönelik uygulama daha uygundur. Ancak böyle durumlarda, diğer ebeveynin çocuğa bakıp onu destekleyebilecek durumda olması gerekir;
- ▶ gerekiyor ve isteniyorsa, mağdura yakın kişilere terapi yardımı sağlanması. Ayrıca, mağdura yakın kişilere, yaşadıkları sıkıntı, güçsüzlük ve suçluluk duygusu nedeniyle tedavi uygulanması da yerinde olabilir;
- ▶ mağdurlara yardım sağlanmasında kamu yetkilileri, STK'lar ve ilgili diğer kuruluşlarla ortaklıklar oluşturulması.

Müdahale önlemleri

Cinsel suçlar işleyenlere karşı müdahale programları ya da önlemler

Pek çok terapist cinsel istismarın toplumda ve ailelerde görülmesinin faillerin kendilerinin de çocukluklarında cinsel istismara maruz kalmış olmalarıyla ilişkilendirmektedir. Böylesi açısından trajik olan, çocukluklarında yaşamış oldukları bu acıdan muhtemelen kimseye söz etmemiş olmalarıdır. Bu travmatik deneyimler bilinçaltına hakim olabilmekte, sonra da ifadesini benzer fiillerde bulmaktadır. Diğer terapistler ise kuşaklardan kuşaklara aktarılan bu istismar döngüsünün veri sayılamayacağını, mağdurların çoğunun ileride kendileri de cinsel istismara yönelmediklerini, bu işin yetişkin faillerinin de çoğu kez kendi çocukluklarında buna maruz kalmış kişiler olmadıklarını ileri sürmektedir. Yaptıkları işleri hoşgörüyü karşılamak kesinlikle mümkün olmasa da bu tür davranışların faillerinin de yardıma ve tedaviye muhtaç hastalar olarak görülmeleri gerekir. Cinsel istismara yönelik kamuoyu duyarlılığı geliştikçe ve bu alandaki cezalar arttıkça, failler için tedavi programları hazırlanması, sınırlı kamu kaynakları kullanılarak bu programlara ödenek ayrılması ve politika öncelikleri belirlenmesi önem kazanmaktadır. Bunlar olmadan, halihazırdaki

ve gelecekteki mağdurlara gerçekçi koruma sağlanması mümkün görünmemektedir.

Sözleşmenin getirdiği katma değer bir yanı da, yeniden suç işleme riskinin azaltılması ve oluşturdukları tehlikenin değerlendirilmesi için üç kategoriden kişilerin psikolojik, tıbbi ve toplumsal bileşenleri olan müdahale önlemlerine ya da programlarına her an ulaşabilme imkânları sağlamasıdır. Bu üç kategori yararlanıcı şunlardan oluşmaktadır:

- ▶ **cinsel suçtan ötürü kovuşturmaya uğrayan kişiler:** masumiyet karinesi ilkesi uyarınca programlardan ya da önlemlerden yararlanıp yararlanmayacaklarına karar vermek özellikle bu kategorideki kişilerin kendilerine kalmıştır. Bu kişiler, haklarındaki yargı işlemleri sürerken, savunma haklarına saygılı ve adil yargılama zorunluluklarını gözetecek şekilde bu olanaklardan yararlanabilirler;
- ▶ **cinsel suçlardan ötürü hüküm giymiş kişiler:** burada kastedilen, bir yargıç ya da mahkeme tarafından suçlu bulunarak hakkında nihai karar verilmiş kişilerdir;
- ▶ **cinsel suç işleyen çocuklar:** 18 yaşından küçük ve cezai ehliyeti olmayan kişiler kendi gelişimsel ihtiyaçlarına yanıt verecek ve cinsel davranış sorunlarını ele alacak şekilde uyarlanmış programlardan ya da önlemlerden yararlanabilirler.

Programların ve önlemlerin mutlaka bir cezalandırma sisteminin parçası olması gerekmez; bu programlar ve önlemler sağlık ve sosyal refah hizmetleri kapsamında da yer alabilir. Psikolojik müdahale, bilişsel davranışsal terapi ya da psikodinamik yaklaşım uygulayan bir terapi olabilir.¹⁶ Tıbbi tedavi ilkesel olarak anti-hormonal tedavi

¹⁶ Psikolojide iki temel yaklaşım söz konusudur: 1) bilişsel yaklaşım, bir kişinin belirli bir duruma ilişkin değerlendirmesinin duygu ve davranışları belirleyen etmen sayıldığı bir modeli temel alır; sonra bu da düşünce süreçleri üzerinde etkili olur. Durumun değerlendirilmesi, kişinin kendisine ve dünyaya ilişkin köklü inançlarından kaynaklanır. Psikoterapik destek, psikolojik durumların daha iyi kontrol edilmesi ve sorunlarla başa çıkılması için uygun davranışı geliştirmeyi hedefler; 2) analize yönelik psikodinamik yaklaşım bilinçaltı kavramına büyük önem verir: kişinin yaşadığı sorunların kökeninde çocukluk döneminde yaşanıp çözüme bağlanmamış çatışmaların yattığı kabul edilir. Klasik analitik yöntem, çözüme bağlanmamış çatışmalara ışık tutmak üzere kişinin söylediklerine ve yaptıklarına yönelik yorumlardan oluşur.

(tıbbi kısırlaştırma) anlamına gelir. Nihayet sosyal müdahale de failin toplumsal davranışlarını düzene ve istikrara kavuşturmaya yönelik önlemleri (örneğin belirli yerlere gidilmesinin ve belirli kişilerle temasın yasaklanması gibi, ayrıca yeniden bütünleşmeyi kolaylaştırıcı yapıları (örneğin idari konularda yardım, iş bulma vb. gibi) içerir.

Bilgilendirme ve onay

Herhangi bir müdahalede bulunulmadan önce ilgili kişi kendisine neden bir müdahale programı ya da önlemi önerildiği konusunda bilgilendirilmelidir. Ardından, bu öneriye ilişkin olarak ilgili kişinin kendi özgür ve bilgiye dayalı onayı alınmalıdır. Müdahalenin başarısı büyük ölçüde ilgili tarafın buna ne kadar sadık kalacağına bağlıdır. Öneriler kabul ya da reddedilebilir. Eğer yapılan öneri reddedilirse kişiye bunun sonuçları hakkında bilgi verilmelidir (örneğin verilen hükmü erteleyen ya da hafifleten bir önlemin reddi durumunda olabilecekler).

Sözleşme, taraf Devletlerin iç hukukuna sürekli atıfta bulunarak, olası önlemler ve programlar hakkında ayrıntıya girmeden kendini bir dizi temel ilkenin ortaya konmasıyla sınırlamaktadır. Bununla birlikte, bunların bilimsel yararının ortaya konulabilmesi için programların ve önlemlerin etkililiğinin ve sonuçlarının düzenli olarak değerlendirilmesi taraf Devletlerin sorumluluğundaki bir iştir. Dahası, sonuçlar terapistlerin eğitimine ve denetlenmesine hem de kurumsal çerçevenin uygunluğuna bağlıdır. Sözleşme metni, başta sağlık hizmetleri, sosyal hizmetler, cezaevi yetkilileri ve bağımsızlığına saygı gösterilerek yargı olmak üzere farklı hizmetlerin eşgüdüm gerekliliğinden söz etmektedir.

Fiillerin suç sayılması

Asli ceza hukuku

Devletler Sözleşmeyi onayladıklarında hukuken bunu uygulama yükümlülüğü girerler ve bu da ülkedeki ceza yasalarının Sözleşmeyle uyumlu hale getirilmesini gerektirir. Uyumlulaştırma,

çocukların cinsel sömürüsüne ve istismarına karşı hareketi birkaç nedenden dolayı kolaylaştırır. Birincisi, bir dizi fiili suç sayar ve tanımların ve yasal düzenlemelerin birbiriyle uyumlu hale getirilmesi kişinin yasaların daha gevşek olduğu bir başka ülkeye gidip orada suç işlemesini imkânsız kılar. İkincisi, tanımların ortak olması, araştırmalara ve verilerin karşılaştırılabilirliğine de yardımcı olur. Böylece, çocuklara karşı işlenen cinsel suçlar hakkında genel bir görünüm elde edilmesi mümkün olur. Üçüncüsü, böylece uluslararası işbirliği de daha kolaylaşır, çünkü çocuklara yönelik cinsel şiddete karşı mücadele çabaları (önleme, koruma, uygulama usulleri) türdeş bir yasal düzenlemeyi temel alır.

Bulgaristan

Başka pek çok ülke gibi Bulgaristan da çocukların cinsel istismarına ya da çocuklara yönelik cinsel şiddete karşı hükümleri farklı yasalarına içselleştirmiştir.

Çocuk Koruma Yasası'nın 11. Maddesine göre şiddetten korunma

1. Her çocuğun, kendi fiziksel, psikolojik, ahlaki ve eğitsel gelişimi açısından zararlı etkinliklere karşı korunma hakkı vardır.
2. Her çocuğun, onuruna aykırı eğitim yöntemlerine; fiziksel, psikolojik ya da diğer şiddet biçimlerine ve kendi çıkarlarına aykırı etkilere karşı korunma hakkına sahiptir.
3. Her çocuğun, dilencilige ya da fuhuşa zorlanma, pornografik materyallerin dağıtılmasında kullanılma, yasa dışı maddi gelir elde etme gibi fiillerden, ayrıca cinsel istismardan korunma hakkı vardır.

Bulgaristan Ceza Yasası

Madde 155

1. Bir başka kişiyi fuhuşa sürükleyen ya da başkalarını cinsel amaçlar için temin eden kişi üç yıla kadar hapis ve 300-600 BGL (Bulgar Levası) para cezasına çarptırılır
2. Başkalarına cinsel ilişki ya da zina için yer temin eden kişi beş yıla kadar hapis ve 100-500 BGL para cezasına çarptırılır.
3. Yukarıda (1) ve (2)'de sıralanan fiillerin ticari amaçlarla gerçekleşmesi

halinde verilecek ceza bir yıldan 6 yıla kadar hapis ve 500-1.000 BGL para cezasıdır.

4. Fuhuş, temin ve tedarik, eşcinsellik ya da zina amacıyla başkalarını uyuşturucu ya da benzeri maddeler kullanmaya ikna eden ya da zorlayan kişi beş ile on beş yıl hapis ve 20.000-50.000 BGL para cezasına çarptırılır.
5. Eğer bu fiil:
 - a. örgütlü bir suç şebekesinin emirlerini ya da aldığı bir kararı yerine getiren bir kişi tarafından;
 - b. yaşı küçük, cezai ehliyeti olmayan ya da zihinsel engelli bir kişiye karşı;
 - c. ikiden daha fazla sayıda kişiye karşı ya da
 - d. mükerrer olarak işlenmişse;verilecek ceza on yıldan yirmi yıla kadar hapis ve 100.000-300.000 BGL'dir.
6. Küçükleri ahlaksız işlere karıştıranlar iki yıldan sekiz yıla kadar hapisle cezalandırılırlar.

Madde 155b (Son değişiklik, SG No. 26/2010)

Onay yaşının altında herhangi bir kişiyi aynı ya da farklı cinsiyetlerden kişiler arasındaki gerçek, sanal ya da simülasyonlu cinsel ilişkiye katılmaya, bu fiillerin görüntülerini, cinsel organları izlemeye, ahlak dışı ilişkilere, mastürbasyona, cinsel sadizme ya da mazoşizme ikna eden ve yönelten kişi üç yıla kadar hapis ya da adli denetim altına alınmayla cezalandırılır.

Bu konudaki ülke mevzuatı çeşitliliğine ve içtihadı bakıldığında, Sözleşmede suçlu olduğu iddia edilen kişinin mağdurun yaşına dair bilgisi olup olmadığı ile ilgili herhangi bir hüküm yoktur. Ayrıca, Sözleşme metninde, yaşları küçük olan kişilerin suç işledikleri belirli durumlarda (örneğin çocuk pornografisi materyallerinin dağıtılması gibi) son çare olarak baş vurulması gereken cezai kovuşturmayla göre daha uygun önlemler öngörülmektedir.

Almanya

Alman ceza yasası (Strafgesetzbuch) çocukların cinsel istismarını ayrı bölümlerde açık biçimde ele almakta ve istismarın farklı derece ve ağırlıkları arasında ayırım yapmaktadır.

Kesim 176 Çocukların Cinsel İstismarı

1. 14 yaşından küçükler (çocuklar) cinsel fiillerde bulunanlar ya da çocuğun bu fiilleri kendi üzerlerinde gerçekleştirmesine izin verenler altı aydan on yıla kadar hapis cezasına çarptırılırlar; daha hafif vakalarda ise verilecek ceza azami beş yıl ve para cezasıdır.
2. Bir çocuğu üçüncü bir kişi üzerinde cinsel fiillerde bulunmaya ya da üçüncü bir kişiyi bu tür fiilleri çocuk üzerinde gerçekleştirmeye yöneltenler yukarıdakiyle aynı cezaya çarptırılırlar.
3.
 - a. bir çocuğun önünde cinsel fiillerde bulunanlar;
 - b. çocuğu kendi bedeni üzerinde cinsel fiillerde bulunmaya yöneltenler ya da
 - c. pornografik şekiller ya da görüntüler göstererek, pornografik içerikli kayıtlar seyrettirerek ya da pornografik bir dilde konuşarak çocuğu etkilemeye yönelik kişiler azami beş yıl olmak üzere hapis ya da para cezasına çarptırılırlar.
4. Bu tür fiillere teşebbüs de cezaya tabidir; yukarıdaki (3) 3 kapsamındaki fiiller ise bunun dışındadır.

Kesim 176a Çocukların Ağır Cinsel İstismarı

1. Çocukların cinsel istismarı, aşağıdaki durumlarda, Kesim 176 alt kesimler 1 ve 2'de belirtilen vakalar kapsamında hapisle cezalandırılır:
 - a. 18 yaşından büyük bir kişinin çocukla cinsel ilişkiye girmesi, bedene nüfuzla birlikte çocuk üzerinde cinsel fiillerde bulunması ya da bu tür işlemlerin çocuk tarafından kendi üzerinde gerçekleştirilmesine izin vermesi;
 - b. filin birden fazla kişi tarafından birlikte gerçekleştirilmesi;
 - c. failin gerçekleştirdiği fiiliyle çocuğun sağlığına ciddi biçimde zarar vermesi ya da fiziksel veya duygusal gelişimi üzerinde

bozucu etkide bulunması ya da

d. failin son beş yıl içinde böyle bir suçtan dolayı verilen nihai bir yargı kararının muhatabı olması.

2. Kesim 176, alt kesimler 1-4 kapsamında, Kesim 184 alt kesimler 3 ya da 4 uyarınca dağıtılacak pornografik bir metnin (Kesim 11, alt kesim 3) materyali olmak niyetiyle fail ya da iştirakçi olarak hareket edenler en az iki yıl hapis cezasına çarptırılırlar.
3. Alt kesim 1 çerçevesindeki daha az ağır vakalarda verilecek hapis cezası üç aydan beş yıla, alt kesim 2 çerçevesindeki daha az ağır vakalarda verilecek hapis cezası ise bir yıldan on yıla kadardır.
4. Kesim 176, alt kesimler 1 ve 2 çerçevesinde:
 - a. fiiliyle çocuğa fiziksel anlamda kötü muamele edenler ya da
 - b. fiiliyle çocuğun ölüm riskiyle karşılaşmasına yol açanlar en az beş yıl hapis cezasına çarptırılırlar.
5. Failin bir kamu merciinin emri üzerine bir kurumda gözetim altında geçirdiği süre alt kesim 1 d'de belirtilen süreden düşülmez. Alman Ceza Yasası Kesim 176 ve alt kesimler 1 ya da 2'ye göre bu nitelikte bir fiil sayılması halinde, ülke dışında hakkında hüküm verilen bir fiil için alt kesim 1 sayı d'deki durumlarda ülke içinde de aynı hüküm geçerli sayılacaktır.

Kesim 176b Çocukların Ölümle Sonuçlanan Cinsel İstismarı

Fail gerçekleştirdiği cinsel istismarla (Kesimler 176 ve 176a) çocuğun ölümüne yol açmışsa kendisine ömür boyu ya da en az on yıl hapis cezası verilir.

Cinsel istismar

Uluslararası bir anlaşmada ilk kez cinsel istismar suçu aşağıdaki iki türde olmak üzere kasıtlı bir davranış olarak tanımlanmıştır:

- ▶ cinsel fiiller için yasal yaşına henüz gelmemiş bir çocukla cinsel fiil içinde yer alma;
- ▶ hangi yaşta olursa olsun, bir çocukla aşağıdaki yollardan cinsel fiil içinde yer alma:

- güce, zora ve tehdide başvurma; ya da
- aile içi dahil, güvenilir biri konumunu, yetkiyi ya da çocuk üzerindeki nüfuzu kötüye kullanma ya da
- özellikle zihinsel ya da fiziksel engellilik ya da bağımlılık gibi durumlar başta olmak üzere çocuğun içinde bulunduğu özel olarak bu güç durumdan yararlanma.

Hırvatistan

Hırvatistan Ceza Yasası güvenilen bir durumu kötüye kullanmayla ilgili olarak görece ayrıntılı hükümlere yer vermektedir.

Konumu kötüye kullanarak cinsel ilişkiye girme, Ceza Yasası, Madde 191

1. Kendi konumunu kötüye kullanarak, maddi, ailevi, toplumsal, sağlığına dair ya da başka herhangi bir durum nedeniyle kendisine bağımlı bir başkasını cinsel ilişkiye ya da aynı mahiyette cinsel fiile yönelten kişi üç (3) aydan üç (3) yıla kadar hapisle cezalandırılır.

Eğitim, öğretim, vasilik ya da bakım gibi gerekçelerle kendisine emanet edilen bir çocuğu üzerindeki yetkiyi ya da nüfuzu kullanarak cinsel ilişkiye ya da eşdeğer bir cinsel etkinliğe yönelten öğretmen, eğitici, ebeveyn, evlat edinen kişi, vasi, üvey anne-baba ya da başka bir kişi altı (6) aydan altı (6) yıla kadar hapisle cezalandırılır.

Fransa

Fransız Ceza Yasası, özellikle güç durumdaki kişilere karşı işlenen tecavüz ya da diğer cinsel saldırganlık biçimlerini açıklıkla suç saymaktadır.

MADDE 222-24

17 Haziran 1998 tarih 1998-468 sayılı yasa Madde 13, 18 Haziran 1998 tarihli Resmi Gazete

Irza tecavüz, aşağıdaki durumlarda 20 yıl hapisle cezalandırılır

1. mağdurda sakatlığa ya da kalıcı engelliliğe yol açması;
2. mağdurun 15 yaşından küçük bir kişi olması;
3. fail tarafından peşinen bilinmek üzere, yaşı, hastalığı, engellilik durumu, psikolojik ya da fiziksel yetersizliği ya da hamileliği dolayısıyla özel durumu olan kişilere karşı gerçekleştirilmesi;
4. mağdurun meşru, doğal ya da evlatlık ilişkisi olduğu bir kişi ya da mağdur üzerinde yetkisi olan bir başka kişi tarafından gerçekleştirilmesi;
5. görevleri dolayısıyla kendisine verilen yetkili kötüye kullanan biri tarafından gerçekleştirilmesi;
6. fail ya da suç ortağı olarak hareket eden birkaç kişi tarafından gerçekleştirilmesi;
7. silah kullanarak ya da silah kullanma tehdidiyle gerçekleştirilmesi;
8. mağdurun, belirsiz bir kesime yönelik mesajları yaymak üzere faille telekomünikasyon ağı yoluyla temasa geçirildiği durumlar;
9. mağdurun cinsel yönelimi nedeniyle gerçekleştirilmesi.

MADDE 222-29

19 Eylül 2000 tarih ve 2000-916 sayılı Yönetmelik, Madde 3, 22 Eylül tarihli Resmi Gazete, yürürlüğe giriş: 1 Ocak 2002

Irza tecavüz dışındaki cinsel saldırganlık filleri, aşağıdaki kişilere yönelmesi durumunda yedi yıl hapis ve 100.000 Euro para cezasına çarptırılır:

1. 15 yaşından küçük kişi;
2. fail tarafından peşinen bilinmek üzere, yaşı, hastalığı, engellilik durumu, psikolojik ya da fiziksel yetersizliği ya da hamileliği dolayısıyla özel durumu olan kişi.

İsviçre:

İsviçre, aile üyesi ya da bakım altında kişilerle cinsel filler konusunda açık hükümlere yer veren ülkeler arasındadır.

Ceza Yasası Madde 188 –Aile üyesi ya da bakım altında kişilerle cinsel filler

1. Karşılıklı güven, eğitim ve istihdam ilişkisini ya da başka türde bir güç ilişkisini kötüye kullanarak 16 yaşından küçük bir kişiye cinsel fiilde bulunan ya da güç ilişkisinden yararlanarak diğer kişinin cinsel fiilde bulunmasına neden olan kişi üç yıla kadar hapis ya da para cezasına çarptırılır.

İstismarın birinci türü cinsel ilişki için yasal yaşa henüz gelmemiş çocuklarla ilgili bir durumken ve bu tür ilişkiler yerleşik olarak yasa dışı sayılırken, ikinci tür istismar bu yaşa gelmiş, ancak gene de çocuk sayılanlarla ilgilidir (18 yaşından küçükler) ve bu da çocuğun cinsel ilişkiye onay vermesi konusunu tartışmaya açabilir. Bir nokta açıktır: işin içinde zorlama, güç kullanımı ya da tehdit varsa, çocuğun onayı yok sayılır. Fiziksel/algısal eksiklikler ve düşünsel/zihinsel engeller nedeniyle özellikle savunmasız durumda olan çocukların istismar edildiği durumlarda, cinsel etkinliğe verilen onay da “bağımlı olma durumu” nedeniyle geçerliliğini yitirir. Kullanılan bu terim, fiziksel, psikolojik, duygusal, ailevi, sosyal ya da ekonomik bağımlı olma durumunu anlatır. Uyuşturucu ve alkol bağımlılığı, olay sırasında bunların etkisi altında olma da bu kapsamdadır. Üçüncü durum ise, çocukla karşılıklı güven ilişkisinin olduğu örneklerdir. Ya da ortada doğal, toplumsal ya da dinsel bir yetki vardır ve fail bu yetkilerinden yararlanarak cinsel ilişki bağlamında çocukları kontrol eder, cezalandırır ya da ödüllendirir. Güvene dayalı bu tür ilişkiler doğal ve evlatlık çocuk alan aileler, çocuğun eğitiminden sorumlu ya da ona eğitim veren kişiler, çocuğun tıbbi bakımını üstlenenler ve gönüllülük temelinde çocuklarla birlikte çalışanlar bağlamında ortaya çıkar.

Sözleşme “cinsel fiil” kavramını tanımlamaz ve bu tür ilişkiler için asgari yasal yaş belirlemez. İç hukukta görülen çeşitliliği dikkate alarak

bunun belirlenmesini taraf Devletlere bırakır. Taraflardan biri ya da her ikisi birden cinsel ilişki için belirlenen yaşı altında olsa bile, cinselliklerini keşfetmek için karşılıklı onay temelinde gerçekleşen ilişkileri suç sayma gibi bir amacı da yoktur. Sözleşmenin amacı, cinsel gelişimleri bağlamında, yaşça küçük olanların karşılıklı onaya dayalı cinsel ilişkilerini düzene bağlamak değildir.

Çocuk fuhuşuyla ilgili suçlar

Sözleşmeye göre çocuk fuhuşu, para ya da başka bir çıkarın çocuğa ya da üçüncü bir şahsa sağlanmasına bakılmaksızın, çocuğun para ya da başka bir çıkar karşılığı cinsel faaliyetlerde kullanılmasıdır. Aşağıda belirtilen kasıtlı davranışlar bu bağlamda suç sayılır:

- ▶ çocuğun doğrudan fuhuşa yöneltilmesi ya da fuhuşta yer almasına neden olunması;
- ▶ çocuğun fuhuşa zorlanması ya da çocuğun bu amaçla kullanılmasından kar sağlanması ve bu amaçla sömürülmesi;
- ▶ çocuk fuhuşunun bir geçim aracı olarak kullanılması

Çocuk fuhuşu düzenli olarak değil ara sıra gerçekleşse ve karşılığında bir maddi getiri sağlanmamış olsa bile yukarıdaki durumlarda bu suç oluşmuş olur. Gerek çocukları fuhuş için temin eden gerekse bundan kar sağlayan taraflar cezalandırılır.

Malta

Malta, ceza yasasının belirli bir maddesinde yaşı tutmayan bir kişinin fuhuşla iştigalini suç saymaktadır (ki bu suç başka kimi ülkelerde küçüklerin cinsel istismarı ile ilgili düzenlemelerde ele alınmaktadır).

Ceza Yasası Madde 204B:

1. Bir başka kişinin cinsel duygularını tatmin amacıyla yaşı tutmayan birini fuhuşta kullananlar ya da pornografik gösterilere katanlar, mahkeme kararıyla, hücre hapsi dahil ya da hariç olmak üzere 2 yıldan 9 yıla kadar hapisle cezalandırılırlar.

2. Söz konusu suç, aşağıdaki hallerde, hücre hapsi olsun olmasın, 3 yıldan 12 yıla kadar hapisle cezalandırılır:
 - a. failin, yaşı tutmayan kişinin yaşamını bilerek ya da dikkatsizlik sonucu tehlikeye atması;
 - b. fiilin, ilgili kişiye karşı şiddet içerecek ya da ağır bedensel zarar verecek şekilde gerçekleşmiş olması;
 - c. (c) fiilin, Madde 83A(1)'de tanımlandığı şekliyle bir suç örgütünün işe karışmasıyla gerçekleşmiş olması.
 - d. küçük üzerindeki yetkisini, nüfuzunu ya da güvenini kötüye kullananlar tarafından işlenmesi halinde.

Sırbistan

Sırbistan Cumhuriyeti Ceza Yasası, çocuk fuhşu bağlamındaki belirli fiilileri suç saymaktadır.

Madde 183, Muhabbet tellallığı ve temin:

1. Yaşı küçük birinin cinsel ilişkiye girmesi, benzer bir duruma dahil olması ya da başka bir cinsel etkinlikte yer alması için aracılık edenler üç aydan beş yıla kadar hapis cezasına çarptırılırlar.
2. Yaşı küçük birini cinsel ilişki, buna eşit bir fiil ya da başka tür bir cinsel fiil için temin edenler üç yıla kadar hapisle cezalandırılırlar.

Madde 184, Fuhuşta aracılık:

1. Bir başka kişiyi fuhuşa yönlendirenler ya da bir kişinin fuhuş amaçlı olmak üzere bir başkasına aktarılmasında yer alanlar ya da medya yoluyla olsun başka yollardan olsun fuhuşu teşvik edip övenler para ya da üç yıla kadar olmak üzere hapisle cezalandırılırlar.
2. Bu maddenin (1) paragrafında belirtilen fiilin yaşı küçük birine karşı gerçekleştirilmesi durumunda verilecek hapis cezası bir yıl ile 10 yıl arasında değişir.

Çocuk pornografisiyle ilgili suçlar

Avrupa Konseyi'nin Sanal Ortamda İşlenen Suçlara İlişkin Sözleşmesi'nden esinlenen Sözleşme, bilgisayar sistemlerinin ya da çocukların cinsel istismarı ve sömürüsünü kolaylaştırabilecek iletişim/bilgi teknolojisinin başka araçlarının kullanılması bağlamında tüm çocuklara yönelik korumayı güçlendirmeyi amaçlamaktadır.

Sözleşme, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına dair Sözleşme'nin İhtiyari Protokolünden hareketle “çocuk pornografisini”, cinselliği açık olmak üzere bir çocuğun gerçek ya da simülasyon görüntülerini yayınlama ya da cinsel amaçlar başta olmak üzere çocuğun cinsel organlarını gösterme şeklinde tanımlamaktadır. Bu durumda, cinsellikle ilgili amaç taşımayan, sanatsal, tıbbi, bilimsel ya da benzer işlev ve değerleri olan materyaller bu kapsama girmemektedir.

Danimarka

Danimarka Ceza Yasası, “müstehcen fotoğraf ya da filmlerin” dağıtılmasının yanı sıra bulundurulmasına da ilişkin ayrıntılı kurallar içermektedir.

Danimarka Ceza Yasası, Madde 235

1. 18 yaşından küçük kişilerin müstehcen fotoğraf ya da filmlerini ya da müstehcen başka görsel materyalleri ve benzerlerini yayınlamak, para cezasına ya da iki yılı geçmemek üzere hapis cezasına çarptırılırlar; ağırlaştırıcı durumlarda ise hapis cezası 6 yılı geçmemek üzere artırılabilir.

Özellikle ağırlaştırıcı durumlar, çocuğun yaşamının tehlikeye düşmesi, açık şiddete başvurulması, çocuğun ciddi zarara uğraması ya da dağıtımın daha sistematik ya da örgütlü biçimde yapılmasıdır.

2. 18 yaşından küçük kişilerin müstehcen fotoğraf ya da filmlerini ya da müstehcen başka görsel materyalleri ve benzerlerini bulduranlar ya da bunları para karşılığı temin edenler para cezasına ya da bir

yılı geçmemek üzere hapis cezasına çarptırılırlar.

3. Eğer söz konusu kişi buna onay vermişse, 2. fıkrada yer alan hüküm 15 yaşına gelmiş kişilerin müstehcen resimlerinin bulundurulması durumlarında uygulanmaz.

Sözleşme, aşağıda belirtilen kasıtlı davranışları suç saymaktadır:

- ▶ çocuk pornografisi üretimi, sunumu, temini, dağıtımı, aktarılması ya da bulundurulması;
- ▶ kendisi ya da başkası için çocuk pornografisi temini;
- ▶ bilgisayar ve iletişim teknolojileri kullanarak ve bilerek çocuk pornografisine erişim.

Bu tür fiiller arasında, örneğin, görüntü ya da filmleri devreye sokmak; hangi biçimde ve yoldan (dergi, videokaset, DVD, cep telefonu, USB flaş sürücü, CD) olursa olsun bunları dağıtmak, buldurmak, indirmek ya da satın almak yer almaktadır. Sözleşme'de yeni olan bir özellik, devletlerin, indirme ya da saklama yapılmaksızın da çocuk pornografisi web sitelerinde yer alan çocuk görüntülerine bakanları da kovuşturma yükümlülükleridir. Bu fiilin kasıtlı olduğunun göstergesi de ilgili materyallere tekrar tekrar bakılmış ya da bu amaçla para ödenmiş olmasıdır.

Monako

Monako yasaları, çocuk pornografisi ve çocuğun cinsel istismar görüntüleri ile ilgili ayrıntılı ve kapsamlı hükümler içermektedir.

Çocuklara karşı işlenen suçlarda ve fiillerde verilen cezaların artırılması ile ilgili 26 Aralık 2007 tarih ve 1.344 sayılı Yasanın 17. Maddesi, Ceza Yasası Kitap III, Başlık II, Bölüm I, Kesim VII'da Madde 294-3'ün şöyle formüle edilmesini öngörmektedir:

ÇÇocuğa ait pornografik nitelikte bir görüntünün ya da temsilin daha sonra yaygınlaştırma amacıyla alınması, kaydedilmesi, üretilmesi, temin edilmesi ve aktarılması fiili, üç yıldan beş yıla kadar hapis ve

Madde 26.3'te öngörülen para cezasına çarptırılır. Teşebbüs halinde de aynı cezalar geçerlidir.

Böyle bir görüntü ya da temsilin hangi yollarla olursa olsun bilerek temini ve yaygınlaştırılması, ithali veya ihracı, ithaline veya ihracına yol açılması yukarıdakilerle aynı cezalara tabidir.

Böyle bir görüntü ya da temsile bilerek erişilmesi aynı cezalara tabidir.

Bir çocuğun görüntü ya da temsiline belirsiz bir kesime yaygınlaştırılmasında elektronik iletişim ağının kullanılması durumunda verilecek ceza beş yıldan on yıla kadar hapis ve Madde 26.4'te öngörülen para cezası olarak artırılır.

Bu maddenin hükümleri, görüntüsü alındığında ya da kaydedildiğinde ilgili kişinin yaşının 18 olduğunun kanıtlandığı durumlar dışında, fiziksel görünümü itibarıyla çocuk sayılacak bir kişinin pornografik görüntüleri için de geçerlidir.

Bu madde açısından aşağıdakiler pornografik görüntü sayılır:

1. bir çocuğu açık cinsel davranış içinde gösteren görüntü ya da temsil;
2. çocuk olduğu görünümü veren bir kişiyi açık cinsel davranış içinde gösteren görüntü ya da temsil;
3. çocuğu açık cinsel davranış içinde gösteren gerçekçi görüntü.

“Gerçekçi görüntü” ifadesi, özellikle, gerçek bir kişinin kısmen ya da tümüyle dijital yöntemlerle oluşturulan değiştirilmiş görüntüleridir.

Bu maddedeki hükümler, görüntülerin ya da temsillerin suç teşkil eden fiililerin tespiti, araştırılması ve kovuşturulması amacıyla toplandığı durumlarda uygulanmaz.

Rusya Federasyonu

Rusya Federasyonu Ceza Yasası, çocuk pornografisinin kamuya sergilenmesine özel atıfta bulunmaktadır.

Rusya Ceza Yasası Madde 242.1: Çocukların Pornografik Görüntülerini İçeren Materyallerin ya da Makalelerin Üretilmesi ve Dolaştırılması

1. Teşhis edilen çocukların pornografik görüntülerini içeren makalelerin ya da materyallerin dağıtma, halka gösterme ya da reklamını yapma amacıyla üretilmesi, bulundurulması veya Rusya Federasyonu sınırları dışına çıkarılması, ayrıca teşhis edilen çocukların pornografik mahiyette eğlence etkinliklerine dahil edilmesi fiilleri, 18 yaşını doldurmuş kişilerce gerçekleştirilmeleri durumunda altı yıla kadar hapisle cezalandırılır.
2. Aynı fiillere uygulanacak ceza aşağıdaki durumlarda üç yıldan sekiz yıla kadar hapistir:
 - a. failin, yasa uyarınca çocuğu yetiştirmekten sorumlu ana/baba ya da başka bir kişi; eğitsel, pedagojik, tıbbi ya da başka bir kurumda çocuğu denetlemekten sorumlu bir pedagoğ ya da başka bir görevli olması;
 - b. fiilin 14 yaşından küçük olduğu bilinen bir kişiye karşı gerçekleştirilmiş olması;
 - c. fiilin, bir düzen kuran bir grup kişi ya da örgütlü bir grup tarafından gerçekleştirilmiş olması.

Sözleşme, iki durumda istisna imkânı sağlamaktadır:

- ▶ gerçek yaşamda var olmayan bir çocuğun simülasyon ya da gerçek görüntülerinin üretilmesi ya da bulundurulması;
- ▶ cinsel etkinlik için yasal yaşa gelmiş kişiler söz konusu olduğunda, bu kişilerin kendi onaylarıyla ve yalnızca kendilerinin kullanması için üretilen ve bulundurulmuş görüntüler.

Polonya

Polonya'da cinsel istismarla ilgili düzenlemeler ülkedeki Ceza Yasasının (Dziennik Ustaw) bir parçasıdır ve veri toplama sistemleri ya da ağlarıyla çocukların pornografik gösterilere dahil edilmeleri konusunda ayrıntılı bir örnek sunmaktadır.

Madde 200a

1. [...] Madde 200 (aşağıya bakınız) kapsamında tanımlanan bir suçlu işlemek amacıyla, veri iletişim sistemi ya da iletişim ağı aracılığıyla pornografik materyal üretmek ya da kaydetmek üzere 15 yaşından küçük bir kişiyle temasa geçip onu yanlış yola sevk eden, durumu kavrayabilecek yaşta olmamasından yararlanan ya da bu yönde tehdide başvuran kişiler üç yıla kadar hapisle cezalandırılırlar.
2. Veri iletişim sistemi ya da iletişim ağı aracılığıyla 15 yaşından küçük bir çocuğa cinsel ilişki, başka bir cinsel etkinliğe razı olma ya da burada yer alma ya da pornografik materyallerin üretilmesine ve kaydedilmesine katılma önerisinde bulunup bunun fiilen gerçekleşmesi için çalışanlar para ya da iki yıla kadar hapisle cezalandırılırlar.

Madde 200

1. 15 yaşından küçük bir çocukla cinsel ilişkiye girenler, bu yaştaki kişiyle başka cinsel fiillere katılanlar, çocuğu bu tür fiillere zorlayanlar ya da razı edenler iki ile on iki yıl arası hapis cezasına çarptırılırlar.
2. Cinsel tatmin amacıyla 15 yaşından küçük bir kişiye cinsel etkinlik gösteriminde bulunanlar da yukarıdakiyle aynı cezaya tabidirler.

Portekiz

Portekiz yasaları, çocuklara yönelik internetle ilgili tüm suçları kapsamak amacıyla çocukların cinsel istismarıyla (genel olarak) ilgili yasa maddesinin bu alana teşmil edilmesini öngörmektedir.

Madde 172 – Çocukların cinsel istismarı

1. 14 yaşından küçük bir kişiyle cinsel etkinlikte yer alanlar ya da bu kişinin kendisiyle ya da bir başkasıyla böyle bir etkinlik içine girmesine neden olanlar bir yıldan sekiz yıla kadar hapisle cezalandırılırlar.
2. 14 yaşından küçük biriyle cinsel ilişkiye girenler ya da anal seks yapanlar üç yıldan on yıla kadar hapisle cezalandırılırlar
3.
 - a. 14 yaşından küçük birinin önünde teşhircilik yapanlar ya da
 - b. 14 yaşından küçük birini müstehcen konuşmalarla ya da pornografik belgeler, gösteriler ya da nesnelere etkileyenler ya da
 - c. 14 yaşından küçük birini pornografik bir fotoğrafta, filmde ya da kayıta kullananlar ya da
 - d. önceki alt paragrafta değinilen materyalleri herhangi bir sıfatla ya da yoldan sergileyenler ya da satanlar üç yıla kadar hapisle cezalandırılırlar.
 - e. paragraf (c)'de değinilen materyalleri sergileme ya da satma amacıyla bulduranlar üç yıla kadar hapisle cezalandırılırlar.
4. Önceki paragrafın (a), (b), (c) ve (d) alt paragraflarında belirtilen filleri çıkar amacıyla gerçekleştirenler hapis cezasına çarptırılırlar.

Portekiz Ceza Yasasının İnternetle ilgili VI Bölümü

Küçük çocuklara karşı internet yoluyla işlenen suçlar da Ceza Yasasının 172. Maddesinde belirtilen hükümlere tabidir.

Romanya

Çocuk pornografisiyle ilgili olup bilgisayar sistemleri aracılığıyla gerçekleştirilen fililerin kapsamlı biçimde ele alındığı ülkelerden biri de Romanya'dır ve bu ülkede çocuk pornografisi materyalinin bulundurulması bile suç sayılmaktadır.

Romanya Ceza Yasası, Madde 238

Yayma, sunma ya da temin etme, kendisi ya da bir başkası için hazırlama amacına yönelik olarak çocuk pornografisi materyallerinin bilgisayar sistemleri aracılığıyla üretilmesi ya da çocuk pornografisi materyallerinin bilgisayar veri saklama sisteminde yasa dışı olarak bulundurulması üç yıldan on iki yıla kadar ağır hapisle ve failin bazı haklardan yoksun bırakılmasıyla cezalandırılır.

Çocuğun pornografik gösterilere dahil edilmeleriyle ilgili suçlar

Sözleşme, çocukları açık cinsel fiil içinde gösteren canlı pornografik gösterilerin düzenlenmesiyle ilgili bazı fiilleri suç saymaktadır. Bu çerçevede özellikle belirtilmesi gereken hususlar şunlardır:

- ▶ bir çocuğun pornografik bir gösteriye dahil edilmesi ya da bu tür gösterilerde yer almasına yol açılması;
- ▶ çocuğun pornografik gösterilerde yer almaya zorlanması; çocuğun bu anlamda çıkar amacıyla kullanılması ya da başka yoldan sömürülmesi;
- ▶ çocukların da yer aldıkları pornografik gösterilere bilerek gidip izleme.

Çocukların ayartılmaları

Çocuğun ayartılması, cinsel etkinlikler için yaşı tutmayan bir çocuğun, diğer çocuklarla ya da yetişkinlerle cinsel etkinliklere tanıklık etmesine bilerek neden olunması şeklinde tanımlanır. Burada ilgili çocuğun söz konusu cinsel fiillere herhangi bir şekilde bizzat katılması önemli değildir. Bu tür gösterilerin çocukların önünde, onlar izlerken gerçekleştirilmesi, bir kişiye çocukları ayartma suçlamasının yöneltmesi için yeterlidir.

Andora

Andora Prenslüğindeki yasal düzenlemeler, küçüklerin ya da özel güçlükleri olan kişilerin önündeki cinsel fiiller için cezalar getirmektedir.

Andora Prenslüğü Ceza Yasasınının 156. Maddesi

Teşhircilik

Küçüklerin ya da kapasitesi olmayan kişilerin önünde, engelli durumlarından yararlanarak cinsel fiillerde bulunanlar ya da bulunmasına yol açanlar üç aydan üç yıla kadar hapis ve 6.000 Euro para cezasına çarptırılırlar.

Teşebbüs durumu da cezaya tabidir.

Avusturya

Avusturya Ceza Yasası çocukların ayartılmasıyla ilgili açık hükümler içermektedir.

§ 208 – 16 yaşından küçük kişilerin ahlaki gelişimini tehlikeye düşürmek

1. Yetiştirilmesinden, eğitiminden ve nezaretinden sorumlu olduğu 16 yaşından küçük bir kişinin önünde kendisini, yanındaki kişiyi ya da üçüncü bir kişiyi cinsel anlamda uyarmak ya da tatmin etmek amacıyla 16 yaşından küçük kişilerin ahlaki ve psikolojik gelişimlerini ya da sağlıklarını tehlikeye düşürebilecek bir fiili gerçekleştiren kişi bir yıla kadar hapisle cezalandırılır.
2. Paragraf (1)'de değinilen fail çocuktan en fazla 4 yaş daha büyükse, çocuk 12 yaşından küçük olmadığı sürece cezalandırılmayacaktır.

Çocukların ayartılmaları psikolojik sağlıklarına zarar verebilir, cinselliğe ve kişiler arası ilişkilerine bakışlarını bozabilir. Kullanılan “tanık olmasına yol açma” terimi, çocuğun güçle, zorla, yönlendirmeye ya da vaatlerle bu tür fiilleri görmesini sağlamanın her biçimini kapsar.

Birleşik Krallık (BK)

BK’deki 2003 sayılı Cinsel Suçlar Yasası, çocukların cinsel amaçlarla ayartılmalarına ilişkin yasal düzenlemenin iyi bir örneğini vermektedir.

Madde 11: Bir çocuğun varlığında cinsel etkinlikte bulunma

1. 18 yaşında ya da daha büyük olan bir kişi (A) aşağıdaki durumlarda suç işlemiş sayılır:
 - a. belirli bir etkinliğe bilinçli olarak katılma,
 - b. bu etkinliğin cinsel olması,
 - c. cinsel tatmin amacıyla bu etkinlikte şu şekillerde yer alması:
 - bir başka kişi (B) orada bulunurken ya da A’nın izlenebileceği bir yerdeyken ve
 - kendisinin böyle bir fiilin içinde olduğunun B’nin farkında olduğunu bilmesi ya da buna inanması ya da bu fiilin içinde olduğunun B tarafından bilinmesini istemesi ve aşağıdaki iki durumdan herhangi biri:
 - d.
 - B 16 yaşından küçüktür ve A’nın B’nin 16 yaşında ya da daha büyük olmasına inanması mümkün değildir ya da
 - B 13 yaşından küçüktür.
2. Bu bölümde belirtilen fiillerden suçlu bulunan bir kişiye,
 - a. ivedi yargı kararı üzerine altı ayı geçmeyen hapis ve/ya da yasayla belirlenmiş üst sınırı aşmamak üzere para cezası verilir;
 - b. iddianame üzerine hüküm giymesi halinde on yıla kadar hapis cezası verilir.

Madde 12: Bir çocuğun cinsel etkinlik izlemesine yol açma

1. 18 yaşında veya daha büyük yaştaki bir kişi (A) aşağıdaki durumlarda suç işlemiş olur:
 - a. cinsel tatmin amacıyla, bir başka kişinin (B), üçüncü bir kişinin etkinliğini izlemesine ya da etkinlik içindeki bir kişinin görüntüsünü izlemesine bilinçli olarak neden olma,
 - b. söz konusu etkinliğin cinsel nitelikte olması ve
 - c. aşağıdaki durumlardan birinin geçerli olması:
 - B 16 yaşından küçüktür ve A'nın B'nin 16 yaşında ya da daha büyük olmasına inanması mümkün değildir ya da
 - B 13 yaşından küçüktür.
2. Bu bölümde belirtilen fiililerden suçlu bulunan bir kişiye,
 - a. ivedi yargı kararı üzerine altı ayı geçmeyen hapis ve/ya da yasayla belirlenmiş üst sınırı aşmamak üzere para cezası verilir;
 - b. iddianame üzerine hüküm giymesi halinde on yıla kadar hapis cezası verilir.

Çocukların cinsel amaçlar için yönlendirilmeleri

Enformasyon ve iletişim teknolojileri kullanılarak cinsel bir isteği tatmin amacıyla çocukları başkalarıyla buluşturma anlamında yönlendirmeye (“cinsel istismara hazırlama”) yapılan atıf Lanzarote Sözleşmesinin getirdiği başlıca yeniliklerden biridir. Çünkü hâlihazırdaki başka hiçbir uluslararası belge bu olgudan söz etmemektedir. Ancak bu olgu İnternette giderek yaygınlaşmaktadır; burada yetişkinler, cinsel istismar ya da çocuk pornografisi materyalleri üretmek amacıyla daha sonra buluşmak üzere çocuklarla güven ilişkisi oluşturmaktadır.

İsveç

Çocukların cinsel amaçlarla “hazırlanmalarını ve yönlendirilmelerini” suç sayan yeni İsveç yasası 1 Temmuz 2009 tarihinde yürürlüğe girdi. Yeni yasa, çocukların cinsel istismara karşı ceza yasalarıyla korunmalarını daha da güçlendirmeyi amaçlıyordu. Suç sayılan,

çocukla fiziksel anlamda beraber bulunulan ortamlarda onlarla cinsel istismarı mümkün kılacak şekilde temasa geçilmesidir. Verilebilecek örnekler arasında bir otel odasının ayırılması ya da çocuğun buluşmaya gelmesi için üzerinde baskı uygulanmasıdır. Bu hüküm, internetteki ya da başka ortamlardaki temasları da kapsar.

Ceza Yasası Bölüm 6, Kesim 10 (bilgilendirici tercüme):

15 yaşından küçük bir çocuğa karşı belirli fiilleri (çocuğa tecavüz, ağır tecavüz, çocuğun cinsel sömürüsü, çocuğun cinsel istismarı, çocuğun ağır cinsel istismarı, çocuğa cinsellik içeren poz verdirerek onu sömürme, çocuğun ağır cinsel sömürüsü ve tacizi) işlemek amacıyla çocukla buluşma konusunda anlaşan, sonra bu buluşmanın gerçekleşmesi için girişimlerde bulunan çocukla cinsel amaçlı buluşması nedeniyle para cezasına ya da en fazla bir yıl hapis cezasına çarptırılır.

Burada, bir çocukla cinsel içerikli mesajlaşmanın kendi başına cezai sorumluluk getirmediğine dikkat edilmesi önemlidir. Mesaj yazana “hazırlama” (çocuğun cinsel amaçlarla yönlendirilmesi) kapsamında suç yüklenebilmesi için gerçekleştirilen temasların ardından çocukla fiilen buluşma önerisinin gelmesi gerekir. Bu buluşmada amaçlananın, çocuğun istismarı, pornografik materyal üretilmesinde kullanılması olmalıdır ve çocuk da cinsel ilişki açısından yasal yaşın altında bulunmalıdır. Gerçek anlamda bir istismar olmamış olsa bile, buluşma önerisini “böyle bir buluşma için fiili girişimlerde bulunmanın” izlemesi durumunda suç oluşmuş sayılır. Burada, somut fiiller gerçekleşmiş olmalıdır; örneğin failin buluşma yerine gitmesi gibi. Ayrıca, fiilin tüm yönleriyle kasıt içermesi gerekir. Tüm bunlar, hiç kuşkusuz, Lanzarote Sözleşmesi’nin “salt” çocukla cinsel içerikli mesajlaşmayı kabul edilir bir davranış saydığı anlamına gelmez. Bu tür bir davranış Sözleşmenin diğer hükümlerinde ele alınır (örneğin cinsel istismar, çocuk pornografisi ya da çocukların ayartılması ile ilgili hükümlerde) ve dolayısıyla bu fiillerin sahipleri gerekiyorsa takip edilir ve durumun ciddiyetine göre kendilerine cezai ya da diğer yaptırımlar uygulanır.

Estonya

Başka pek çok ülke gibi Estonya da bu işte kullanılan aracıya (örneğin internet gibi) açık bir atıfta bulunmaksızın genel anlamda çocuklara yönelik cinsel içerikli fiilleri suç saymaktadır. Dolayısıyla “hazırlama” (çocukların internet aracılığıyla cinsel amaçlı yönlendirilmesi) da bu genel hükümler kapsamında yer alır.

Estonya Ceza Yasasının 179 (1) bölümü tanımlanan şu fiil için para ya da hapis cezası öngörmektedir: “pornografik materyalleri ya da bunların reproduksiyonlarını 14 yaşından küçük bir kişiye verme, sergileme ya da başka bir şekilde bu materyallerin varlığı bilgisini verme, bu kişinin önünde cinsel ilişkide bulunma ya da bilerek ve isteyerek cinselliğe yönlendirme...”

Yardım ya da teşvik ve suça teşebbüs

Sözleşmeye göre cezai sorumluluk aşağıdaki durumlarda da geçerlidir:

- ▶ kasıtlı yardım ve teşvik: Sözleşme tarafından suç sayılan fiillerden birinin işlenmesine aynı fiili gerçekleştirmeyi amaçlayan bir başkası tarafından yardım edildiği durumlar;
- ▶ Sözleşme tarafından suç sayılan fiillerden birini gerçekleştirmeye yönelik bilinçli girişimler.

İkinci senaryoda, bir çekince getirerek belirtilen şu fiillerin işlenmesine yönelik teşebbüsün suç sayılmaması mümkündür: çocuk pornografisi materyalleri sunma ya da temin etme; kendisi ya da bir başkası için çocuk pornografisi materyalleri temin etme; bilgi ve iletişim teknolojileri aracılığıyla çocuk pornografisi materyallerine bilerek erişim; çocukların yer aldıkları pornografik gösterilere bilerek katılma ve çocukların cinsel amaçlar doğrultusunda ayartılması ve yönlendirilmesi.

Bu istisnai duruma, yargı sistemlerinin çeşitliliğini dikkate almak amacıyla sözleşmede yer verilmiştir. Yargı sistemlerinden bazıları teşebbüsün suç sayılacağı fiilleri sınırlamaktadır.

İşlemlere başlanmasında ve suçların cezalandırılmasında yargılama yetki alanı gereklilikleri

Sözleşme, cinsel suçların yargı yetki alanına alınması ve cezalandırılması açısından taraf Devletlerin yerine getirmeleri gereken bir dizi hususu sıralamaktadır:

- ▶ **kanunların mülkiliği ilkesi:** taraf Devletlerden her biri, kendi yetki bölgesinde, ayrıca bayrağını taşıyan gemilerde ya da kendi yasalarına göre kayıtlı uçaklarda işlenen suçları cezalandırmakla yükümlüdür;
- ▶ **tabiyet ilkesi:** taraf Devletlerden her biri kendi yurttaşlarının ülke dışında işledikleri suçları cezalandırmakla yükümlüdür. Bu tür bir yargı alan yetkisi, “seks turizmine” karşı mücadele açısından özellikle önem taşır;
- ▶ **failin ya da mağdurun daimi yerleşim yerinin bulunduğu ülkeyle ilişkilendirilmesi ilkesi:** taraf Devletlerden her biri kendi yetki bölgelerinde işlenen suçlar ve ortaya çıkan mağduriyetleri belirlemek üzere yargı yetkisi alanı oluşturmalıdır. Ancak bu kural ihtiyaridir ve çekince getirilebilir.
- ▶ **çifte suçluluk kuralından feragat:** ülke dışında işlenen suçlar söz konusu olduğunda Sözleşme, fiiller gerçekleştiği yerlerde suç sayılmıyor ise çifte suçluluk yaratmama kuralından feragati öngörmektedir.. Bu, Sözleşmenin getirdiği katma değer açısından önemli bir öğeyi temsil etmekle birlikte, feragat katı bir biçimde “seks turizmiyle” ve sınırlı süreler için ülkelerinin dışında çalışan (insani ya da askeri görevler ya da diğer geçici görevler) kişilerin durumlarıyla sınırlandırılmıştır;
- ▶ **mağdurun şikayette bulunma zorunluluğunun ya da aşağıda belirtilen ciddi suçların işlendiği ülke yetkililerince ihbar yapılması zorunluluğunun aranmaması:** cinsel istismar, çocuk fuhuşu, çocuk pornografisi üretimi ve çocuğun pornografik gösterilere katılması.

Kimi durumlarda, belirli bir suçun işlenmesine katılmış kişilerin bazıları ya da hepsi hakkında birden çok tarafın yargı yetkisi olabilir. İşlemlerde tekrarlardan kaçırma açısından ilgili taraflar kovuşturma için uygun yolun belirlenmesi için “gerektiğinde” birbirlerine danışmalıdırlar.

Kurumsal sorumluluk

Sözleşme, taraflara, bir kurumda yönetici konumunda olan bir kişi tarafından kurum adına çocuklara karşı suç işlenmesi ya da kurum yönetiminin kendi çalışanını denetleyip dizginleyememesi nedeniyle bu suçun işlenmesini kolaylaştırması gibi durumlarda kurumsal sorumluluğu kendi iç hukuklarına dahil etme yükümlülüğü getirmektedir. Burada, yönetici konumunda olan kişi kendi yetkilerinden birine dayanarak (kurumu temsil etme yetkisi, soruşturma izni verme/vermeme, karar alma ve denetim uygulama yetkisi gibi) hareket etmiş olmalıdır. Devletlerin bu alandaki hukuksal geleneklerinin büyük bir çeşitlilik göstermesi nedeniyle, bu sorumluluğun cezai değil sivil ya da idari mahiyette olabileceği öngörülmüştür. Ayrıca, kurumsal sorumluluk bireysel sorumluluğu ortadan kaldırmaz. Sorumluluk, aynı anda farklı düzeylerde olabilir. Bu konudaki temel metinlerden biri, bir kez daha, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin kurumlarda çocuk istismarı ile ilgili 1934 sayılı Tavsiyesi'dir (2010): mağdurların tam olarak korunmaları, yasama, idare ve siyaset alanlarında üye Devletlerce gerçekleştirilecek bir dizi girişimi öngörür.

Norveç

Norveç yasaları, failin sorumluluğu ya da denetimi altında olan kişilere yönelik cinsel suçlar ve 14 yaşından küçük çocuklarla cinsel fiiller konusunda son derece güçlü ve açık hükümler içermektedir.

Norveç Ceza Yasası –Cinsel suçlarla ilgili 19. Bölüm, paragraflar 194-201, 205 ve 206

194. Aynı yeri paylaştığı, cezaevi ve denetimli serbestlik hizmetleri kapsamında, polis tarafından ya da çocuk esirgeme amacıyla herhangi bir eve ya da kuruma yerleştirilmiş, orada kendi yetkisi ya da denetimi altında bulunan bir kişiye cinsel fiil gerçekleştiren kişi, beş yılı geçmemek üzere hapisle cezalandırılır. Aynı ceza, böyle bir ilişkide olduğu bir kişiye yönelik cinsel fiile seyirci kalan / yordakçılık eden kişiler için de geçerlidir.

195. 14 yaşından küçük bir çocuğa yönelik cinsel fiilde bulunan kişi on yıldan fazla olmamak üzere hapisle cezalandırılır. Eğer söz konusu fiil cinsel ilişki ise verilecek hapis cezası 2 yıldan az olamaz. Azami 21 yıl hapis cezası verilebilecek durumlar ise şunlardır:

- a. filin birlikte hareket eden iki ya da daha fazla sayıda kişi tarafından gerçekleştirilmesi;
- b. filin özellikle acı verici ya da saldırgan bir tarzda gerçekleştirilmiş olması;
- c. filin 10 yaşından küçük bir çocuğa karşı gerçekleştirilmiş olması ve mükerrer saldırılar;
- d. suçlunun daha önce bu hükme ya da kesim 192'ye göre hüküm giymiş olması ya da
- e. fiil sonucunda mağdurun ölmesi ya da bedeninde ve sağlığında ciddi hasar oluşması. Bu kesim uyarınca, cinsel ilişki yoluyla geçen hastalıklar ve genel olarak enfeksiyonlu hastalıklar (bakınız, enfeksiyonlu hastalıkların bulaşmasıyla ilgili yasa kesim 1-3, alt kesim 3, alt kesim 1) vücuda ya da sağlığa ağır zarar olarak değerlendirilir. Kişinin yaşı konusunda yanlış yapılmış olması cezai sorumluluğu ortadan kaldırmaz. Cinsel fiilde yer alanlar yaş ve gelişim düzeyi bakımından aşağı yukarı eşit durumdaysalar bu hükme göre verilecek ceza iptal edilebilir ya da en alt sınırdan uygulanabilir.

196. 16 yaşından küçük bir çocuğa yönelik cinsel fiilde bulunan kişi beş yıldan fazla olmamak üzere hapisle cezalandırılır. Eğer söz konusu fiil cinsel ilişki ise verilecek hapis cezası 2 yıldan az olamaz. Azami on beş yıl hapis cezası verilebilecek durumlar ise şunlardır:

- a. filin birlikte hareket eden iki ya da daha fazla sayıda kişi tarafından gerçekleştirilmesi;
- b. filin özellikle acı verici ya da saldırgan bir tarzda gerçekleştirilmiş olması;
- c. filin 10 yaşından küçük bir çocuğa karşı gerçekleştirilmiş olması ve mükerrer saldırılar;
- d. suçlunun daha önce bu hükme ya da kesim 192 ya da 195'e göre hüküm giymiş olması ya da

- e. fiil sonucunda mağdurun ölmesi ya da bedeninde ve sağlığında ciddi hasar oluşması. Bu kesim uyarınca, cinsel ilişki yoluyla geçen hastalıklar ve genel olarak enfeksiyonlu hastalıklar (bakınız, enfeksiyonlu hastalıkların bulaşmasıyla ilgili yasa kesim 1-3, alt kesim 3, alt kesim 1) vücuda ya da sağlığa ağır zarar olarak değerlendirilir. Bu açıdan ortada bir ihmâl olmadığı sürece çocuğun yaşı ile ilgili hatalı bildirim cezai sorumluluğu ortadan kaldırmaz. Cinsel fiilde yer alanlar yaş ve gelişim düzeyi bakımından aşağı yukarı eşit durumdaysalar bu hükme göre verilecek ceza iptal edilebilir ya da en alt sınırdan uygulanabilir.

Ek açıklamalar: 2005 tarihli Ceza Yasasında yapılan değişikliklerle çocukların cinsel istismara karşı korunmalarına ilişkin hükümler daha da güçlendirilmiştir:

- Kesim 229'a göre 14 yaşından küçük çocukla her tür cinsel etkinlik tecavüz sayılır;
- Cinsel ilişkide verilecek cezanın alt sınırı iki yıldan üç yıla çıkarılmıştır (bakınız, kesim 300, bu husus daha sonra yürürlükte olan Medeni Kanun'da da benimsenmiştir ve yeni Ceza Yasası'nın yürürlüğe girmiştir, yukarıya bakınız);
- Hapis cezasında üst sınır ondan on beş yıla çıkarılmıştır;
- Eğer mağdur çocuk 16 yaşından küçükse hapis cezasının üst sınırı altı yıla çıkarılmıştır; daha önce bu üst sınır beş yıldır;
- Ayrıca, çocuklara yönelik cinsel istismar durumlarında daha ağır cezalar verilmesi için hüküm verme kılavuzları hazırlanmıştır. Verilebilecek en ağır cezalar bakımından yeni hükümler üçte bir oranında daha ağırlaştırılmıştır.

Hollanda

Hollanda Ceza Yasası da belirli kategorilerdeki kamu görevlilerinin ya da çalışanlarının yetkisi ya da denetimi altında bulunan kişilere yönelik ahlaka aykırı fiillere ilişkin ayrıntılı hükümler getirmektedir.

Ceza Yasası, Madde 249

1. Küçük çocuğuyla, üvey çocuğuyla, bakımını üstlendiği çocukla ya da kendi bakımına, öğretmenliğine ya da denetimine verilen bir çocukla ya da kendisine ast durumundaki herhangi bir çocukla ahlak dışı fiiller gerçekleştirenler altı yıla kadar hapis ya da dördüncü kategoriden para cezasına çarptırılır.
 - a. Kesim 1’de öngörülen ceza aşağıdaki kişi ve kurumlar için de uygulanır:
 - b. kendi yetkisine, kendi denetimine ve korumasına verilmiş bir kişiye ahlaksız fiillerde bulunan kamu görevlisi;
 - c. cezaevinde, devlet kurum ve kuruluşunda, çocukların korunmak için yerleştirildikleri devlet kurumunda, yetimhanede, hastanede yönetici, doktor, öğretmen, kamu görevlisi, denetçi ya da çalışan konumunda olanlar ya da çocuğun kalması için sevk edildiği hayır ve bakım kurum çalışanları;
 - d. sağlık hizmetleri ya da sosyal hizmetler sektöründe olup, bakım ya da yardım için kendilerine emanet edilen hasta ya da diğerlerine karşı ahlaksız fiiller gerçekleştirenler.

Yaptırımlar ve ağırlaştırıcı durumlar

Sözleşme taraflara “etkili, orantılı ve caydırıcı yaptırımlara başvurma” yükümlülüğü getirmektedir. Suç işleyenler söz konusu olduğunda bu yaptırımlar özgürlükten yoksun bırakmayı ve giderek suçluların iadesini de içerebilir. Hükmi şahıslara uygulanacak yaptırımlar parasal olabilir. Sorumluların suçu işlemede kullandıkları belgelere, mallara ve diğer araçlara el konabilir; suçun işlenmesinde kullanılan tesisin kapatılması, çocuklarla temas gerektiren görevlerde bulunmanın yasaklanması ya da yargı denetimi gibi yaptırımlara da başvurulabilir.

Sözleşme belirli durumlarda daha ağır cezalar öngörmektedir. Bu durumlar şöyle sıralanabilir: fiilin mağdurun fiziksel ya da zihinsel sağlığına ciddi biçimde zarar vermesi; işkenceye ya da aşırı şiddete başvurulması; mağdurun yaşamının tehlikeye düşürülmesi; mağdurun

ve failin aynı aileden ya da yakın çevreden olması; failin birkaç kişi tarafından birlikte gerçekleştirilmesi ya da bir suç örgütünün işi olması; failin daha önce aynı tür suçlardan hüküm giymiş olması.

Önceden alınan cezalar

Çocukların cinsel istismarı ve sömürsü kimi durumlarda daha önce çeşitli ülkelerde yargılanıp mahkûm edilmiş kişilerce ya da suç örgütlerince ulus ötesi ölçekte örgütlenir. İç hukuk açısından, pek çok hukuk sistemi ilgili kişi önceden de ceza almışsa farklı ve daha ağır cezalar öngörür. Sözleşme bu olasılığı teyit etmekte, ancak mahkemelere yargıladıkları kişinin daha önce başka bir tarafın mahkemelerinden nihai hüküm giymiş olup olmadığını belirleme yükümlülüğü getirmemektedir. Bununla birlikte kaydetmek gerekir ki Cezai Konularda Karşılıklı Yardımlaşma Avrupa Sözleşmesi'nin (ETS No. 30) 13. Maddesine göre bir tarafın yargı mercileri, belirli bir suça ilişkin yargı kayıtlarını gerekli olması halinde diğer bir taraftan talep edebilirler.

Usuller

Soruşturma, kovuşturma ve usul hukuku

Mevcut uluslararası hukuk belgeleri, çocuk mağdurlara uyarlanmış özel yargı usullerine duyulan ihtiyaca yalnızca değinmektedir. Ulusal mevzuata ilişkin yakınlarda yapılan bir analiz bu alanda bir dizi farklılığın bulunduğunu göstermektedir. Dolayısıyla, sözleşmenin yapacağı katkı, kendilerine karşı gerçekleştirilen cinsel istismar ve cinsel sömürü fiillerine ilişkin araştırmalar ve yargı süreçlerinde çocukların yüksek yararının, haklarının ve kırılabilirliklerinin taraflarca gereğince dikkate alınmasını sağlama yönündedir. Böylece, çocukların zaten yaşamış oldukları travmanın daha da ağırlaşmasına meydan verilmemiş olacaktır. Alınacak önlemler de, hiç kuşkusuz, failin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. Maddesinde belirtilen haklarına (savunma ve adil yargılanma hakkı) aykırı düşmemelidir.

İlgili usuller, öncelikli olarak ve herhangi bir gecikmeye meydan vermeden ele alınmalıdır. Bu gereklilik, kendisine suç isnat edilen kişinin ya da mağdurun aile ortamından uzaklaştırılmasına yönelik önlemlerin alınmış olduğu durumlarda dayatıcıdır. Araştırılan suçların mahiyeti ve ciddiyeti bunu gerektiriyorsa araştırmalar mümkün olduğu kadar titiz ve incitici olmayan şekilde yürütülmelidir.

Genel koruma önlemleri

Sözleşme taraflara usule ilişkin yükümlülükler getirmektedir. Burada amaçlanan, araştırma aşamasından hüküm verilme aşamasına kadar olan süreçlerin tamamında çocukların korunmasını sağlamaktır. Yapılması gerekenler şöyle sıralanabilir:

- ▶ çocukları, aileleri ya da hukuksal temsilcilerini süreçlerin gelişimi ve yararlanabilecekleri hizmetler, kovuşturulan ya da mahkûm edilen kişinin serbest bırakılması olasılıkları hakkında bilgilendirmek;
- ▶ yargı işlemleri açısından gerekli ve yararlı olmadığı sürece, çocuklarla birlikte ailelerinin ve onlar adına tanıklık yapacak kişilerin sindirme, misilleme, yeniden mağdur duruma düşürülme ve suçun faili olduğu iddia edilen kişiyle doğrudan karşılaşma gibi durumlardan korunmalarını sağlamak;
- ▶ onlara dinlenilme, kanıt sunma ve bu arada özel yaşamlarını, kimliklerini ve itibarlarını koruma olanakları sağlamak;
- ▶ mağdurun resmen şikayette bulunması gerekliliği olmaksızın yargı işlemlerine başlamak ve mağdur hangi nedenle olursa olsun şikayetini geri çekmişse bile işlemleri sürdürmek.

Cinsel sömürü ve istismarın çocuk mağdurlarına ayrıca başka haklar da tanınmıştır:

- ▶ yargısal ve idari işlemler hakkında bilgi edinme hakkı (kimi devletlerde tazmin-telafi usulleri idari bir mesele sayılır);
- ▶ mağdurların gerektiğinde ücretsiz hukuksal yardım olma hakkı. Ücretsiz hukuksal yardım otomatik olarak gerçekleşmez. Bununla birlikte taraflar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihadını dikkate almalıdır. Bu içtihada göre yargı sürecine etkili katılım

ücretsiz avukat yardımını gerekli kılabilir. Söz konusu kişinin bir hukuk danışmanı olmadan mahkeme huzuruna çıkmasının kendisi açısından olumlu olup olmayacağı belirlenmelidir. Başka bir deyişle, bu kişinin olayı yeterli ve doyurucu biçimde ortaya koyup koyamayacağı değerlendirilmedir (Airey v. İrlanda kararı, 9 Ekim 1979). Dolayısıyla, yargının selameti açısından, avukatlık ücreti ödeyemeyecek durumda olan bir tarafa ücretsiz avukat yardımı sağlanıp sağlanmayacağı mahkemeye kalmış bir karardır;

- ebeveynlik sorumluluğunu taşıyanların ya da çocuğu savunmaktan sorumlu olanların işin içine bir şekilde karışmış oldukları ya da çocuğun yararının savunulmasında tarafsız olamayacakları durumlarda yargı işlemlerinde özel bir temsilciyle temsil edilme hakkı.

Zaman aşımı

Genellikle görülen durum, cinsel istismar ve sömürü mağdurlarının yaşadıklarını dillendirmelerinin çok zaman alması, korkmuş çocukların ise sessiz kalmayı tercih etmeleridir. Bu nedenle, fiilleri bildirmeden önce mağdurlara belirli bir olgunluk ve bağımsızlık düzeyine ulaşabilmeleri için yeterli zamanın tanınması gerekir. İşte, sözleşme taraflardan, işlemlere başlanmadan önce mağdurlara reşit olma yaşına gelinceye kadar zaman tanımalarını isterken tam da bu fırsatı tanıma amacındadır. Bu olanak, özellikle ciddi suçlarla sınırlanmıştır (cinsel istismar, çocuk fuhuşu için ayartma ve bu sektörde zorla çalıştırma ve çocukların pornografik gösterilere katılmaları). Örnek vermek gerekirse, İngiliz hukukunda zaman sınırı yoktur, Fransız yasaları reşit olma yaşından itibaren 20 yıl öngörür, İtalyan ve Portekiz yasalarında ise mağdurun yaşıyla ilgili kurallar yer almaz.

Araştırmalar ve çocukla görüşmeler

Sözleşme, araştırmaların çocukların cinsel sömürüsü ve cinsel istismarına karşı mücadelede uzmanlaşmış kişilerce yürütülmesini öngörür. Çocukların beyanları da çocuk psikolojisi alanında özel eğitim görmüş kişilerce alınmalıdır. Böylece görüşmelerin biçimi

çocukların ihtiyaçlarına göre uyarlanabilir, çocukların güveni kazanılabilir ve rahatça konuşmaları sağlanabilir. Yargı süreçlerinde yer alanlar da (özellikle yargıçlar, savcılar ve avukatlar) istediklerinde ve mesleklerinin bağımsızlığına gerekli özeni göstererek çocuk hakları, çocukların cinsel istismarı ve sömürüsü gibi alanlarda eğitim alabilmelidir.

Çocuklarla görüşmeler, bildirilen olayların hemen ardından, uygun ve güvenli bir ortamda, bunun tersi yönde gerekçeli bir karar alınmadıkça da aynı kişi tarafından ve çocuğa eşlik eden uygun bir üçüncü kişinin hazır bulunmasıyla yapılmalıdır. Görüşmeler, duruşmalar sırasında kanıt olarak sunulmak ya da tıbbi-tedavi hizmetlerinde kullanılmak üzere ilgili hukuk kurallarına göre videoya alınabilir. Çocukları koruma ve onları konuşmaya teşvik adına yargıç kamera kullanılarak çocuğun faille doğrudan temasa geçmeksizin dinlenilmesine karar verebilir (örneğin video konferans yoluyla).

Sözleşmenin hükümlerine ek olarak, dikkat edilmesi gereken bir nokta da şudur: Çocukların yargı sistemine erişimini ve burada gereken davranışı görmesini sağlama amacını taşıyan Çocuk Dostu Yargı Kılavuzları, Avrupa Konseyi'nin üye devletler arası çalışmalarının bir parçası olarak Bakanlar Komitesi tarafından 17 Kasım 2010 tarihinde kabul edilmiştir.

Cinsel suçlardan hüküm giymiş kişilerle ilgili verilerin kaydedilmesi ve saklanması

Sözleşme, çocukların cinsel sömürüsü ve istismarını önleme ve kovuşturma amacıyla, hüküm giymiş kişilerin kimlikleri ve genetik profilleri ile ilgili verilerin kaydedilebileceğini, saklanabileceğini ve kişisel verilerin korunmasına ilişkin yasalara¹⁷ uygun olarak ve her devletin kendi iç hukuku uyarınca gerektiğinde bir başka devletteki yetkili mercilere gönderilebileceğini öngörmektedir. Devletlere, bu yükümlülüğü nasıl yerine getireceklerine ilişkin yeterince esneklik tanınmıştır. Ülke parlamentolarının bu konuda yararlanabilecekleri bir referans metin, cinsel suçlar işleyenlere karşı önlemlerin pekiştirilmesi ile ilgili 1733 tarihli Parlamenterler Meclisi kararıdır (2010).

Uluslararası işbirliği

Sözleşmenin tarafları, işlenen suçlarda, çocukların cinsel istismar ve sömürüsünün önlenmesinde, mağdurlara koruma ve yardım sağlanmasında işbirliği yapmalıdırlar.

Avrupa Konseyi, işlenen suçlarla ilgili meselelerde yargısal işbirliğine gidilmesi konusunda kapsamlı standartlara sahiptir. Örneğin, Suçluların İadesiyle ilgili Avrupa Sözleşmesi (ETS No. 24), Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardım Avrupa Sözleşmesi (ETS No. 30) ile bunun Ek Protokolleri (ETS No. 86, 98, 99, 182) ve Suç Gelirlerinin Aklanması,

¹⁷ Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulmasında Bireylerin Korunması Sözleşmesi'nin (ETS No. 108) 5. Maddesine göre: "otomatik işleme tabi kişisel verilerde şu hususlar gözetilir: a) bu verilerin adilane yollardan ve yasalar uyarınca toplanmış ve işlemde geçirilmiş olması; b) verilerin belirlenmiş ve meşru amaçlar için saklanması ve bu amaçlar dışında kullanılmaması; c) yeterli, konuyla ilgili olması ve saklanma gerekçelerinin ötesinde bilgileri içermemesi; d) doğru olması ve gerektiğinde güncellenmesi; e) verilerin, veri saklanmasının gerekçelerinin gerektirdiğinden daha uzun süre elde tutulmamasını sağlayacak şekilde saklanması". Ayrıca, hassaslık derecesini, kuruluş içinde bilgilere erişimin sınırlı tutulması gereği ve uzun dönemli saklamanın gerektirdikleri dikkate alınarak her dosya için özel güvenlik önlemleri getirilmelidir.

Aranması, Zapt Edilmesi ve Müsadere Edilmesi ve Terörizmin Finansmanı ile ilgili Avrupa Konseyi Sözleşmesi (ETS No. 141) farklı pek çok suç için uygulanabilecek metinlerdir.

Sözleşmenin kendisi de bu alandaki uluslararası işbirliğini düzenleyen bir dizi genel ilke getirmektedir:

- ▶ taraflar, ilgili suçları konu alan yargı süreçlerinde bilgi ve kanıtların hızlı dolaşımını önündeki engelleri mümkün olduğu kadar kaldırmalı, çocukların cinsel sömürüsü ve cinsel istismarına karşı mücadelede işbirliği yapmalı, mağdurlara koruma ve yardım sağlamalıdır;
- ▶ suç başka bir ülkenin topraklarında işlendiğinde, taraflar mağdurların kendi ülkelerinin yetkili mercilerine şikayette bulunmalarına imkân sağlamalıdır;
- ▶ yargı alanında işbirliği açısından taraflar, bu alanda yeterli hukuksal zemini sunan Lanzarote Sözleşmesi'ne başvurabilirler;
- ▶ taraflar, üçüncü taraf devletlere yönelik kalkınma yardımı programlarında, çocukların cinsel sömürüsüne ve cinsel istismarına karşı mücadeleye ve bu alandaki önlemlere de yer vermeye çalışmalıdırlar. Avrupa Konseyi üyesi devletlerin pek çoğunda bu tür programlar vardır. Bu programlar, hukukun üstünlüğünün tesisi ve pekiştirilmesi, yargı kurumlarının geliştirilmesi, suça karşı mücadele ve uluslar arası sözleşmelerin uygulanmasına teknik yardım gibi çeşitli konulara yer vermektedir.

İzleme Mekanizması – Taraf Devletler Komitesi

Komitenin Bileşimi

Sözleşme'de, taraf Devletlerce etkili biçimde uygulanma amacıyla bir izleme mekanizması öngörülmektedir. Bu mekanizma, Taraf Devletler Komitesi adını taşıyan bir organdır ve bu organ Sözleşmeye taraf devletlerin temsilcilerinden oluşmaktadır. Dolayısıyla, başlangıç açısından yeterince makul bir genel izleme mekanizmasıdır ve çocuk haklarından sorumlu özel ulusal yetkilileri mutlaka içermesi de gerekmez. Komite, ilk toplantısını, Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'nin çağrısı üzerine, sözleşme onuncu onayla birlikte yürürlüğe girdikten

sonra bir yıl içinde yapacaktır (Aralık 2010 itibarıyla 10'uncu onay sağlanmıştır). Bu koşul, komitenin yeterli sayıda devletin temsilcisiyle oluşturulup inandırıcılık kazanabilmesi için öngörülmüştür. Komite daha sonraki toplantılarını tarafların en az üçte birinin ya da Genel Sekreterin çağrısı üzerine yapacaktır.

Avrupa Konseyi'nin diğer organları da izleme mekanizmasında yer alabilirler. Bunlar, Parlamenterler Meclisi, İnsan Hakları Komiserliği, Avrupa Suç Sorunları Komitesi (CDPC) ve üstlenmiş oldukları sorumluluklar gereği izleme çalışmalarına katkıda bulunacakları kesin olan başka kimi komitelerdir.¹⁸ Çocukların cinsel sömürüsüne ve istismarına karşı mücadele eden, bu olayların önlenmesi için çalışan sivil toplum kuruluşları da çalışmalara katkıda bulunmak üzere davet edileceklerdir.

Komitenin İşlevleri

Taraflar Komitesi'nin üç temel işlevi vardır:

- ▶ Sözleşmenin etkili biçimde kullanılmasının ve uygulanmasının kolaylaştırılması;
- ▶ Sözleşmenin uygulanması konusunda ortaya çıkabilecek herhangi bir soru konusunda görüş bildirme;
- ▶ çocukların cinsel sömürüsüne ve cinsel istismarına karşı mücadele ve önlemlerde benimsenen politikaların daha da geliştirilmesi için bilgi, deneyim ve örnek uygulamaların toplanmasında, analizinde ve paylaşılmasında bir merkez işlevi görme.

¹⁸ Bu komiteler şunlardır: Avrupa Hukuk İşbirliği Komitesi (CDCJ), Avrupa Sosyal Haklar Komitesi (ECSR), Gençlik Danışma Konseyi (CCJ), Avrupa Sosyal Bütünlük Komitesi (CDCS) ve özellikle İnsan Hakları Yönlendirme Komitesi (CDDH)

Diğer uluslararası belgelerle ilişki

- ▶ Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına dair Sözleşme ve bu Sözleşmeye ek çocuk satışı, çocuk fuhuşu ve pornografisi ile ilgili İhtiyari Protokolüyle ilişki: bu sözleşme, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına dair Sözleşme ile onun İsteğe Bağlı Protokolünde yer alan hükümlerden doğan hakları ve yükümlülükleri etkilemez. Amacı, sözü edilen belgelerle sağlanan korumanın güçlendirilmesi ve aynı belgelerde yer alan standartların daha da geliştirilmesidir.
- ▶ Diğer uluslararası belgelerle ilişki: bu sözleşme, çok ya da iki taraflı diğer anlaşmalarda ya da bu sözleşme kapsamındaki diğer hususları düzene bağlayan belgelerde yer alan hükümlerden doğan hakları ve yükümlülükleri etkilemez. Sözleşmeden ayrılmadıkları sürece taraflar bu sözleşmede ele alınan konulara ilişkin olarak ikili ya da çok taraflı anlaşmalar yapabilirler ya da diğer uluslar arası belgelere katılabilirler.
- ▶ Özel olarak Avrupa Birliği söz konusu olduğu sürece, bir “bağlantısızlık hükmü” kullanılacaktır. Bundan kastedilen şudur: Avrupa Birliği üye devletleri, kendi karşılıklı ilişkilerinde, Avrupa Konseyi Sözleşmesinin maksat ve amacına ters düşmemek üzere, çocukların cinsel sömürüsü ve cinsel istismarı ile ilgili meselelerde hâlihazırda var olan Topluluk ve Avrupa Birliği kurallarını uygulayacaklardır.

Sözleşmede yapılacak değişiklikler

Taraflar, sözleşme hükümlerinde değişiklik yapılmasını önerebilirler. Değişiklik önerilerinin Avrupa Konseyi üyesi tüm devletlere, tüm imzacılara, tüm taraflara, Avrupa Topluluğuna ve sözleşmeyi kabule veya imzalamaya davet edilen her devlete iletilmesi gerekir. Avrupa Suç Sorunları Komitesi (CDPC) değişiklik önerisi hakkında taslak görüş hazırlayacak, öneri bununla birlikte daha sonra Bakanlar Komitesi'ne teslim edilecektir. Bakanlar Komitesi'nin, öneriyi ve görüşü inceledikten sonra tüm taraflara danışması ve önerinin kabulü ya da reddi kararı için tarafların oybirliğini sağlaması gerekir.

Sözleşmenin son hükümleri

Sözleşme, Avrupa Konseyi üyesi devletlerle üye olmayan ancak belgenin hazırlanmasına katılan devletlerin (Vatikan, Japonya, Meksika, Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada) ve Avrupa Topluluğunun imzasına açıktır.

Bakanlar Komitesi, tarafların görüşünü aldıktan sonra, Avrupa Konseyi üyesi olmayan bir devlete sözleşmeyi kabul etmesi çağrısında bulunabilir. Bunun kararının, üyelerin üçte iki oy çokluğuyla ve Bakanlar Komitesi'nde temsil edilenlerin de oybirliğiyle alınması gerekir. Sözleşmeye katılım, beşinci onayın ardından 1 Temmuz 2010'dan itibaren mümkün hale gelmiştir.

Taraflar, gerektiğinde, sözleşmenin uygulanacağı bölgeyi ya da bölgeleri belirleyebilirler. Ancak, devletlerin geçerli bir gerekçe olmaksızın kendi topraklarından bir bölümünü sözleşmenin uygulama alanı dışında bırakmaları sözleşmenin maksat ve amaçlarıyla bağdaşmaz.

Taraflar, yalnızca çekincelerin açık biçimde yetkilendirilmiş olduğu durumlarda, sözleşmenin kimi hükümlerinin uygulanmasına çekince koyabilirler. Çekince ile amaçlanan, mümkün olduğu kadar çok sayıda devletin sözleşmeyi onaylamasını sağlamak ve böylece en azından kimi temel hukuksal ilkelerini yerleşik kılmaktır.

5. Avrupa Konseyi Genel Sekreter Yardımcısının Sonsözü

Cinsel şiddet karmaşık ve hassas bir konudur ve alarm verici ölçüde yaygındır. HER BEŞ ÇOCUKTAN BİRİNİN cinsel şiddet mağduru olduğu tahmin edilmektedir. Bu El Kitabı, cinsel şiddetin önlenmesi, yargılanamazlık durumlarına son verilmesi ve çocukların korunması için alınması gereken önlemleri ayrıntılı biçimde anlatmaktadır.

Avrupa Konseyi'nin çocuklara yönelik cinsel şiddeti önlemeyi amaçlayan BEŞTE BİR Kampanyası'nın iki yıl önce Roma'da başlatılmasından bu yana Lanzarote Sözleşmesi'ni onaylayan ülke sayısında sürekli bir artış olmuştur. Sözleşmenin etkili biçimde uygulanmasının izlenmesi şimdi Lanzarote Komitesi'nin görevidir. Komite taraf Devletlerdeki duruma ilişkin bilgileri toplamaya kısa sürede başlayacaktır ve yürürlükte olan yasal düzenlemelerin ve uygulanan politikaların sözleşmede getirilen standartlara uygun olup olmadığını değerlendirecektir. Komite ayrıca örnek uygulamaların paylaşılması ve konuya ilişkin tartışmalar açısından da değerli bir forum niteliğindedir. Cinsel şiddetin önlenmesi, bu olguya karşı mücadele, mağdurların korunması ve desteklenmesi gibi alanlarda Devletlerin karşılaştıkları kimi engellerin en iyi nasıl aşılabileceği de gene bu forumda tartışılacaktır.

BEŞTE BİR Kampanyası aynı zamanda güçlendirici etkisini de kanıtlamıştır. Kampanya, belirli paydaşlara yönelik olarak tasarlanan araçlarla parlamenterlere, hükümet görevlilerine, yerel yetkililere, STK'lara, kamu denetçilerine, medyaya, çocuklarla birlikte çalışan profesyonellere, anne babalara ve çocuklara cinsel şiddeti önlemek ve olayları bildirmek için somut girişimde bulunmalarına yardımcı olmaktadır. Kampanya şimdi Avrupa sınırlarını da aşmış bulunmaktadır.

Parlamenterler Meclisi cinsel şiddete karşı mücadelede yaşamsal önemde rol oynamaya devam etmektedir. BEŞTE BİR Kampanyasını destekleme kararının hemen ardından son derece somut ve etkili önlemler gelmiştir.

Avrupa'daki tüm parlamentoları ve parlamenterleri bu önemli kampanyaya katılmaya çağırıyorum. Bu, acil dikkatinize ve içten kararlılığınıza layık bir uğraştır.

Desteyinize güveniyorum.

Gabriella Battaini-Dragoni
Avrupa Konseyi Genel Sekreter Yardımcısı

Ek I:

**Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismara karşı
Korunmasına ilişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi ¹⁹**

(CETS No. 201)

Lanzarote, 25.X.2007

¹⁹ <http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem23/yil01/ss567.pdf> (6-24. sayfalar arası)

Önsöz

Avrupa Konseyi Üye Devletleri ile diğer imza edenler;

Avrupa Konseyinin amacının üyeleri arasında daha sıkı birlik oluşturmak olduğunu göz önünde bulundurarak;

Her çocuğun küçük olma durumunun gerektirdiği ailesi, toplum ve Devlet tarafından koruma tedbirlerine hakkı olduğunu göz önünde bulundurarak;

Çocukların cinsel sömürsünün, özellikle çocuk pornografisi ve fuhuşunun ve çocukların her türlü cinsel istismarının, yurtdışında işlenen fiiller dahil olmak üzere, çocukların sağlık ve psiko-sosyal gelişimi açısından yıkıcı olduğunu dikkate alarak;

Çocukların cinsel sömürsünün ve istismarının hem ulusal hem de uluslararası düzeyde, özellikle bilgi ve iletişim teknolojilerinin (ICT) çocuklar ve failer tarafından artan kullanımı ile ilgili olarak endişe verici oranlara ulaştığı ve çocukların cinsel sömürsü ve istismarını engellemek ve bununla mücadele etmek için uluslararası işbirliği gerektiği dikkate alınarak;

Çocukların iyilik ve menfaatinin tüm üye Devletler tarafından paylaşılan temel değerler olduğunu ve hiçbir ayırım yapmadan geliştirilmesi gerektiğini göz önünde bulundurarak;

Çocukların cinsel sömürsüne son verme tedbirlerinin detaylandırılması çağrısı yapan Devlet ve Hükümet Başkanları Avrupa Konseyi 3. Zirvesinde (Varşova, 16-17 Mayıs 2005) kabul edilen Eylem Planını hatırlayarak;

Çocukların ve genç yetişkinlerin cinsel sömürsü, pornografisi ve fuhuşu ile ticaretine ilişkin Bakanlar Komitesinin R (91) 11 Numaralı Tavsiye Kararını, çocukların cinsel sömürüye karşı korunması konusundaki Rec (2001) 16 Tavsiye Kararını, Bilişim Suçları Sözleşmesini (ETS No. 185), özellikle buradaki 9'uncu maddeyi, ve

İnsan Ticaretine Karşı Eyleme İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesini (CETS No. 197) özellikle hatırlayarak;

İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Birleşmiş Milletler Sözleşmesini (1950, ETS No. 5), gözden geçirilmiş Avrupa Sosyal Hakları Sözleşmesini (1996, ETS No. 163) ve Avrupa Çocuk Haklarının Kullanımı Sözleşmesini (1996, ETS No. 160) akılda tutarak;

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi, özellikle ilgili 34. maddesini, Çocukların Satışı, Çocuk Fuhuşu ve Çocuk pornografisine İlişkin İhtiyari Protokol, Sınırışan Örgütlü Suçlara Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İnsan Ticaretinin Özellikle Kadın ve Çocuk Ticaretinin önlenmesine, Durdurulmasına ve Cezalandırılmasına Dair Protokol, Uluslararası Çalışma örgütü Çok Kötü Biçimlerdeki Çocuk İşçiliğinin Yasaklanması ve Ortadan Kaldırılmasına İlişkin Acil Eylem Sözleşmesini de akılda tutarak;

Çocukların Cinsel Sömürüsü ve Çocuk Pornografisiyle Mücadeleye İlişkin Avrupa Birliği Konseyi Çerçeve Kararını (2004/68/JHA), Mağdurların Cezai Takibatlardaki Durumu Hakkındaki Avrupa Birliği Konseyi Çerçeve Kararını (2001/220/JHA) ve İnsan Ticaretiyle Mücadeleye ilişkin Avrupa Birliği Konseyi Çerçeve Kararını (2002/629/JHA) akılda tutarak;

Bu alanda ilgili diğer uluslararası belgeleri ve programları, özellikle Çocukların Ticari Amaçla Cinsel Sömürüsüne Karşı 1. Dünya Kongresinde (27-31 Ağustos 1996) kabul edilen Stockholm Beyannamesi ve Eylem Gündemini, Çocukların Ticari Amaçla Cinsel Sömürüsüne Karşı 2. Dünya Kongresinde (17-20 Aralık 2001) kabul edilen Yokohama Küresel Taahhüdünü, Çocukların Ticari Amaçla Cinsel Sömürüsüne karşı 2. Dünya Kongresine Hazırlık Konferansında (20-21 Kasım 2001) kabul edilen Budapeşte Taahhüdü ve Eylem Planını, 3. Zirveyi takiben kabul edilen ve Monako Konferansında (4-5 Nisan 2006) başlatılan “Çocuklara uygun bir dünya” Birleşmiş Milletler S-27/2 Genel Kurul Kararını ve “Çocuklar için ve çocuklarla bir Avrupa kurmak” adlı üç yıllık programını gerektiği gibi hesaba katarak;

Çocukları, fail kim olursa olsun, cinsel sömürü ve istismara karşı koruma ve mağdurlara yardım sağlama ortak amacına etkin şekilde katkıda bulunmaya kararlı olarak;

Her türlü cinsel sömürü ve istismara karşı mücadelenin önleyici, koruyucu ve ceza hukuku yönlerine odaklanan ve özel bir gözetim mekanizması kuran kapsamlı bir uluslararası belge hazırlama ihtiyacını göz önünde bulundurarak,

aşağıdaki gibi anlaşmışlardır:

1. Bölüm - Amaçlar, ayrımcılık yapmama ilkesi ve tanımlar

Madde 1 – Amaçlar

1. Bu Sözleşmenin amaçları:
 - a. çocukların cinsel sömürüsü ve istismarını engellemek ve bunlarla mücadele etmek;
 - b. cinsel sömürü ve istismara maruz çocuk mağdurların haklarını korumak;
 - c. çocukların cinsel sömürü ve istismarına karşı ulusal ve uluslararası işbirliği geliştirmektir.
2. Bu Sözleşme Taraflarca hükümlerinin etkin uygulamasını temin etmek için özel bir gözetim mekanizması kurar.

Madde 2 – Ayrımcılık yapmama ilkesi

Bu Sözleşme hükümlerinin Taraflarca uygulanması, özellikle mağdur haklarını koruma tedbirlerini kullanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasi veya diğer görüşler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlıkla bağlantı, mülk, doğum, cinsel eğilim, sağlık durumu, özürlülük veya diğer durumlar gibi hiçbir zeminde ayrımcılık yapılmamasını güvenceye alır.

Madde 3 – Tanımlar

Bu Sözleşme amacı için:

- a. “Çocuk” 18 yaşın altındaki herhangi bir kişi anlamına gelir;
- b. “Çocuğun cinsel sömürsü ve istismarı” bu Sözleşmenin 18 ila 23’üncü maddelerde belirtilen davranışları içerir;
- c. “Mağdur” cinsel sömürü veya istismara maruz kalan herhangi bir kişi anlamına gelir

2. Bölüm - Önleyici tedbirler

Madde 4 – İlkeler

Taraflardan her biri, çocukların cinsel sömürü ve istismarının her türünü engellemek ve çocukları korumak için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.

Madde 5 - Çocuklarla ilişki içinde çalışan kişilerin işe alımı, eğitimi ve bilinçlendirilmesi

1. Taraflardan her biri eğitim, sağlık, sosyal koruma, adli ve emniyet sektörleri ve spor, kültür ve boş zaman aktiviteleri ile ilgili alanlarda, çocuklarla düzenli ilişki içinde olan kişiler arasında çocukların hakları ve korunması bilincini teşvik etmek için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.
2. Taraflardan her biri, 1. fıkrada belirtilen kişilerin çocukların cinsel sömürsü ve istismarı, bunları tespit etme ve 12. maddenin 1. fıkrasında belirtilen olasılık ile ilgili yeterli bilgiye sahip olmalarını sağlamak için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.
3. Taraflardan her biri, kendi iç hukukuna uygun olarak, çocuklarla düzenli ilişki gerektiren bu mesleklere girişte bu meslek adaylarının çocuklara cinsel sömürü veya istismar fiillerinden hüküm giymemiş olduğundan emin olmak için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.

Madde 6 - Çocukların eğitimi

Taraflardan her biri, çocukların ilk ve orta öğretimde gelişen kapasitelerine uygun olarak, cinsel sömürü ve istismar risklerine ve kendilerini koruma yollarına ilişkin bilgi edinmelerini sağlamak için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır. Anne babalarla işbirliği içinde sağlanan bu bilgi, uygun olduğu hallerde cinselliğe ilişkin daha genel bir bilgi kapsamında verilir ve risk durumlarına, özellikle yeni bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanılmasını içeren durumlara dikkat çeker.

Madde 7 - Önleyici müdahale programları veya tedbirleri

Taraflardan her biri, Sözleşme uyarınca belirtilen suçlardan herhangi birini işleyebileceğinden çekinen kişilerin, uygun olduğu hallerde, işlenen suçun riskini değerlendirmek ve bu riski önlemek için tasarlanmış etkin müdahale programlarına veya tedbirlerine erişim sağlayabilmesini sağlar.

Madde 8 - Kamusal tedbirler

1. Taraflardan her biri, çocukların cinsel sömürüsü ve istismarı olgusu ve alınabilecek koruyucu tedbirler konusunda bilgi sağlayan kamuya yönelik bilinçlendirme kampanyaları geliştirir veya yürütür.
2. Taraflardan her biri, Sözleşme uyarınca belirlenen suçların reklamını yapan materyallerin yayımını önlemek veya yasaklamak için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.

Madde 9 - Çocukların, özel sektörün, medyanın ve sivil toplumun katılımı

1. Taraflardan her biri, gelişim kapasitelerine uygun olarak çocukların cinsel sömürü ve istismarı ile mücadeleyle ilişkin devlet politikalarının, programlarının ve diğer girişimlerin geliştirilmesi ve uygulanmasına çocukların katılımını teşvik eder.
2. Taraflardan her biri, özellikle bilgi ve iletişim teknolojisi sektörü, turizm ve seyahat endüstrisi, banka ve finans sektörleri olmak üzere özel sektörü ve sivil toplumu çocukların cinsel sömürü

ve istismarını önleme politikalarının detaylandırılmasına ve uygulanmasına katılmaya ve kendi kendine düzenleme veya ortak düzenleme yoluyla iç normlar uygulamaya teşvik eder.

3. Taraflardan her biri medyayı, medyanın bağımsızlığına ve basın özgürlüğüne saygı çerçevesinde, çocukların cinsel sömürü ve istismarının tüm yönlerine ilişkin uygun bilgi sağlanması için teşvik eder.
4. Taraflardan her biri, çocukları cinsel sömürü ve istismardan koruma ve bunları önleme amacıyla sivil toplum tarafından yürütülen, uygun olduğu hallerde fon kurma yolunu da içeren, proje ve programlarının finansmanını teşvik eder.

3. Bölüm - Uzman makamlar ve koordinasyon organları

Madde 10 - Koordinasyon ve işbirliği ulusal tedbirleri

1. Taraflardan her biri, özellikle eğitim sektörü, sağlık sektörü, sosyal hizmetler ve kolluk güçleri ve adli makamlar olmak üzere çocukların korunmasından, cinsel sömürü ve istismarlarının önlenmesinden ve buna karşı mücadeleden sorumlu farklı organların ulusal ve yerel düzeyde işbirliğini sağlamak için gereken tedbirleri alır.
2. Taraflardan her biri:
 - a. kendilerine belirli kaynaklar ve sorumluluklar temin edilmesini sağlayarak çocukların haklarının teşvik edilmesi ve korunması için bağımsız yetkili ulusal veya yerel kurumları;
 - b. kişisel verilerin korunmasına saygı göstererek, çocukların cinsel sömürüsü ve istismarı olgusunu gözlemlene ve değerlendirme amacıyla ulusal veya yerel seviyede ve sivil toplumla işbirliği içinde veri toplamak için mekanizmalar veya irtibat noktaları kurmak veya belirlemek için gereken yasal veya diğer tedbirleri alır.
3. Taraflardan her biri, çocukların cinsel sömürüsü ve istismarını daha iyi önlemek ve bunlarla daha iyi mücadele edebilmek için yetkili devlet makamları, sivil toplum ve özel sektör arasında işbirliğini teşvik eder.

4. Bölüm - Koruyucu tedbirler ve mağdurlara yardım

Madde 11 – İlkeler

1. Taraflardan her biri, mağdurlar, yakın akrabaları ve bakımlarından sorumlu kişiler için gereken desteği sağlamak amacıyla etkin sosyal programlar oluşturur ve multidisipliner yapılar kurar.
2. Taraflardan her biri mağdurun yaşı belirli değilse ve mağdurun bir çocuk olduğuna inanmak için nedenler varsa, yaşının tahkiki süresince mağdur çocuklar için sağlanan koruma ve yardım tedbirlerinin tanınmasını sağlamak için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.

Madde 12 - Cinsel sömürü veya istismar şüphesinin rapor edilmesi

1. Taraflardan her biri, çocuklarla ilişki içinde çalışması istenilen belirli meslek sahiplerine iç hukuk tarafından getirilen gizlilik kuralının, bu meslek sahiplerinin, bir çocuğun cinsel sömürü veya istismar mağduru olduğuna inanmak için makul nedenlerin olduğu herhangi bir durumu çocuk korumadan sorumlu servislere rapor etmeleri olasılığına engel teşkil etmemesini sağlamak için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.
2. Taraflardan her biri çocukların cinsel sömürüsü veya istismarı olduğunu bilen veya bu konuda, iyi niyetli şüphesi olan herhangi bir kişiyi bu durumu yetkili servislere bildirmesi için teşvik etmek üzere gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.

Madde 13 – Yardım hatları

Taraflardan her biri, gizlilik ve anonimliğe saygı içinde arayanlara danışma sağlamak üzere telefon veya İnternet yardım hatları gibi bilgi servisleri oluşturmayı teşvik etmek ve desteklemek için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.

Madde 14 – Mağdurlara yardım

1. Taraflardan her biri, mağdurların kısa veya uzun süreçte, fiziksel ve psiko-sosyal iyileşmelerine yardım etmek için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır. Bu fıkra uyarınca alınan tedbirler çocuğun görüşleri, ihtiyaçları ve kaygılarını dikkate alır.
2. Taraflardan her biri, kendi iç hukukunun sağladığı şartlar altında, mağdurlara yardım etmekle uğraşan sivil toplum örgütleri, diğer ilgili örgütler veya sivil toplumun diğer unsurlarıyla işbirliği yapmak için tedbirler alır.
3. Çocuğun anne-babası veya bakımından sorumlu kişi, çocuğun cinsel sömürüsü veya istismarına karışmış ise, 11. Maddenin 1. fıkrasının uygulanmasında ele alınan müdahale usulleri aşağıdakileri içerir:
 - varsayılan failin uzaklaştırılması ihtimali
 - mağdurun kendi aile ortamından çıkarılması olasılığını içerir. Bu çıkarılmanın şartları ve süresi çocuğun yüksek menfaatine uygun şekilde belirlenir.
4. Taraflardan her biri, mağdura yakın olan kişilerin, uygun olan hallerde, tedavi amaçlı yardımlardan, özellikle acil psikolojik bakımdan, yararlanmalarını sağlamak için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.

5. Bölüm - Müdahale programları ve tedbirleri

Madde 15 – Genel ilkeler

1. Taraflardan her biri, kendi iç hukukuna uygun olarak, çocuklara karşı cinsel nitelikli mükerrer suç riskini önleme ve en aza düşürme amacıyla 16. Maddenin 1 ve 2. fıkralarında belirtilen kişiler için etkin müdahale programları veya tedbirleri sağlar veya bunları geliştirir. Bu programlar ve tedbirler, iç hukukta belirlenen şartlara uygun olarak, dava sırasında, hapisane içinde ve dışında her daim erişilebilir olmalıdır.
2. Taraflardan her biri, kendi iç hukukuna uygun olarak, yetkili makamlar, özellikle sağlık hizmetleri ve sosyal hizmetler, ile adli makamlar ve 16. Maddenin 1 ve 2. fıkralarında belirtilen kişileri takipten sorumlu diğer organlar arasında ortaklık veya diğer

işbirliği türlerinin geliştirilmesini sağlar veya iyileştirir.

3. Taraflardan her biri, kendi iç hukukuna uygun olarak, uygun programlar ve tedbirlerin belirlenmesi amacıyla, bu Sözleşme uyarınca belirlenen suçların 16. Maddenin 1 ve 2. fıkralarında belirtilen kişiler tarafından muhtemel tekrarlanma riskleri ve tehlikeliliğinin bir değerlendirmesini öngörür.
4. Taraflardan her biri, kendi iç hukukuna uygun olarak, uygulanan programlar ve tedbirlerin etkinliğinin değerlendirmesini öngörür.

Madde 16 - Müdahale programları ve tedbirlerinin alıcıları

1. Taraflardan her biri, kendi iç hukukuna uygun olarak, bu Sözleşme uyarınca belirlenen suçlardan herhangi biri nedeniyle hakkında ceza davası bulunan kişilerin, savunma hakkına aykırı veya zarar verici olmayan şartlar altında ve adil ve tarafsız bir yargılamanın gerekliliklerine, özellikle masumiyet karinesi ilkesini düzenleyen kurallara saygı içinde, 15. Maddenin 1 fıkrasında belirtilen programları veya tedbirleri kullanmalarını sağlar.
2. Taraflardan her biri, kendi iç hukukuna uygun olarak, bu Sözleşme uyarınca belirlenen suçlardan herhangi birinden hüküm giyen kişilerin 15. Maddenin 1. fıkrasında belirtilen programlar veya tedbirlere katılabilmelerini sağlar.
3. Taraflardan her biri, kendi iç hukukuna uygun olarak, cinsel davranış problemlerine çözüm bulmak amacıyla cezai sorumluluk yaşının altında olanlar dahil cinsel suç işleyen çocukların gelişimsel ihtiyaçlarını karşılamak için müdahale programları veya tedbirlerinin geliştirilmesini veya uyarlanmasını sağlar.

Madde 17 - Bilgi ve rıza

1. Taraflardan her biri, kendi iç hukukuna uygun olarak, 16. maddede belirtilen kendilerine müdahale programları veya tedbirleri Önerilen kişilerin, önerinin nedenleri hakkında tümüyle bilgilendirilmelerini ve program ve tedbir hakkında tam bilgi sahibi olarak rıza göstermelerini sağlar.
2. Taraflardan her biri, kendi iç hukukuna uygun olarak, kendilerine müdahale programları veya tedbirleri önerilen kişilerin bunları

reddedebilmelerini ve hüküm giymiş kişiler söz konusu olduğunda, bu reddin muhtemel sonuçlarının farkında olmalarını sağlar.

6. Bölüm - Maddi ceza hukuku

Madde 18 – Cinsel istismar

1. Taraflardan her biri aşağıdaki kasti fiilin suç kapsamına girmesini sağlamak için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır:
 - a. ulusal hukukun ilgili hükümlerine göre yasal olarak cinsel erginlik yaşına gelmemiş olan bir çocukla cinsel faaliyetlerde bulunmak;
 - b. bir çocukla aşağıdaki yollarla cinsel faaliyette bulunulması halinde:
 - zor, güç veya tehdit kullanma; veya
 - aile içi dahil, çocuk üzerinde güven, yetki veya etki gerektiren mevki kullanarak istismar; veya
 - özellikle bir zihinsel veya fiziksel özrürlülüğü veya bağımlılığı sebebiyle, çocuğun özellikle savunmasız bir durumundan yararlanarak istismar.
2. Yukarıdaki 1. fıkra amacına uygun olarak, Taraflardan her biri bir çocukla cinsel faaliyette bulunmanın yasak olduğu yaş alt sınırına karar verir.
3. 1.a fıkrasının hükümleri, küçükler arasında rızaya dayalı cinsel faaliyetleri düzenlemeye yönelik değildir.

Madde 19 - Çocuk fuhuşuna ilişkin suçlar

1. Taraflardan her biri, aşağıdaki kasti davranışların suç kapsamına girmesini sağlamak için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır:
 - a. bir çocuğu fuhuş için işe almak veya bir çocuğun fuhuşa katılmasına neden olmak;
 - b. bir çocuğu fuhuş için zorlamak veya bu amaçla, bir çocuk üzerinden kazanç sağlamak veya çocuğu istismar etmek;
 - c. çocuk fuhuşuna başvurmak.
2. Bu madde kapsamında, “çocuk fuhuşu” ifadesi; ödeme olarak para veya herhangi bir ücret ya da bedel verilmesi veya vaat edilmesi

karşılığında, bu ödemenin, vadin veya bedelin çocuğa mı yoksa üçüncü bir kişiye mi yapıldığına bakılmaksızın, bir çocuğu cinsel faaliyetler için kullanma eylemi anlamına gelir.

Madde 20 – Çocuk pornografisine ilişkin suçlar

1. Taraflardan her biri aşağıdaki kasti davranışın, hakkı olmadan işlenmesi halinde, suç kapsamına girmesini sağlamak için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır:
 - a. çocuk pornografisi üretimi;
 - b. çocuk pornografisi teklifi veya sağlanması;
 - c. çocuk pornografisi dağıtımı veya yayınlanması;
 - d. kendisi veya başkası için çocuk pornografisi temin etmek;
 - e. çocuk pornografisine sahip olmak;
 - f. bilgi ve iletişim teknolojileri yoluyla bilerek çocuk pornografisine erişim sağlamak..
2. Bu madde kapsamında, “çocuk pornografisi” ifadesi; görsel olarak bir çocuğun gerçek veya temsili açık cinsel ilişkiye girdiğini ortaya koyan veya bir çocuğun cinsel organlarının cinsel amaç öncelikli olarak her türlü gösterimini içeren herhangi bir materyali ifade eder.
3. Taraflardan her biri, aşağıda belirtilen pornografik materyallerin üretimi ve sahipliğine 1 a ve e fıkralarını kısmen veya tamamen uygulamama hakkını saklı tutabilir:
 - tamamen temsili sunumlardan veya var olmayan bir çocuğun görüntülerinden oluşan;
 - 18. Maddenin 2. fıkrasının uygulanmasında belirlenen yaşa ulaşmış ve bu görüntüleri kendi rızalarıyla ve sadece kendi özel kullanımları için üretilen ve üyelerinde bulunduran çocukları içeren.
4. Taraflardan her biri, 1 f fıkrasını uygulamama hakkını, kısmen veya tamamen, saklı tutabilir

Madde 21- Bir çocuğun pornografik gösterilere katılımına ilişkin suçlar

1. Taraflardan her biri, aşağıdaki kasti fiilin suç kapsamına girmesini sağlamak için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır:

- a. bir çocuğu pornografik gösterilere katılması için işe almak veya bir çocuğun böyle gösterilere katılımına neden olmak;
 - b. bir çocuğu pornografik gösterilere katılması için zorlamak veya bir çocuk üzerinden kazanç sağlamak veya bu amaçla çocuğu her türlü istismar etmek;
 - c. bilerek çocukların katılımını içeren pornografik gösterilere katılmak.
2. Taraflardan her biri, l c fıkrasının çocukların l a veya b fıkralarına uygun olarak işe alındığı veya icbar edildiğı durumlara uygulanmasını kısıtlama hakkını saklı tutabilir.

Madde 22 - Çocukların suistimali

Taraflardan her biri, cinsel amaçlarla, 18. Maddenin 2. fıkrasının uygulanmasında belirlenen yaşa ulaşmamış bir çocuğun katılım olmadan da olsa cinsel sömürü veya cinsel faaliyetlere tanık olmasına kasten neden olmanın suç olarak düzenlenmesi için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.

Madde 23- Çocukların cinsel amaçlar için teşviki

Taraflardan her biri, 18. Maddenin 2. fıkrasının uygulanmasında belirlenen yaşa ulaşmamış bir çocuğa, bilgi ve iletişim teknolojileri yoluyla bir yetişkinin, 18. Maddenin l a fıkrası veya 20. Maddenin l a fıkrası uyarınca belirlenen suçlardan herhangi birini işlemek amacıyla kasten buluşma teklifinde bulunmasını, bu teklifi takiben söz konusu buluşmayla sonuçlanacak icra hareketlerinin gerçekleşmesi halinde, suç olarak düzenlemek için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.

Madde 24 - İştirak ve teşebbüs

1. Taraflardan her biri, bu Sözleşme uyarınca belirlenen suçlardan herhangi birine yardım ve yataklığın kasten işlenmesinin suç olarak düzenlenmesi için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.
2. Taraflardan her biri bu Sözleşme uyarınca belirlenen suçlardan herhangi birine teşebbüsün kasten işlenmesinin suç olarak düzenlenmesi için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.

3. Taraflardan her biri, 20. Maddenin l b, d, e ve f fıkraları, 21. Maddenin l c fıkrası, 22 ve 23. Maddeler uyarınca belirlenen suçlara ikinci fıkranın kısmen veya tamamen uygulanmaması hakkını saklı tutabilir.

Madde 25 – Yargı yetkisi

1. Taraflardan her biri, bu Sözleşme uyarınca belirlenen herhangi bir suçun:
 - a. kendi ülkesinde; veya
 - b. o Tarafın bayrağını taşıyan bir gemi üzerinde; veya
 - c. o Tarafın kanunları altında kayıtlı bir hava taşıtının içinde; veya
 - d. kendi vatandaşlarından biri tarafından; veya
 - e. kendi ülkesinde sürekli ikamet adresi olan bir kişi tarafından işlenmesi halinde, bu suçlar üzerinde yargı yetkisi kurmak için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.
2. Taraflardan her biri, suç kendi vatandaşlarından birine veya kendi topraklarında mutlak ikametgâhı olan bir kişiye karşı işlendiğinde, bu Sözleşme uyarınca belirlenen herhangi bir suç hakkında yargı yetkisi kurmak için gereken yasal ve diğer tedbirleri almaya çaba gösterir.
3. Taraflardan her biri, imza sırasında veya onay, kabul, tasdik veya katılım belgelerini tevdi ederken, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine hitaben yazılmış bir beyan yoluyla, bu maddenin l e fıkrasında düzenlenen yargılama yetkisi kurallarını uygulamama veya sadece belirli durum ve şartlarda uygulama hakkını saklı tuttuğunu beyan edebilir.
4. Taraflardan her biri, bu Sözleşmenin 18, 19. Maddeleri, 20. Maddesinin l a fıkrası ve 21. Maddenin l a ve b fıkrası gereğince belirlenen suçların kovuşturulması amacıyla 1 d fıkrasının söz konusu olduğu durumlarda yargılama yetkisinin, fiillerin işlendikleri yerde de suç olarak düzenlenmiş olması şartına bağlı olmamasını sağlamak için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.
5. Taraflardan her biri, imza sırasında veya onay, kabul, tasdik veya katılım belgelerini tevdi ederken, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine hitaben yazılmış bir beyan yoluyla, 18. Maddenin l b fıkrasının ikinci ve üçüncü alt paragrafları uyarınca belirlenen suçlara ilişkin

bu maddenin 4. paragrafının uygulanmasını sınırlama hakkının vatandaşının mutlak ikametgahının kendi toprakları üzerinde olduğu durumlarla saklı tuttuğunu açıklayabilir.

6. Taraflardan her biri, bu Sözleşmenin 18, 19. maddeleri, 20. maddesinin l a fıkrası ve 21. maddesi gereğince belirlenen suçların kovuşturulması amacıyla l d ve e fıkraları söz konusu olduğunda yargılama yetkisinin ancak mağdurun bildirimini veya suçun işlendiği ülkenin şikayeti üzerine kovuşturma açılacağı şartına bağlı olmamasını sağlamak için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.
7. Taraflardan her biri, varsayılan suçlunun kendi ülkesinde olduğu ve yalnızca uyuşu nedeniyle sanığı başka bir Tarafa iade etmediği hallerde, bu Sözleşme uyarınca belirlenen suçlar üzerinde yargılama yetkisini kurmak için gereken yasal ve diğer tedbirleri alır.
8. Bu Sözleşme uyarınca, birden çok Tarafın varsayılan bir suç üzerinde yargılama yetkisinin bulunduğunu iddia ettikleri hallerde, İlgili taraflar, uygun olduğu takdirde kovuşturma için en uygun yargı yetkisini belirlemek amacıyla görüşür.
9. Uluslararası hukukun genel kuralları saklı kalmak koşuluyla, bu Sözleşme kendi iç hukuku gereğince bir Taraf tarafından uygulanan herhangi bir cezai yargı yetkisini hariç tutmaz.

Madde 26- Tüzel Kişilerin Sorumluluğu

1. Taraflardan her biri, bu Sözleşme uyarınca öngörülen ve tüzel kişilik içinde aşağıda sayılanlara dayalı olarak lider pozisyonuna sahip herhangi bir gerçek kişi tarafından, tüzel kişilik çıkarına, gerek bireysel gerekse tüzel kişiliğin bir organının parçası sıfatıyla işlenen bir suçtan bir tüzel kişiliğin sorumlu tutulabilmesi için gerekli yasal veya diğer tedbirleri alır:
 - a. Tüzel kişiliği temsil gücü
 - b. Tüzel kişilik adına karar alma yetkisi
 - c. Tüzel kişilik içerisinde kontrol yetkisi
2. Paragraf l'de daha önce öngörülen haller dışında, paragraf l'de bahsedilen gerçek kişinin denetim ve kontrolünün yokluğu, bu tüzel kişiliğin yararına olarak tüzel kişilik otoritesi altında hareket eden bir gerçek kişi tarafından bu Sözleşmeye göre suç sayılan bir eylemin işlenmesini mümkün kılıyorsa, taraflardan her biri tüzel

kişiliğın sorumlu tutulabilmesini sağlamak için gerekli yasal ve diğler tedbirleri alır.

3. Tarafın hukuk kurallarına göre tüzel kişiliğın sorumluluğu cezai, hukuki ya da idari olabilir.
4. Bu tür bir sorumluluk, suçu işleyen gerçek kişilerin cezai sorumluluğuna hâlel getirmez.

Madde 27 - Yaptırımlar ve Tedbirler

1. Taraflardan her biri, bu Sözleşmedeki suçların ciddiyeti göz önünde bulundurularak etkin, makul ve caydırıcı yaptırımlarla cezalandırılmasını sağlamak için gerekli yasal ve diğler tedbirleri alır. Bu yaptırımlar, suçlu iadesine yol açabilecek hürriyeti bağlayıcı cezalan da içerir.
2. Taraflardan her biri, 26. madde uyarınca sorumlu görülen tüzel kişilere cezai ve cezai olmayan para cezalarını ve özellikle aşağıda sıralanan tedbirler gibi başka tedbirleri de içeren etkin, orantılı ve caydırıcı yaptırımların uygulanmasını sağlamak için gerekli yasal ve diğler tedbirleri alır:
 - a. Kamusal menfaatlerden ve yardımından men;
 - b. Ticari faaliyetlerden devamlı ya da geçici olarak men;
 - c. Adli denetim altına almak;
 - d. Tasfiye.
3. Taraflardan her biri;
 - a. Bu Sözleşmedeki suçların işlenmesinde veya işlenmesine yardım için kullanılan mallar, belgeler ve diğler araçlara bu tür suçlardan elde edilen kazanca veya değeri bu tür kazanca denk gelen mal varlığına el koyma ve bunların müsaderesi için;
 - b. Bu Sözleşmedeki suçların işlenmesi için kullanılan herhangi bir müessesenin, iyi niyetli üçüncü kişilerin haklarına hâlel getirmeksizin, geçici ya da daimi olarak kapatılmasını ya da suçlunun çocuklarla teması içeren ve icrası sırasında suçların işlendiği mesleki veya gönüllü faaliyetlerden men edilmesini sağlamak için gerekli yasal ve diğler tedbirleri alır.
4. Taraflardan her biri, faillerle ilgili olarak velayet hakkının kaldırılması ya da hükümlü kişilerin gözetimi veya denetimi gibi başka tedbirler benimseyebilir.

5. Taraflardan her biri, bu madde uyarınca müsadere edilen mal varlığı veya suçtan elde edilen kazancın, bu Sözleşme uyarınca öngörülen suçların mağdurları için önleme ve yardım programlarını finanse etmek üzere özel bir fona tahsis edilmesini sağlayabilir.

Madde 28 - Ağırlaştırıcı durumlar

Taraflardan her biri, aşağıdaki durumların, suçu oluşturan unsurların bir parçası olmadıkları takdirde, iç hukukun ilgili hükümlerine uygun olarak, bu Sözleşmedeki suçlara ilişkin yaptırımlara karar verilirken ağırlaştırıcı durum olarak değerlendirilmesini sağlamak için gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır:

- a. Suç mağdurun fiziksel ve akıl sağlığına ciddi olarak zarar vermişse;
- b. Suçun öncesinde veya beraberinde işkence veya ciddi şiddet eylemleri olduysa;
- c. Suç özel olarak savunmasız bir mağdura karşı işlenmişse;
- d. Suç ailenin bir üyesi tarafından, çocukla beraber yaşayan bir şahıs ya da yetkisini kötüye kullanan bir kişi tarafından işlenmişse;
- e. Suç beraber hareket eden birkaç kişi tarafından işlenmişse;
- f. Suç bir suç örgütü çerçevesinde işlenmişse;
- g. Fail daha önce aynı türden bir suçtan hüküm giymişse.

Madde 29 - Önceki mahkumiyetler

Taraflardan her biri, yaptırımlara karar verirken bu Sözleşme uyarınca öngörülen suçlara ilişkin olarak başka bir Tarafça alınan nihai kararları göz önüne alma imkânını sağlayıcı gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır.

7. Bölüm- Soruşturma, Kovuşturma ve Usul Hukuku

Madde 30 – İlkeler

1. Taraflardan her biri soruşturmanın ve ceza davasının çocukların yüksek menfaatlerine uygun ve haklarına saygı içinde yürütülmesini sağlamak için gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır.
2. Taraflardan her biri, soruşturma ve ceza davasının çocuğun yaşadığı travmayı ağırlaştırmamasını ve uygun olduğunda cezai cevaba yardımın eşlik etmesini sağlayarak mağdurlara karşı koruyucu bir yaklaşım benimser.
3. Taraflardan her biri soruşturma ve ceza davalarının öncelikli olarak ele alınmasını ve haksız gecikmeler olmaksızın yerine getirilmesini sağlar.
4. Taraflardan her biri, bu bölüm altındaki tedbirlerin İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Sözleşmesinin 6. Maddesine uygun olarak adil ve tarafsız yargılamanın gerekleri ve savunma haklarına hanel getirmemesini sağlar.
5. Taraflardan her biri, kendi iç hukukun temel kurallarına uygun olarak,
 - Bu Sözleşme uyarınca öngörülen suçların mümkün olduğunda gizli operasyonlara da izin vererek etkin bir şekilde soruşturulması ve kovuşturulmasını sağlamak;
 - Madde 20'deki suçların mağdurlarını, özellikle bilgi ve iletişim teknolojileri yoluyla yayınlanan veya iletilen fotoğraf ve görüntü kayıtları gibi çocuk pornografisi materyallerini analiz ederek belirlemek için birimler ve soruşturma hizmetleri sağlamak için gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır.

Madde 31 – Genel koruma tedbirleri

1. Taraflardan her biri, mağdurların özellikle tanık sıfatıyla hak ve çıkarlarını korumak için soruşturma ve cezai davalarının her aşamasında, özellikle aşağıda belirtilen yollarla gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır:
 - a. Mağdurları, ifade sırasındaki hakları ve kendilerine tahsis edilen hizmetler ve böyle bir bilgiyi istemediklerini ifade etmedikleri

sürece şikayetleri konusundaki gelişmeler, ücretler, soruşturma ve davanın genel seyri ve bu aşamalardaki rolleri ile davaların sonuçları hakkında bilgilendirmek;

- b. En azından mağdurların ve ailelerinin tehlikede olabileceği durumlarda, yargılanan ya da hüküm giyen kişinin geçici ya da tamamen serbest bırakıldığı konusunda gerektiğinde bilgilendirilebilmelerini sağlamak;
 - c. İç hukukun usul kurallarına uygun şekilde, delillerden haberdar olmalarını, delil sağlamalarını ve görüşlerinin, ihtiyaçlarının ve endişelerinin doğrudan ya da bir aracı ile alınması ve değerlendirilmesi yöntemlerini seçmelerini sağlamak;
 - d. Hak ve çıkarlarının tam olarak temsil edilmesi ve dikkate alınması için uygun destek hizmetlerini sağlamak;
 - e. Mahremiyetlerini, kimliklerini ve görünüş şekillerini korumak ve iç hukuka uygun tedbirler alarak kimliklerinin tespit edilmesine yol açacak her türlü bilginin yayılmasını engellemek;
 - f. Kendilerinin, ailelerinin ve tanıklarının yıldırma, kısıp ve çifte mağduriyetten korunmalarını sağlamak;
 - g. Yetkili makamlar, çocuğun yüksek çıkarları ya da soruşturma veya kovuşturmanın gerekleri için başka türlü karar vermedikçe mağdurların ve failerin soruşturma ve mahkeme binalarında doğrudan temasta olmamalarını sağlamak;
2. Taraflardan her biri mağdurlara, yetkili makamlarla ilk temaslarından itibaren ilgili adli ve idari işlemler hakkında bilgi almalarını garanti eder.
 3. Taraflardan her biri mağdurların, ceza davasında taraf sıfatı alabilecek konumda iseler, şartlarını haiz oldukları takdirde, ücretsiz olarak adli yardım almalarını sağlar.
 4. Taraflardan her biri, iç hukuka göre mağdur bir ceza davasında taraf olabilecek durumdaysa ve velisi olan kişiler çocukla aralarındaki çıkar çatışmasının sonucu olarak bu davada çocuğu temsil etme yetkisinden yoksun bırakılmışsa, adli makamların mağdur için özel bir temsilci tayin etmesini sağlar.
 5. Taraflardan her biri, yasal ya da diğer tedbirler yoluyla ve iç hukukunun öngördüğü şartlara uygun olarak, grup, vakıf, dernek veya devlete bağlı örgütler ya da sivil toplum örgütlerinin işbu Sözleşmedeki suçlarla ilgili cezai işlemler boyunca buna rıza

gösteren mağdurlara yardım ve destek sağlamalarına imkân tanır.

6. Taraflardan her biri bu maddenin hükümlerine uygun olarak mağdurlara verilen bilginin yaşlarına ve olgunluklarına uygun şekilde ve anlayabildikleri dilde verilmesini sağlar.

Madde 32 - İşlemlerin Başlatılması

Taraflardan her biri işbu Sözleşmedeki suçların soruşturulması ve kovuşturulmasının mağdur tarafından yapılan bir açıklama ya da suçlamaya dayandırılmamasını ve mağdur ifadelerini geri alsa bile işlemlerin devam etmesini sağlamak için gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır.

Madde 33 - Zaman Aşımı

Taraflardan her biri, Madde 18, 19 paragraf l a ve b ile madde 21 paragraf l a ve b maddelerinde düzenlenen suçlar bağlamında başlatılacak takibat işlemleri için zamanaşımı süresinin, mağdur, reşit yaşa geldikten sonra ve söz konusu suçun ağırlığıyla orantılı olarak etkili takibat işlemlerinin başlatılmasına izin verilmesini sağlayacak yeterli sürenin verilmesini temin için gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır.

Madde 34 – Soruşturmalar

1. Taraflardan her biri, soruşturmalardan sorumlu kişilerin, birimlerin ya da servislerin çocukların cinsel sömürü ve istismarı ile mücadele alanında uzmanlaşmış olmaları ya da kişilerin bu amaçla eğitilmiş olmaları için gerekli tedbirleri kabul eder. Bu birim ve servisler yeterli mali kaynaklara sahip olmalıdırlar.
2. Taraflardan her biri mağdurun gerçek yaşıyla ilgili belirsizliğin cezai soruşturmanın başlatılmasına engel olmamasını sağlamak için gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır.

Madde 35- Çocuğun ifadesinin alınması

1. Taraflardan her biri aşağıdakileri sağlamak için gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır:
 - a. Çocukla yapılacak mülakatın, yetkili makamlara vakalar bildirildikten sonra haksız bir gecikme olmaksızın gerçekleştirilmesi;
 - b. Çocukla yapılacak mülakatın, gerekli görülüyorsa, bu amaçla tasarlanmış ya da uygun hale getirilmiş binalarda gerçekleştirilmesi;
 - c. Çocukla yapılacak mülakatın bu amaçla eğitilmiş profesyoneller tarafından gerçekleştirilmesi;
 - d. Mümkün ve uygunsa, çocukla yapılacak bütün mülakatların aynı kişiler tarafından gerçekleştirilmesi;
 - e. Çocukla yapılacak mülakatların cezai işlemlerin amacı için gerekli olan kadar ve mümkün olduğunca sınırlı tutulması;
 - f. Çocuğa, yasal temsilcisinin ya da uygun olduğu takdirde kendi seçeceği bir yetişkinin, bu kişiye yönelik aksi yönde bir karar alınmamışsa, eşlik etmesi.
2. Taraflardan her biri, mağdurla ya da çocuk tanıkla yapılan tüm mülakatların sesli-görüntülü olarak kaydedilmesini ve bu kayıtların gerektiğinde iç hukuktaki kurallara uygun olarak mahkeme işlemlerinde delil olarak kabul edilmesini sağlamak için gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır.
3. Mağdurun yaşı konusunda bir belirsizlik ve mağdurun çocuk olduğuna inanılacak sebepler var ise, yaşının doğrulanması beklenilirken paragraf 1 ve 2'deki tedbirler uygulanır.

Madde 36 - Ceza mahkemesi işlemleri

1. Taraflardan her biri, hukuki mesleklerin bağımsızlığını yöneten kurallara saygı içinde, çocuk hakları ve çocukların cinsel sömürü ve istismar konusunda eğitimlerin ceza mahkemesi işlemlerine katılan bütün kişiler, özellikle de hakim, savcı ve avukatlar için temin edilmesini sağlamak amacıyla gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır.
2. Taraflardan her biri, iç hukukundaki kurallara göre, aşağıdakilerin sağlanması için gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır:
 - a. Hâkimin duruşmayı kamuya kapalı olarak gerçekleştirebilmesi;
 - b. Mağdurun duruşma salonunda fiziksel olarak bulunmadan, özellikle uygun iletişim teknolojileri aracılığıyla, dinlenilebilmesi.

8. Bölüm- Verilerin kaydedilmesi ve saklanması

Madde 37 - Hüküm giymiş cinsel suç failleri hakkındaki ulusal verilerin kaydedilmesi ve saklanması

1. İşbu Sözleşmedeki suçların engellenmesi ve kovuşturulması için taraflardan her biri, iç hukuklarında kişisel verilerin korunması hakkındaki hükümlere ve diğer uygun kural ve garantilere uygun olarak, işbu Sözleşmedeki suçlardan birinden hüküm giymiş bir şahsın kimliği ve genetik profili (DNA) ile ilgili verinin toplanması ve saklanması için gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır.
2. Taraflardan her biri, imza tarihinde ya da onay, kabul, tasdik veya katılım belgelerini teslim ederken, Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine paragraf l'deki amaç için sorumlu tek ulusal makamın ismini ve adresini verir.
3. Taraflardan her biri, paragraf l'de bahsedilen bilgilerin iç hukukunda ve ilgili uluslararası belgelerde belirlenen koşullara uygun olarak bir başka Tarafın yetkili makamına aktarılmasını sağlamak için gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır.

9. Bölüm- Uluslararası İşbirliği

Madde 38 - Uluslararası işbirliği için genel ilke ve tedbirler

1. Taraflar işbu Sözleşmenin hükümleri uyarınca ve tek ya da iki taraflı mevzuat ve iç hukuklar temelinde mutabık kalınmış ilgili uygulanabilir uluslararası ve bölgesel belge ve düzenlemelerin uygulanması yoluyla, aşağıdaki amaçlar doğrultusunda mümkün olduğunca işbirliği yaparlar:
 - a. Çocuklara yönelik cinsel sömürü ve istismarı engelleme ve mücadele;
 - b. Mağdurları koruma ve yardım sağlama;
 - c. İşbu Sözleşmedeki suçlara ilişkin soruşturma ve işlemler yürütme;
2. Taraflardan her biri bu Sözleşmedeki suçların ikamet ettikleri ülkenin dışında bir Tarafın topraklarındaki mağdurlarının ikamet ettikleri Devletin yetkili makamları önünde şikayette bulunabilmelerini

sağlamak için gerekli yasal ve diğer tedbirleri alır.

3. Bir anlaşmanın varlığı şartıyla cezai konularda karşılıklı adli yardım ya da iade gerçekleştiren bir Taraf, bu tür bir anlaşma imzalamadığı bir Taraftan adli yardım ya da iade talebi alırsa, işbu Sözleşme kapsamındaki suçlar için bu Sözleşmeyi cezai konularda adli yardımlaşma ve iade için yasal temel olarak alabilir.
4. Taraflardan her biri, uygun olan hallerde, üçüncü ülkeler yararına düzenlenen gelişim için yardım programları içine çocuklara yönelik cinsel sömürü ve istismarın önlenmesi ve bunlarla mücadeleyi entegre etmeye çalışır.

10. Bölüm- İzleme Mekanizması

Madde 39 – Taraflar Komitesi

1. Taraflar Komitesi Sözleşme Taraflarının temsilcilerinden oluşur.
2. Taraflar Komitesi Avrupa Konseyi Genel Sekreteri tarafından toplanır, ilk toplantısı işbu Sözleşmenin onuncu imzayla yürürlüğe girmesinden sonraki bir yıl içerisinde gerçekleştirir. Daha sonra ise Genel Sekreterin ya da Tarafların en az üçte birinin talebi ile toplanır.
3. Taraflar Komitesi kendi iç usulünü benimser.

Madde 40 – Diğer temsilciler

1. Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi, İnsan Hakları Komiseri, Avrupa Suç Sorunları Komitesi (CDPC) ve bunların yanı sıra diğer ilgili Avrupa Konseyi hükümetlerarası komitelerinin her biri Taraflar Komitesine bir temsilci atar.
2. Bakanlar Komitesi, Taraflar Komitesine danıştıktan sonra Avrupa Konseyinin diğer organlarını bu sonuncuya bir temsilci tayin etmeye davet edebilir.
3. Sivil toplum temsilcileri, özellikle de sivil toplum örgütleri, Avrupa Konseyinin ilgili kurallarıyla oluşturulan usulleri takip ederek Taraflar Komitesine gözlemci olarak katılabilirler.
4. Paragraf 1-3 kapsamında atanan temsilciler Taraflar Komitesinin toplantılarına oy hakları olmadan katılırlar.

Madde 41- Taraflar Komitesinin görevleri

1. Taraflar Komitesi Sözleşmenin uygulanışını izler. Taraflar Komitesinin usul kuralları, Sözleşmenin uygulanışını değerlendirmekte kullanılan usulleri belirler.
2. Taraflar Komitesi, Devletlerin çocukların cinsel sömürü ve istismarını engelleme kapasitelerini geliştirmek için aralarında bilgi, deneyim ve iyi uygulamaların değişimini, bunların toplanmasını ve analizini kolaylaştırır.
3. Taraflar Komitesi ayrıca uygun olduğunda;
 - a. İşbu Sözleşme altında yapılan çekinceler veya bildirelerin etkisi ve problemlerin belirlenmesi dahil olmak üzere işbu Sözleşmenin etkin olarak kullanımı ve uygulanmasını kolaylaştırır;
 - b. İşbu Sözleşmenin uygulanışına ilişkin her hangi bir sorunla ilgili görüş bildirir ve önemli hukuksal, politik veya teknolojik gelişmeler hakkında bilgi alışverişi sağlar.
4. Taraflar Komitesine işbu maddeden doğan görevlerini yerine getirmede Avrupa Konseyi Genel Sekreterliği yardım eder.
5. Avrupa Suç Sorunları Komitesi (CDPC) bu maddenin 1, 2 ve 3. paragraflarında bahsedilen faaliyetlerden düzenli aralıklarla bilgilendirilir.

11. Bölüm- Diğer uluslararası belgelerle ilişki

Madde 42 - Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ve Çocuk Satışı, Çocuk Fuhuşu ve Çocuk Pornografisi Ek Protokolü ile ilişki

İşbu Sözleşme, Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi ve Çocuk Satışı, Çocuk Fuhuşu ve Çocuk Pornografisi Ek Protokolünden doğan hak ve yükümlülükleri etkilemez; Sözleşmenin amacı bu belgelerle inşa edilen korumayı güçlendirmek ve içerdikleri standartları geliştirmek ve tamamlamaktır.

Madde 43- Diğer uluslararası belgelerle ilişki

1. İşbu Sözleşme, Taraf ülkelerin taraf oldukları ya da olacakları ve işbu Sözleşme kapsamındaki konularda hüküm içeren ve cinsel

istismar ve sömürünün çocuk mağdurları için daha geniş koruma ve yardım sağlayan diğer uluslararası belgelerin hükümlerinden doğan hak ve yükümlülükleri etkilemez.

2. İşbu Sözleşme Tarafları, bu Sözleşmenin ele aldığı konularla ilgili olarak, hükümlerini desteklemek ve güçlendirme ve içerdiği ilkelerin uygulanmasını kolaylaştırmak için kendi aralarında ikili ya da çoklu anlaşmalar imzalayabilirler.
3. Avrupa Birliği üyesi olan Taraflar, karşılıklı ilişkilerinde, işbu Sözleşmenin amaç ve hedeflerine ve diğer Taraflarla tam olarak uygulanışına hanel getirilmeden, belirli bir duruma ilişkin uygulanabilir ve konuyla ilgili Topluluk ve Avrupa Birliği kuralları varsa bu Topluluk ve Avrupa Birliği kurallarına uyarlar.

12. Bölüm- Sözleşmede yapılacak değişiklikler

Madde 44 – Değişiklikler

1. Tarafların herhangi biri tarafından işbu Sözleşmede yapılacak değişiklik teklifleri, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirilmeli ve Sekreter tarafından Avrupa Konseyi Üye Devletlerine, imzalayan tüm Devletlere, taraf tüm devletlere, Avrupa Topluluğuna, 45'inci maddenin 1'inci paragrafı uyarınca Sözleşmeyi imzalamaya çağırılan Devletler ve 46'ncı maddenin 1'inci paragrafı uyarınca işbu sözleşmeyi kabule çağırılan Devletlere iletilir.
2. Taraflardan birinin teklif ettiği değişiklik Avrupa Suç Sorunları Komitesi'ne (CDPC) iletilir ve bu Komite Bakanlar Komitesine teklif edilen bu değişiklik ile ilgili görüşünü sunar.
3. Bakanlar Komitesi, teklif edilen değişikliği ve CDPC tarafından sunulmuş görüşleri değerlendirir ve işbu Sözleşmeye taraf olan üye olmayan Devletlere danıştıktan sonra değişikliği onaylayabilir.
4. 3. paragrafa uygun olarak Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilen değişiklik metni Tarafların kabulüne sunulur.
5. 3. paragrafa uygun olarak Bakanlar Komitesi tarafından kabul edilen herhangi bir değişiklik, bütün Tarafların Genel Sekretere değişikliği kabul ettiklerini bildirdikleri tarihten sonra bir aylık sürenin geçmesini takiben gelen ayın ilk günü yürürlüğe girer.

13. Bölüm- Nihai Hükümler

Madde 45 - Sözleşmenin İmzalanması ve Yürürlüğe Girmesi

1. İşbu Sözleşme, Avrupa Konseyi Üye Devletlerinin, hazırlanışına katılan üye olmayan Devletlerin ve Avrupa Topluluğunun imzasına açıktır.
2. İşbu Sözleşme onay, kabul veya tasdike tabidir. Onay, kabul veya tasdik belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine bildirilir.
3. İşbu Sözleşme en az 3 Avrupa Konseyi üye Devleti dahil olmak üzere imzası bulunan 5 ülkenin 2. Paragraftaki hükümlere göre Sözleşmeye bağlı kalacağını bildirdiği tarihten sonra üç aylık sürenin bitmesini takiben gelen ayın ilk günü yürürlüğe girer.
4. Paragraf 1 'de bahsedilen veya Avrupa Topluluğuna üye Sözleşmeye bağlı kalma rızası gösteren her hangi bir Devlet için Sözleşme, onay, kabul veya tasdik belgelerinin teslim tarihinden sonra üç aylık sürenin bitmesini takiben gelen ayın ilk günü yürürlüğe girer.

Madde 46 – Sözleşmeye Katılım

1. İşbu Sözleşme yürürlüğe girdikten sonra, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Taraflara danışarak ve onların oybirliğiyle rızalarını alarak, Sözleşmenin hazırlanışına katılmayan ve Avrupa Konseyi üyesi olmayan her hangi bir Devleti, Avrupa Konseyi Tüzüğü'nün 20. Maddesinin d bendinde belirtilen çoğunluk tarafından ve Bakanlar Komitesinde yer alma hakkı bulunan Tarafların temsilcilerinin oybirliği ile alınan bir kararla Sözleşmeyi kabul etmeye davet eder.
2. Sözleşmeyi kabul eden her hangi bir Devlet için Sözleşme, katılım belgelerinin Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine iletildiği tarihten sonra üç aylık sürenin bitmesini takiben gelen ayın ilk günü yürürlüğe girer.

Madde 47 - Ülke Katılımı

1. Her Devlet veya Avrupa Topluluğu imza sırasında veya onay, kabul, tasdik ve katılım belgelerini verirken, işbu Sözleşmenin uygulanacağı toprakları belirleyebilir.

2. Her Devlet, daha sonraki bir tarihte Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine bir bildirmeyle işbu Sözleşmenin bildirmede belirtilmiş başka topraklarda ve uluslararası ilişkilerinden sorumlu olduğu ya da adına girişimde bulunabildiği başka topraklarda da uygulanacağını bildirebilir. Bu tür bir toprak için Sözleşme, Genel Sekreterliğin bu tür bir tebliği aldığı tarihten sonra üç aylık sürenin geçmesini takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girer.
3. Yukarıdaki iki paragrafta bahsi geçen her tür bildirme, bu tür bildirmelerde belirlenen toprak parçası açısından, Genel Sekretere gönderilecek bir tebliğ ile geri çekilebilir. Bu geri çekme, Genel Sekreterin bu tebliği aldığı tarihten sonra üç aylık sürenin geçmesini takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girer.

Madde 48 – Çekinceler

Açıkça belirtilen çekinceler dışında işbu Sözleşmenin her hangi bir hükmüne ilişkin hiçbir çekince yapılamaz. Çekince her zaman geri çekilebilir..

Madde 49 - Fesih

1. Herhangi bir Taraf Devlet, Avrupa Konseyi Genel Sekreterliğine yapacağı bir bildirimle her zaman işbu Sözleşmeyi feshedebilir.
2. Fesih, Genel Sekreterlik tarafından tebliğin alındığı tarihi izleyen üç aylık dönemi takiben gelen ayın ilk günü geçerlik kazanır.

Madde 50 – Bildirim

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Avrupa Konseyi Üye Devletlerine, işbu Sözleşmeyi imzalayan, Taraf Devlet, Avrupa Topluluğu ve Madde 45 hükümleri uyarınca Sözleşmeyi imzalamaya davet edilmiş her Devlete ve Madde 46 hükümleri uyarınca işbu Sözleşmeyi kabule çağırılan her Devlete aşağıdakileri tebliğ eder:

- a. Bütün imzalar
- b. Onay, kabul, tasdik ve katılım belgelerinin teslimi
- c. Madde 45 ve 46'da belirtilen Sözleşmenin yürürlüğe giriş tarihi

- d. Madde 44 uyarınca yapılan değişiklikler ve bu değişikliklerin yürürlüğe giriş tarihi
- e. Madde 48 altında yapılan çekinceler
- f. Madde 49 hükümleri uyarınca yapılan fesih duyurulan
- g. İşbu sözleşmeyle ilgili başka kanun, tebligat ve bildirimler

Bu hükümlerin kanıtı olmak üzere, usulüne uygun olarak yetkili kılınmış aşağıda imzası bulunanlar bu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Lanzarote'de 25 Ekim 2007'de Fransızca ve İngilizce olarak, her iki metin aynı şekilde geçerli olmak üzere, Avrupa Konseyi arşivlerine teslim edilecek bir tek nüsha olarak tanzim edilmiştir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Avrupa Konseyi üyesi Devletlerin her birine, işbu Sözleşmenin hazırlanışına katılan üye olmayan Devletlere, Avrupa Topluluğuna ve işbu Sözleşmeye katılmaya çağrılan Devletlere onaylı bir örneği intikal ettirecektir.

Ek II:

İmza ve Onay Tablosu

Güncellenmiş bilgiler için Avrupa Konseyi Anlaşmalar Dairesi web sayfasına bakınız: www.conventions.coe.int

Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismara karşı Korunmasına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi- CETS No. 201

İmza için üye Devletlere, hazırlanmasına katılan üye olmayan Devletlere ve Avrupa Birliği'ne, katılım içinse üye olmayan diğer Devletlere açık Sözleşme

İmzaya açılış

Yürürlüğe giriş

Yer: Lanzarote

Tarih: 25.10.2007

Koşullar: En az üçü Avrupa Konseyi üyesi devlet olmak üzere 5 onay

Tarih: 1.7.2010

2 Eylül 2014 tarihi itibarıyla durum

Avrupa Konseyi Üyesi Devletler

Devletler	İmza	Onay	Yürürlük
Arnavutluk	17.12.2008	14.4.2009	1.7.2010
Andora	29.6.2012	30.4.2014	1.8.2014
Ermenistan	29.9.2010		
Avusturya	25.10.2007	25.2.2011	1.6.2011
Azerbaycan	17.11.2008		
Belçika	25.10.2007	8.3.2013	1.7.2013
Bosna-Hersek	12.10.2011	14.11.2012	1.3.2013
Bulgaristan	25.10.2007	15.12.2011	1.4.2012

Devletler	İmza	Onay	Yürürlük
Hırvatistan	25.10.2007	21.9.2011	1.1.2012
Kıbrıs (Rum Kesimi)	25.10.2007		
Çek Cumhuriyeti	17.7.2014		
Danimarka	20.12.2007	18.11.2009	1.7.2010
Estonya	17.9.2008		
Finlandiya	25.10.2007	9.6.2011	1.10.2011
Fransa	25.10.2007	27.9.2010	1.1.2011
Gürcistan	12.3.2009		
Almanya	25.10.2007		
Yunanistan	25.10.2007	10.3.2009	1.7.2010
Macaristan	29.11.2010		
İzlanda	4.2.2008	20.9.2012	1.1.2013
İrlanda	25.10.2007		
İtalya	7.11.2007	3.1.2013	1.5.2013
Letonya	7.3.2013		
Lihtenştayn	17.11.2008		

Devletler	İmza	Onay	Yürürlük
Litvanya	25.10.2007	9.4.2013	1.8.2013
Lüksemburg	7.7.2009	9.9.2011	1.1.2012
Malta	6.9.2010	6.9.2010	1.1.2011
Moldova	25.10.2007	12.3.2012	1.7.2012
Monako	22.10.2008		
Karadağ	18.6.2009	25.11.2010	1.3.2011
Hollanda	25.10.2007	1.3.2010	1.7.2010
Norveç	25.10.2007		
Polonya	25.10.2007		
Portekiz	25.10.2007	23.8.2012	1.12.2012
Romanya	25.10.2007	17.5.2011	1.9.2011
Rusya	1.10.2012	9.8.2013	1.12.2013
San Marino	25.10.2007	22.3.2010	1.7.2010
Sırbistan	25.10.2007	29.7.2010	1.11.2010
Slovakya	9.9.2009		
Slovenya	25.10.2007	26.9.2013	1.1.2014
İspanya	12.3.2009	5.8.2010	1.12.2010
İsveç	25.10.2007	28.6.2013	1.10.2013

Devletler	İmza	Onay	Yürürlük
İsviçre	16.6.2010	18.3.2014	1.7.2014
Eski Yugoslav Cumhuriyeti Makedonya	25.10.2007	11.6.2012	1.10.2012
Türkiye	25.10.2007	7.12.2011	1.4.2012
Ukrayna	14.11.2007	27.8.2012	1.12.2012
Birleşik Krallık	5.5.2008		

Avrupa Konseyi Üyesi Olmayan Devletler

Devletler	İmza	Onay
Kanada		
Japonya		
Papalık		
Meksika		
Fas		
Amerika Birleşik Devletleri		

Uluslararası Kuruluşlar

Organizasyonlar	İmza	Onay
Avrupa Birliği		

Arkasından onay gelmemiş toplam imza sayısı:	15
Toplam onay/kabul sayısı:	32

Lanzarote Sözlüşmesi 1 Temmuz 2010 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Sözlüşmenin tüm çocuklarımıza etkili bir koruma sağlayabilmesi için Avrupa Konseyi üyesi devletlerin hepsinin belgeyi imzalaması, onaylaması ve uygulaması gerekir. Parlamenterler Meclisi, Avrupa Konseyi'nin çocuklara yönelik cinsel şiddete son vermeyi amaçlayan BEŞTE BİR Kampanyasını tamamiyle desteklemektedir ve buna yönelik olarak bir Parlamenterler Ağı oluşturmuştur. Çocuklara yönelik cinsel şiddete karşı mücadeleyi amaçlayan bu ağın bugün 51 üyesi vardır.

Bu El Kitabı, parlamenterler olarak bize sözlüşmeyi daha etkili biçimde tanıtmaya olanağı sağlayacak pratik bir araçtır. Bu araç aynı zamanda sözlüşmenin getirdiği ek değeri daha açık biçimde ortaya koymaktadır. Ulusal yasal düzenlemelerce ele alınması gereken hassas konuları öne çıkarmaktadır.

Çocuklara yönelik cinsel şiddete karşı hepimizin birleşmesi gerekiyor. Hep beraber çocuklarımızın güvenli ve mutlu büyümesini, yetişkinliklerinde de doyurucu ve mutlu yaşamları olmasını sağlamaya çalışalım.

Jean-Claude Mignon
Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Başkan

Daha fazla bilgi için:

<http://www.5te1.cocukhaklariizleme.org>

Kingdom of the Netherlands

Bu el kitabı, Türkiye'de Uluslararası Çocuk Merkezi (ICC) tarafından yürütülen "Beşte Bir Kampanyası -Avrupa Konseyi, Çocukların Cinsel Sömürü ve Cinsel İstismara karşı Korunması-" kapsamında Hollanda Kraliyeti Ankara Büyükelçiliği'nin Matra Programı çerçevesinde bastırılmıştır.